

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania

PARLAMENTNÁ ŠTÚDIA

01/2018

FUNKCIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY V VI. VOLEBNOM OBDOBÍ

Vypracovali: JUDr. Eva Panenková, Ing. Martina Hogenová, Mgr. Petra Ďurinová,
Mgr. Krisztina Csillag, Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania, Odbor
Parlamentný inštitút K NR SR

Supervízor: RNDr. Katarína Kubišová, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Schválil: JUDr. Milan Hodás, PhD., riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Február 2018

**FUNKCIE NÁRODNEJ RADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V VI. VOLEBNOM OBDOBÍ**

Legibus idcirco omnes servimus, ut liberi esse possimus.¹

Cicero

---

¹ Preto všetci slúžime zákonom, aby sme mohli byť slobodní.

Anotácia

Materiál sa predkladá v súvislosti s ukončeným VI. volebným obdobím Národnej rady Slovenskej republiky (10.marca 2012 – 5. marca.2016) a informuje o jej základných funkciách – legislatívnej, kontrolnej, kreačnej a zahranično-politickej činnosti.

Materiál sa venuje okrem prehľadu výsledkov práce Národnej rady Slovenskej republiky v VI.. volebnom období aj vykonávaniu základných funkcií Národnej rady Slovenskej republiky, a to aj vo všeobecnosti.

Kľúčové slová

Zákonodarná funkcia, kontrolná funkcia, kreačná funkcia, zahranično-politická činnosť, európske záležitosti

Obsah

A Zákonodarná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky 11

1. Právny rámec zákonodarnej funkcie	11
2. Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky – štatistický prehľad	12
2.1 Zmeny v zákonoch súvisiacich s Národnou radou Slovenskej republiky	14
2.2 Zmeny v Ústave Slovenskej republiky a ústavných zákonoch	15
2.3 Ďalšie schválené zákony	16
2.4 Legislatívna činnosť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky	36
2.5 Návrhy zákonov predkladané vládou Slovenskej republiky	37
2.6 Zákony vrátené prezidentom Slovenskej republiky	37
2.7 Skrátené legislatívne konanie	38
3. Ústavný súd Slovenskej republiky a legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky	38

Aktuálne problémy zákonodarnej činnosti Národnej rady Slovenskej republiky	43
--	----

B Kontrolná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky 47

1. Kontrola činnosti vlády a jej členov	48
1.1 Programové vyhlásenie vlády a vyslovenie dôvery vláde	49
1.2 Návrh na vyslovenie nedôvery vláde a členovi vlády	49
1.3 Správy (informácie, návrhy, podnety a vyhlásenia) predkladané Národnej rade Slovenskej republiky vládou, ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy	50
1.3.1 Správy predkladané Národnej rade Slovenskej republiky vládou	50
1.3.2 Správy predkladané Národnej rade Slovenskej republiky ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy na základe žiadosti resp. odporúčania Národnej rady Slovenskej republiky	52
2. Vzťah Národnej rady Slovenskej republiky a prezidenta Slovenskej republiky	53
3. Kontrola činnosti orgánov ustanovených ústavou	54
3.1 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	54
3.2 Generálny prokurátor	55
3.3 Verejný ochranca práv	55
3.4 Národná banka Slovenska	56
4. Kontrola činnosti Slovenskej informačnej služby, Vojenského spravodajstva a Národného bezpečnostného úradu	56
4.1 Slovenská informačná služba	56
4.2 Vojenské spravodajstvo	57
4.3 Národný bezpečnostný úrad	57
5. Kontrola a iné právnické osoby	58
5.1 Fond národného majetku	58
5.2 Exportno-importná banka	59
5.3 Ústav pamäti národa	60
5.4 Sociálna poisťovňa	60
5.5 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	61
5.6 Úrad na ochranu osobných údajov	61
5.7 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	61
5.8 Rada pre reguláciu	62
5.9 Rada pre vysielanie a retransmisii	62
5.10 Rozhlas a televízia Slovenska	63
5.11 Tlačová agentúra Slovenskej republiky	63
5.12 Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov a Študentský pôžičkový fond	63
5.13 Fond na podporu vzdelávania	64

5.14 Národný jadrový fond	64
5.15 Štátny fond rozvoja bývania	65
5.16 Slovenský pozemkový fond	65
5.17 Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	65
5.18 Politické strany a politické hnutia	65
6. Vybavovanie petícií	66

C Kreačná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky 86

1. Právny základ kreačnej činnosti národnej rady	86
2. Inštitúcie spadajúce pod kreačnú činnosť národnej rady	87
2.1 Najvyšší kontrolný úrad	87
2.2 Ústavný súd	88
2.3 Súdna Rada SR	89
2.4 Generálny prokurátor	89
2.5 Verejný ochranca práv	90
2.6 Komisár pre deti	90
2.7 Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím	91
2.8 Špeciálny prokurátor	92
2.9 Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny senát	93
2.10 Národná banka Slovenska	94
2.11 Fond národného majetku	95
2.12 Rada pre vysielanie a retransmisie	95
2.13 Rozhlas a televízia Slovenska	97
2.14 Národný bezpečnostný úrad - NBÚ	101
2.15 Telekomunikačný úrad	102
2.16 Poštový regulačný úrad	102
2.17 Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	102
2.18 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	103
2.19 Ústav pamäti národa	104
2.20 Úrad na ochranu osobných údajov	104
2.21 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	105
2.22 Sociálna poisťovňa	106
2.23 Slovenský pozemkový fond	107
2.24 Tlačová agentúra Slovenskej republiky	108
3. Kreačná funkcia NR SR – gescia, rozsah a zodpovednosť	110
4. Výkon kreačnej funkcie Národnej rady SR v VI. volebnom období	113

D Funkcia Národnej rady Slovenskej republiky v zahranično-politickej oblasti 118

1. Právny rámec zahranično-politickej funkcie	118
2. Teoretické východiská	119
3. Zahranično-politická činnosť Národnej rady Slovenskej republiky počas VI. volebného obdobia – prehľad	120
3.1 Medzinárodné zmluvy prerokované Národnou radou Slovenskej republiky	121
3.2 Prijímanie vyhlásení a uznesení Národnej rady Slovenskej republiky	123
3.3 Parlamentná diplomacia	124

E Funkcia Národnej rady Slovenskej republiky v európskych záležitostiach	129
1. Úloha národných parlamentov.....	129
2. Výbor pre európske záležitosti	131
2.1 Zloženie výboru	131
2.2 Pôsobnosť výboru	132

A Zákonodarná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky

V časti „Zákonodarná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky“ informujeme o legislatívnej činnosti Národnej rady Slovenskej republiky v VI. volebnom období.

Na úvod sme zaradili stručný opis zákonodarnej funkcie národnej rady, za ktorým nasleduje štatistický prehľad zákonodarnej činnosti v národnej rade.

V ďalšej časti sa venujeme prijatým zákonom zásadnejšieho významu rezonujúcich v odbornej či laickej verejnosti.

Na záver uvádzame niektoré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) súvisiace s legislatívnym procesom v národnej rade, t.j. najvýznamnejšie rozhodnutia ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov (zákonov prijatých národnou radou) s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

1. Právny rámec zákonodarnej funkcie

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky; toto postavenie jej vyplýva z čl. 72 Ústavy. Uznávať sa na Ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú je jednou z ústavných pôsobností národnej rady, ktorú ustanovuje čl. 86 písm. a) Ústavy.

Podrobnosti zákonodarného procesu ustanovuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „rokovací poriadok“). Právny rámec zákonodarného procesu dopĺňa zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákonodarný proces je osobitným druhom ústavného procesu, ktorého úprava je určená na to, aby rokovanie o návrhoch zákonov malo ustanovené relatívne pevné pravidlá umožňujúce poslancom národnej rady na konci tohto procesu hlasovať o návrhu zákona.² Je to postup navrhovania, prerokovávanía, schvaľovania a zverejňovania ústavných zákonov a zákonov.

Rámec zákonodarného procesu dopĺňajú v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 rokovacieho poriadku Podrobnejšie pravidlá rokovania Národnej rady Slovenskej republiky schválené uznesením národnej rady³ a Legislatívne pravidlá tvorby zákonov vyhlásené pod č. 19/1997 Z. z.⁴

---

² Z uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 48/03 z 11. decembra 2003.

³ V zmysle § 1 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky si národná rada a jej výbory môžu v medziach tohto zákona upraviť svoje vnútorné pomery a podrobnejšie pravidlá svojho rokovania uznesením.

⁴ Legislatívne pravidlá tvorby zákonov schválila národná rada svojím uznesením z 18. decembra 1996 č. 519, prijatým v zmysle § 69 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Národná rada vykonáva svoju pôsobnosť v tejto oblasti aj prerokúvaním a vyslovovaním súhlasu s medzinárodnými zmluvami, opätovným prerokúvaním zákonov vrátených prezidentom Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“), ako aj v ďalších činnostiach, ak to ustanovuje zákon.

2. Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky – štatistický prehľad

Na úvod ponúkame štatistický prehľad zákonov schválených v VI. volebnom období:

Tabuľka č. 1

Návrhy zákonov predložené v VI. volebnom období (2012 - 2016)

Počet predložených návrhov zákonov				
Rok	celkom	vládou SR	poslancami NR SR	výbormi NR SR
2012 (1. – 12. sch.)	196	80	114	2
2013 (13. – 28. sch.)	352	110	241	1
2014 (29. – 45. sch.)	392	79	313	-
2015 (46. – 60. sch.)	432	142	289	1
2016 (61. sch.)	-	-	-	-
S p o l u	1372	411	957	4

Tabuľka č. 2

Zákony schválené v VI. volebnom období (2012 - 2016)

Počet schválených návrhov zákonov					Z toho počet schválených zákonov v skrátenom legislatívnom konaní
Rok	celkom	predložených vládou SR	predložených poslancami NR SR	predložených výbormi NR SR	
2012 (1. – 12. sch.)	83	66 (79 %)	16 (19 %)	1 (1 %)	9 (11 %)
2013 (13. – 28. sch.)	137	112 (82 %)	23 (17 %)	2 (1 %)	4 (3 %)
2014 (29. – 45. sch.)	87	71 (82 %)	16 (18 %)	-	5 (6 %)
2015 (46. – 60. sch.)	148	133 (90 %)	14 (9 %)	1 (1 %)	6 (4 %)
2016 (61. sch.)	-	-	-	-	-
S p o l u	455	382 (84 %)	69 (15 %)	4 (1 %)	24 (5 %)

Tabuľka č. 3

Priemerný počet zákonov prijatých za 1. rok v VI. volebnom období (2012 - 2016)

volebné obdobie	roky	celkový počet prijatých zákonov	priemerný počet prijatých zákonov za rok
I.	1994 – 1998	313	78
II.	1998 – 2002	532	133
III.	2002 – 2006	550	137
IV.	2006 – 2010	530	132
V.	2010 – 2012	208	104
VI.	2012 – 2016	455	114

Pri posudzovaní dynamiky legislatívnej činnosti národnej rady v VI. volebnom období možno konštatovať v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi len jej mierny pokles.

Podľa počtu predložených a schválených zákonov možno zoradiť rezorty do nasledovného poradia: Ministerstvo financií SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR,

Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

2.1 Zmeny v zákonoch súvisiacich s Národnou radou Slovenskej republiky

Národná rada schválila jeden ústavný zákon súvisiaci s postavením národnej rady, a to

- **ústavný zákon č. 232/2012 Z. z., ktorým sa mení Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov**, ktorý zmenil ústavnú úpravu trestnoprávnej imunity poslancov národnej rady v tom, že národná rada nebude udeľovať súhlas s trestným stíhaním poslancov, len dávať súhlas na vzatie poslanca do väzby. Dôvodom na zrušenie poslaneckej imunity je zrovnoprávnenie poslancov s ostatnými občanmi Slovenskej republiky.

S postavením národnej rady súvisia ďalšie prijaté zákony:

- **zákon č. 79/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení niektorých zákonov**, ktorý rozšíril pôsobnosť zákona o priestupkoch o postihovanie konania, ktoré javí znaky priestupku, aj v prípadoch, ak je podozrenie, že sa takého konania mal alebo mohol dopustiť ústavný činiteľ;
- **zákon č. 236/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý novelizoval v súvislosti so zrušením trestnoprávnej imunity poslancov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov;
- **zákon č. 330/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov**, ktorým sa v záujme vyváženia postavenia jednotlivých poslaneckých klubov v národnej rade rozšírila pôsobnosť predsedu národnej rady o oprávnenie navrhnúť zaradiť nový bod programu alebo navrhnúť prerušiť rokovanie o bode programu na schôdzi národnej rady na poradu poslaneckých klubov;
- **zákon č. 309/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov**, ktorého ustanovenia zabezpečili jednotný výklad ustanovenia § 64 ods. 5 rokovacieho poriadku, z ktorého dikcie vyplýva, že podmienkou na utvorenie poslaneckého klubu je počet členov klubu, t. j. najmenej osem poslancov, a uvedená podmienka sa rovnako vyžaduje aj pre funkčnosť a ďalšiu existenciu poslaneckého klubu počas volebného obdobia s tým, že ak klesne počet členov pod ustanovenú hranicu osem poslancov, poslanecký klub zaniká zo zákona;
- **zákon č. 32/2015 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** ustanovil pravidlo, podľa ktorého poslanec národnej rady, ktorý vykonáva funkciu poslanca a inú funkciu vo verejnej správe (napríklad funkciu starostu, štatutára alebo člena štatutárneho orgánu verejnoprávnej inštitúcie alebo právnickej osoby zriadenej subjektom verejnej správy) bude dostávať v plnej výške len plat poslanca a za výkon každej ďalšej funkcie príjem najviac v sume minimálnej mzdy. Táto právna úprava sa bude vzťahovať aj na poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov, ktorí poberajú odmenu od samosprávnych krajov za výkon funkcie poslanca zastupiteľstva a sú zároveň starostami alebo primátormi. Títo

poslanci zastupiteľstiev budú poberať v plnej výške len plat starostu alebo primátora a odmenu za výkon funkcie poslanca zastupiteľstva najviac v sume minimálnej mzdy. Táto právna úprava sa nebude vzťahovať na poslancov obecných zastupiteľstiev, mestských zastupiteľstiev, vrátane poslancov zastupiteľstiev mestských častí hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, ako aj mesta Košice, ktorí nepoberajú za výkon tejto funkcie mzdu alebo plat;

- **zákon č. 399/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov**, ktorý zrušil zákon Slovenskej národnej rady č. 45/1989 Zb. o poslancoch Slovenskej národnej rady v znení neskorších predpisov a prebral niektoré jeho ustanovenia do zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. Zákon č. 399/2015 Z. z. ustanovuje možnosť, aby národná rada prijala Etický kódex poslanca, spresňuje a dopĺňa ustanovenia týkajúce sa zverejňovania materiálov na webovom sídle národnej rady, interpelácií, hodiny otázok, posudzovania neúčasti poslanca na rokovaní národnej rady, spôsob podávania procedurálneho návrhu, sprísňuje postup pri späťvzatí návrhu zákona, upravuje právomoc výboru pre európske záležitosti pri schvaľovaní odôvodneného stanoviska a zrušuje obsolentné ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z.;

- **zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý prispel k zvýšeniu úrovne tvorby právnych predpisov a k odstráneniu nedostatkov súčasnej legislatívnej praxe vymedzením základného rámca pravidiel tvorby právnych predpisov týkajúcich sa ich vonkajšej stránky, vnútornej štruktúry a tiež ich obsahu, ktoré je potrebné dodržiavať pri tvorbe právnych predpisov, a ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa vytvorený právny predpis stal funkčnou súčasťou slovenského právneho poriadku. Zákon č. 400/2015 Z. z. predpokladá zachovanie dvoch osobitných dokumentov, a to Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky a Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, ktoré detailne upravujú postup pri tvorbe príslušných právnych predpisov, a tiež proces ich prípravy, predkladania a prerokovania; oba dokumenty obsahujú úpravu pravidiel legislatívnej techniky vo forme Legislatívno-technických pokynov. Zákon č. 400/2015 Z. z. zároveň zrušuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a okrem novej právnej úpravy tohto publikačného nástroja upravuje vydávanie elektronickej Zbierky zákonov, zodpovednosť za správu informačného systému prevádzkujúceho elektronicú podobu Zbierky zákonov a ďalšie s tým súvisiace záležitosti.

2.2 Zmeny v Ústave Slovenskej republiky a ústavných zákonoch

Okrem spomínanej zmeny v ústavnom poriadku Slovenskej republiky uskutočnenej prijatím **ústavného zákona č. 232/2012 Z. z., ktorým sa mení Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov**, ktorý súvisí s postavením národnej rady, prijala národná rada v VI. volebnom období ešte tri ústavné zákony meniace Ústavu, a to:

- **ústavný zákon č. 161/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov**, účelom ktorého bolo na ústavnej úrovni posilniť ochranu inštitútu manželstva a zlepšiť fungovanie, efektívnosť a kvalitu výkonu súdnictva;

- **ústavný zákon č. 306/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov**, ktorý doplnil čl. 4 Ústavy tým, že zakotvil osobitnú ochranu vody odobratej z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky;

- **ústavný zákon č. 427/2015 Z. z., ktorým sa mení Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov**, ktorý vytvoril ústavné predpoklady

pre účinnejší boj proti terorizmu predĺžením lehôt zaistenia osoby, ako aj predĺžením lehoty na rozhodovanie súdov o zadržaných osobách alebo zatknutých osobách na 96 hodín pri trestných činoch terorizmu, ktorý predstavuje jednu z najzávažnejších bezpečnostných hrozieb, ktorým v súčasnosti čelí civilizovaný svet. Vzhľadom na úzku previazanosť dotknutých ustanovení Ústavy boli vykonané aj súvisiace zmeny a doplnenia trestných kódexov, resp. tých zákonov, ktoré „vykonávajú“ čl. 17 ods. 3 a 4 Ústavy.

Okrem zmien Ústavy uskutočnených prijatím uvedených štyroch ústavných zákonov prijala národná rada v VI. volebnom období ešte piaty **ústavný zákon č. 344/2015 Z. z., ktorým sa mení ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov**, ktorý rozširuje zloženie ozbrojených síl o vojakov dobrovoľnej vojenskej prípravy a umožňuje použitie takto vycvičených záloh aj v stave bezpečnosti. Inštitút dobrovoľnej vojenskej prípravy upravil novoprijatý zákon č. 378/2015 Z. z. o dobrovoľnej vojenskej príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Okrem uvedených piatich schválených ústavných zákonov bolo do národnej rady podaných ďalších 50 návrhov ústavných zákonov. Z nich o 37 návrhoch národná rada rozhodla, že nebude pokračovať v rokovaní o nich, 12 návrhov vzali predkladatelia späť a jeden návrh nebol schválený v treťom čítaní.

Z podaných 50 návrhov ústavných zákonov sa 30 návrhov týkalo novelizácie Ústavy, desať návrhov novelizácie ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, tri návrhy sa týkali ochrany starobných dôchodkov, dva návrhy novelizácie ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie, dva návrhy sa týkali minimálnej výšky rozpočtových výdavkov v rezorte ministerstva obrany Slovenskej republiky, jeden návrh sa týkal nezdaňovania dôchodkov, jeden návrh úpravy stability daňového systému a jeden zrušenia niektorých rozhodnutí o amnestii.

2.3 Ďalšie schválené zákony

V tejto časti uvádzame niektoré zákony (resp. novely zákonov) schválené národnou radou v VI. volebnom období, ktoré predstavujú významné zmeny v právnom poriadku Slovenskej republiky.

V procesnoprávnej oblasti občianskeho súdnictva a správneho súdnictva boli prijaté

- **zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok**, ktorého schválenie súvisí s uskutočňovaním Národného programu reforiem; je jedným z troch procesných kódexov (Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok), ktoré nahradili Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb.

Cieľom novej právnej úpravy je vytvoriť efektívne procesnoprávne inštitúty civilného procesu. Nová úprava civilného procesného práva priebeh konania zhrhodárňuje koncentráciou procesu posilnením doterajších prvkov koncentrácie súdneho konania zavedením predbežného prejednávania sporu, pričom súd v rámci tejto fázy rozhodne, ktoré zo stranami tvrdených skutočností považuje za právne významné a následne strany vyzve, aby označili dôkazy na preukázanie týchto skutočností s tým, že na ďalšie nimi navrhované dôkazy nebude prihliadať. K zhrhodárneniu konania prispieva akceptácia používania nových

komunikačných prostriedkov (elektronická pošta, telefonická komunikácia, webová stránka a dátový súbor).

K zamedzeniu priet'ahov v súdnom konaní prispeje nová úprava doručovania fyzickým osobám zavedením fikcie doručenia aj v prípade fyzických osôb nepodnikateľov, a to tak, že sa na občanov prenáša zodpovednosť za nemožnosť doručenia písomnosti na adresu ich registrovaného pobytu.

Nová právna úprava zvyšuje požiadavky na procesnú aktivitu a procesnú zodpovednosť sporových strán so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity. Ak procesná strana lehotu zmešká a úkon neurobí, stratí možnosť urobiť úkon neskôr (tzv. procesná preklúzia). Zjavne nedôvodné námietky zaujatosti sú rovnako procesne sankcionované pokutou.

Zákon č. 160/2015 Z. z. zavádza obligatórne právne zastúpenie v konaniach podľa kritéria *ratio causae*, pri ktorom sa minimalizuje manuálna povinnosť súdu voči stranám. Výber konaní, ktoré sa môžu viesť iba za povinného zastúpenia advokátom je podmienený predmetom sporu.

V systéme opravných prostriedkov, ako mimoriadne dôležitých právnych inštitútov na zabezpečenie spravodlivosti rozhodovania je najzásadnejšou zmenou revízia dovolacieho konania.

Uvedené zmeny predstavujú základné a nevyhnutné kroky pre zlepšenie vymožitelnosti práva v Slovenskej republike a efektívnejšie a rýchlejšie rozhodnutie súdu;

- **zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok**, je druhým z troch procesných kódexov (Civilný mimosporový poriadok, Civilný sporový poriadok a Správny súdny poriadok), ktoré nahradili Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb.

Zložitosť vzťahov, ktoré sú predmetom civilného súdneho konania, odôvodňuje, aby sa súdne konania delili na konania sporové a konania osobitné (tzv. „mimosporové“). Na rozdiel od konania sporového („spor o hmotné právo“) upravuje Civilný mimosporový poriadok skupinu vzťahov, v ktorých sa spor o právo zásadne nepredpokladá. Mimosporové konania nepredstavujú konania, v ktorých neexistuje spor, ale konania, ktoré sú svojou povahou osobité, ponechávajúce širší priestor pre ingerenciu štátu, a to z úradnej povinnosti, s cieľom ochrany práv účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu ako najdôležitejšieho princípu mimosporového konania. Dôvodom je záujem na ochrane rodiny, záujmov maloletých a ochrana hodnôt, ktoré si vyžadujú iný rozsah a formu ochrany, čo vyvoláva potrebu diferencovania právnej úpravy procesného postupu.

Civilný mimosporový poriadok zavádza taxatívny výpočet mimosporových konaní. Sporovými konaniami potom budú tie, ktoré nebudú explicitne zaradené medzi konania mimosporové. V mimosporovom konaní sú upravené iba tie inštitúty, ktoré vykazujú určité odlišnosti v porovnaní so sporovým konaním, aby bolo dostatočne jasné, že v týchto prípadoch je vylúčená aplikácia Civilného sporového poriadku. Na procesné inštitúty totožné pre sporové konanie a mimosporové konanie sa odkázalo na subsidiárnu aplikáciu sporového kódexu. Nakoľko si konanie v mimosporových veciach vyžaduje záujem spoločnosti, bude posilnená ingerencia prokurátora. Proces dokazovania bude ovládaný vyšetrovacou zásadou a možnosťou súdu vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Na postup vykonávania dôkazov sa bude subsidiárne aplikovať Civilný sporový poriadok. Súd môže rozhodnúť aj *ultra petitem*, ak Civilný mimosporový poriadok neustanoví inak. Rozhodnutie súdu bude môcť súd zmeniť aj po jeho právoplatnosti v súlade so zásadou *rebus sic stantibus*, ak dôjde k zmene pomerov v zákonom stanovených prípadoch. Opravné prostriedky sú primárne upravené v Civilnom sporovom poriadku, pričom Civilný mimosporový poriadok upraví iba výnimky zo všeobecnej úpravy. V osobitnej časti Civilného mimosporového poriadku sú samostatne upravené jednotlivé mimosporové konania. Konania vo veciach rodinnoprávných sú v zákone č. 161/2015 Z. z. taxatívne stanovené, pričom ich enumerácia je závislá od hmotnoprávnej úpravy rodinného práva v Občianskom zákonníku. Za účelom odbremenenia súdov sa celé

prvoinštančné konanie o dedičstve vrátane vydávania rozhodnutí zverilo notárom ako súdnym komisárom. Predmet osobitého mimosporového konania vo veciach obchodného registra je stanovený taxatívnym výpočtom konaní. V Civilnom mimosporovom poriadku sú upravené procesnoprávne inštitúty týkajúce sa konaní vo veciach právnických osôb, ktoré sú určené taxatívnym výpočtom. Samostatnú časť Civilného mimosporového poriadku tvoria niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku;

- **zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok**, je tretím z troch procesných kódexov (Správny súdny poriadok, Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok), ktoré nahradili súčasný Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. Ustanovenia zákona č. 162/2015 Z. z. predstavujú základné a nevyhnutné kroky k efektívnejšiemu, rýchlejšiemu a kvalitnejšiemu rozhodovaniu súdov v správnom súdnictve, čím sa zabezpečí účinnejšia ochrana práv a oprávnených záujmov fyzických osôb a právnických osôb, ako aj ochrana zákonnosti a verejného záujmu.

Nová právna úprava konania v správnom súdnictve upravuje nové efektívne procesnoprávne inštitúty, ktoré zlepšujú vymožitelnosť práva. Základným článkom organizácie správneho súdnictva sú krajské sudy ako sudy prvej inštancie. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje na základe kasačnej sťažnosti, ako nového opravného prostriedku, ktorý nahradí inštitút odvolania, proti právoplatným rozhodnutiam krajských súdov. S rozhodovaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu prvej inštancie sa počíta iba výnimočne, a to v osobitných konaniach (napr. niektoré volebné veci a rozhodovanie o návrhu generálneho prokurátora na rozpustenie politickej strany). Z hľadiska zjednocovania judikatúry správnych súdov, je dôležitým konštituovanie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V snahe o zabezpečenie rovnomerného zaťaženia sudcov správnych kolégií krajských súdov súvisí zmena určovania miestnej príslušnosti podľa obvodu, v ktorom má sídlo prvostupňový orgán verejnej správy. V rámci tzv. kauzálnej príslušnosti sa zachováva vnútorná špecializácia na správnych kolégiách krajských súdov. Zákon č. 162/2015 Z. z. zavádza aj osobitnú úpravu niektorých typov konaní v správnom súdnictve, ktorú si vyžiadala súdna prax. Prístup na najvyšší súd, ako najvyššiu súdnu inštanciu, zostane účastníkom zachovaný. Nová právna úprava zavádza v správnom súdnictve i žalobu na obnovu konania, avšak len v obmedzenom rozsahu, najmä z dôvodu zabezpečenia realizácie rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie;

- **zákon č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zosúladzuje právne normy a procesnoprávne inštitúty tak, aby boli koherentné s právnou úpravou v nových civilno-procesných kódexoch, a to v 173 novelizačných článkoch, ktoré viac ako obsahové zmeny zahŕňajú zmeny technického charakteru, zmeny terminologické a zmeny, ktoré si vyžiadala potreba riadneho uplatňovania novoprijatých kódexov.

V trestnoprávnej oblasti národná rada schválila

- **zákon č. 444/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**, ktorý predstavuje súčasť protiteroristických legislatívnych opatrení vytváraním legislatívnych predpokladov získavania informácií, rozširuje možnosti využívať opatrenia preventívnej povahy a v neposlednom rade upravuje vyvodzovanie trestnej zodpovednosti v prípade stíhania trestných činov terorizmu vrátane súvisiaceho trestného konania. Zároveň s novelou Trestného zákona dochádza k novelizácii ďalších právnych predpisov, a to zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov, zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov, zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov a zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej strážnej v znení neskorších predpisov;

- **zákon č. 78/2015 Z. z. o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý upravuje technické prostriedky a podmienky ich použitia Zborom väzenskej a justičnej strážnej pri kontrole výkonu niektorých rozhodnutí, vytvára legislatívne podmienky pre reálne využívanie kontroly dodržiavania niektorých (najmä súdnych) rozhodnutí technickými prostriedkami so zámerom zlepšenia využívania alternatívnych trestov a zároveň na tento účel nanovo vymedzuje inštitút probácie, trest domáceho väzenia a zavádza možnosť premeny zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia. Predpokladanými praktickými aspektami zákona sú zvýšenie bezpečnosti občanov pomocou zavedenia elektronických služieb, zlepšenie sociálnej inklúzie odsúdených, zníženie recidívy, zefektívnenie práce probačných a mediačných úradníkov, zníženie nákladov na výkon trestu, zvýšenie dôvery k alternatívnym trestom a ochrana pred domácim násilím;

- **zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov** ktorý reaguje na aktuálne vývojové trendy v otázke zavedenia trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktoré nepochybne súvisia s novými spoločenskými, ekonomickými a politickými zmenami. Zákon upravuje základy trestnej zodpovednosti právnických osôb, druhy trestov, ich ukladanie a trestné konanie proti právnickým osobám.

V oblasti právnej úpravy ústavného súdnictva, všeobecného súdnictva a postavenia sudcov boli prijaté

- **zákon č. 114/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov**, ktorého účelom bolo vyriešiť situáciu, ktorá vznikla na Ústavnom súde Slovenskej republiky v dôsledku vyhlásenia účastníkov konania, ktorým odmietli sudcov ústavného súdu z dôvodu predpojatosti. Výsledkom bol stav, keď nebolo možné zabezpečiť konanie a rozhodovanie ústavného súdu v rozsahu zverených právomocí, nakoľko takmer všetci jeho sudcovia boli vylúčení, resp. bola namietaná ich predpojatosť, čo viedlo k stavu, keď podľa platnej právnej úpravy nebolo možné rozhodnúť nielen vo veci samej, ale ani len o týchto námietkach účastníkov konania. Na vyriešenie vzniknutého problému sa navrhovalo v zákonnej právnej úprave výslovne zakotviť doktrínu nevyhnutnosti vyplývajúcu z tzv. Bangalórskych princípov správania sa sudcov, ktorej podstata umožňuje sudcovi, ktorý je inak vylúčený, konať a rozhodovať vo veci, ak by nekonanie zo strany súdu viedlo k nespravodlivosti, v tomto prípade k popretiu zákazu odmietnutia spravodlivosti, čo by v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu poskytnutia ústavne garantovanej ochrany základných práv a slobôd, a to v konaní pred ústavným súdom;

- **zákon č. 195/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** reaguje svojimi ustanoveniami na prijatý ústavný zákon č. 161/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov vo veci rozšírenia pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky, zmien v jej zložení a spôsobu obsadzovania jej postov a posilnenia a vymedzenia postavenia jej predsedu. Zákon č. 195/2014 Z. z. zároveň upravuje niektoré inštitúty v sudcovských zákonoch, ako je disciplinárna zodpovednosť, povoľovanie práce v domácom prostredí, podmienky vzniku nároku na trinásty a štrnásty plat, kontrola dodržiavania liečebného režimu; zavádza tiež regresné náhrady voči sudcom, predlžuje funkčné obdobia predsedov a podpredsedov súdov a zvyšuje počet podpredsedov na väčších

súdoch pri súčasnom posilnení právomocí dohľadu orgánov riadenia súdov. Spoločným znakom uzákonených zmien je snaha o vykonanie systémových zmien, ktorých cieľom je obnovenie dôvery v súdnictvo a posilnenie sudcovského stavu ako garanta spravodlivého a zákonného rozhodovania o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

Novú **zákonnú úpravu volieb** reprezentujú národnou radou prijaté

- **zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý** predstavuje novú zákonnú úpravu volieb, založenú na doteraz v praxi osvedčených princípoch a postupoch, ktorými sa riadili a vykonávali voľby; zákon č. 180/2014 Z. z. ustanovuje všeobecné pravidlá spoločné pre všetky druhy volieb, týkajúce sa volebných orgánov, zásad volebného práva, volebných obvodov a volebných okrskov, zoznamu voličov, postupu pri hlasovaní, postupu a prítomnosti vo volebnej miestnosti, zisťovania výsledkov volieb, materiálnych a personálnych podmienok zabezpečenia volieb a sankcií za porušenie tohto zákona, ktoré predstavujú nový inštitút zabezpečujúci prevenciu a až následne represiu. Zákon č. 180/2014 Z. z. umožňuje hlasovanie v referende aj prostredníctvom pošty, čím rozširuje formy hlasovania v záujme zvýšenia účasti občanov na hlasovaní; zároveň novelizuje Občiansky súdny poriadok v súvislosti s konaním pred súdmi vo veciach zoznamov voličov a kandidátnych listín;

- **zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov** reprezentuje novú zákonnú úpravu všeobecných pravidiel volebnej kampane pre všetky druhy volieb a osobitnú úpravu o vedení politickej reklamy v rozhlase a televízii, komplexne upravuje problematiku volebnej kampane, ustanovuje pravidlá správania sa subjektov ovplyvňujúcich voľby (politických strán a kandidátov), upravuje pôsobnosť a úlohy štátnych orgánov pri kontrole vedenia volebnej kampane, dodržiavanie zákonných podmienok, ako aj vyvodzovanie sankcií voči porušovateľom, čím odstraňuje podstatný nedostatok súčasnej úpravy v otázkach kontroly a vyvodzovania sankcií za porušenie pravidiel vedenia volebnej kampane. Zákon č. 181/2014 Z. z. upravuje financovanie volebnej kampane s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky pre všetky kandidujúce politické strany a kandidátov, zavádza limity pre jednotlivé volebné subjekty, ktorých prekročenie bude sankcionované pokutami, zavádza nový inštitút tzv. osobitných transparentných účtov, ktoré umožňujú verejnosti oboznámiť sa ich obsahom, pričom volebnú kampaň je možné financovať len z takéhoto účtu. Zákonom č. 181/2014 Z. z. sa zároveň zosúladzuje vnútroštátna úprava zakladania politických strán a členstva v politickej strane s čl. 22 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čím sa do právneho poriadku Slovenskej republiky premietajú princípy všeobecnej transparentnosti tak, ako ich akceptuje väčšina štátov zastúpených v Rade Európy, ako aj odporúčania Skupiny štátov proti korupcii (GRECO);

- **zákon č. 356/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov** dopĺňa pôsobnosť štátnej komisie vo veciach metodickej činnosti a poradenstva o poskytovaní stanovísk a dáva možnosť politickým stranám a kandidátom vo voľbách, aby v prípade pochybností o svojom konaní vo vzťahu k výkladu ustanovení zákona č. 180/2014 Z. z. týkajúcich sa porušovania pravidiel financovania politických strán a korupcie počas volebnej kampane mali možnosť požiadať Štátnu komisiu pre voľby a kontrolu financovania politických strán o stanovisko k vzniknutému problému. Komisia svoje závery vo forme stanoviska zverejňuje na webovom sídle ministerstva vnútra v rámci preventívnej činnosti pre všetky subjekty aplikujúce zákon č. 180/2014 Z. z.;

V legislatívnej oblasti upravujúcej obranu a bezpečnosť národná rada schválila

- **zákon č. 346/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky v čase mieru v znení zákona č. 319/2012 Z. z.**, ktorý rieši aktuálne otázky strategickej bezpečnosti v oblastiach energetiky a kybernetickej bezpečnosti, zriaďuje dva nové pracovné orgány Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky, a to Výbor Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre energetickú bezpečnosť a Výbor Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre kybernetickú bezpečnosť a vymedzuje úlohy, kompetencie a zloženie týchto výborov;

- **zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje štátnu službu profesionálnych vojakov a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenou a skončením služobného pomeru profesionálnych vojakov, zabezpečuje prepojenie systému štátnej služby s osobitným systémom sociálneho zabezpečenia a vytvára podmienky efektívnejšieho využitia vojenského personálu, a tým aj pozitívneho vývoja vo financovaní tzv. osobitného účtu, čím v konečnom dôsledku posilňuje dlhodobú udržateľnosť osobitného systému sociálneho zabezpečenia;

- **zákon č. 378/2015 Z. z. o dobrovoľnej vojenskej príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje dobrovoľnú vojenskú prípravu a právne vzťahy, ktoré súvisia s jej vznikom, výkonom a skončením a vytvára predpoklady pre využitie potenciálu registrovaných občanov a občanov ochotných dobrovoľne prevziať brannú povinnosť a dobrovoľne vykonať vojenský výcvik; zákon č. 378/2015 Z. z. obsahovo nadväzuje na ústavný zákon č. 344/2015 Z. z., ktorým sa mení ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov;

- **zákon č. 264/2014 Z. z. o poskytnutí jednorazového finančného príspevku vojnovým sirotám** upravuje rozsah a spôsob poskytnutia jednorazového finančného príspevku vojnovým sirotám po obetiach z radov príslušníkov československých zahraničných alebo spojeneckých armád alebo účastníkov domáceho protifašistického a protinacistického odboja v rokoch 1939 – 1945;

V právnej úprave verejnej správy boli prijaté

- **zákon č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorým sa realizovali zámery a ciele vytýčené v Programe ESO (Efektívna, Spoláhľivá a Otvorená štátna správa), a tiež úloha zrušiť špecializované miestne orgány štátnej správy a ustanoviť novú štruktúru miestnej štátnej správy. Zákon č. 180/2013 Z. z. nadväzuje na zákon č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým boli s účinnosťou k 1. januáru 2013 zrušené špecializované miestne orgány štátnej správy s pôsobnosťou na území kraja a predstavuje prvú etapu integrácie špecializovaných pôsobností štátnej správy na krajskej úrovni utvárajúc predpoklady ustanovenia novej organizačnej štruktúry miestnych orgánov štátnej správy, založenej na princípe jedného komplexného štátneho úradu v príslušnom území, s pôsobnosťou na prevažnej väčšine úsekov štátnej správy. Zákon č. 180/2013 Z. z. predstavuje druhú etapu integrácie, ktorej cieľom je vytvoriť jednotnú sústavu miestnych orgánov štátnej správy, čím zanikne dezintegrovaná špecializovaná miestna štátna správa reprezentovaná zložitou a neprehľadnou štruktúrou rôznych úradov v území;

- **zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)**, ktorý uzákonil výkon verejnej moci v elektronickej podobe v záujme zjednodušenia, zrýchlenia, sprehľadnenia, zjednotenia a zvýšenia bezpečnosti elektronickej komunikácie s verejnou mocou zavedením nových inštitútov (napr. elektronické schránky, identifikácia a autentifikácia osôb, autorizácia, zaručená konverzia, referenčné registre), ktoré v právnom

prostredí chýbali, a ktoré sú nevyhnutné pre riadne fungovanie elektronických procesov. Cieľom nie je nahrádzať „papierový, listinný“ spôsob výkonu verejnej moci, ale ustanoviť jeho elektronickú alternatívu;

- **zákon č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zriaďuje Register právnických osôb (RPI), čím vytvára podmienky na plnenie globálneho cieľa Operačného programu informatizácie spoločnosti, ktorým je efektívna verejná správa. RPI umožní identifikáciu každej právnickej osoby a podnikateľa, ktorí prichádzajú do styku s verejnou správou. Právne subjekty evidované v RPI sú jednoznačne identifikované prostredníctvom identifikátora, ktorého generovanie zostáva zodpovednosťou Štatistického úradu Slovenskej republiky;

Z dielne **ministerstva financií** národná rada schválila

- **zákon č. 296/2012 Z. z. o Európskom mechanizme pre stabilitu a o doplnení niektorých zákonov**, ktorý upravuje niektoré práva a povinnosti Slovenskej republiky v medzinárodnej finančnej organizácii, ktorou je Európsky mechanizmus pre stabilitu;

- **zákon č. 36/2013 Z. z. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní rozpočtovej zodpovednosti v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje pravidlá regulácie ekonomickej správy v rámci Európskej únie a povinnosť vytvorenia automatického mechanizmu na zavedenie korekčných opatrení. Záujmom členských štátov je podporovať návrhy Európskej komisie smerujúce k posilneniu a sprísneniu Paktu stability a rastu a fiškálnu konsolidáciu menovej a hospodárskej únie, pričom poskytnutie akejkoľvek pomoci z prostriedkov Európskeho mechanizmu pre stabilitu je viazané na ratifikáciu a implementáciu zmluvy do vnútroštátnej legislatívy štátu-žiadateľa;

- **zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zavádza rámec prevencie a riešenia možných krízových situácií na finančnom trhu, ktorý bol vypracovaný na úrovni Európskej únie ako odpoveď na finančnú krízu. Tento systém umožní riešenie krízových situácií finančných inštitúcií bez ohrozenia stability finančných trhov a zaistí kontinuitu základných finančných služieb zlyhávajúcej finančnej inštitúcie. Systém krízového manažmentu pozostáva z troch fáz, pričom v prvej fáze prípravy a prevencie sa zavádza povinnosť finančných inštitúcií vypracovať plány ozdravenia, v ktorých sa ustanovia mechanizmy a opatrenia na obnovu prevádzkyschopnosti v prípade závažného zhoršenia finančnej situácie. V druhej fáze sa stanovuje možnosť intervencie s cieľom zabránenia zhoršenia a následného vyriešenia situácie finančnej inštitúcie v prípade počiatočných problémov. V tretej fáze sa stanovujú spoločné parametre na spustenie uplatňovania opatrení na riešenie krízových situácií v prípade, ak záchrana upadajúcej spoločnosti je vo verejnom záujme a neexistujú žiadne iné riešenia ozdravenia inštitúcie v primeranom časovom rámci. Zákon č. 371/2014 Z. z. zriaďuje novú inštitúciu, ktorou je Rada pre riešenie krízových situácií, ktorá má právomoci pri riešení krízových situácií finančných inštitúcií. Zavedením uvedeného systému sa má znížiť riziko zlyhania finančných inštitúcií a má sa zlepšiť schopnosť včas identifikovať a predchádzať možným krízovým situáciám;

- **zákon č. 239/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** implementuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/49/EÚ zo 16. apríla 2014 o systémoch ochrany vkladov za účelom odstránenia rozdielov medzi právnymi predpismi členských štátov Európskej únie pokiaľ ide o pravidlá týkajúce sa systémov ochrany vkladov so zámerom zabezpečenia väčšej stability bankového systému, ako aj ochrany vkladateľov, ktorá bude jednotná v rámci celej Európskej únie, a to do výšky 100 tisíc eur na jedného vkladateľa v rámci jednej banky. Zákon č. 239/2015 Z. z. upravil financovanie systému ochrany vkladov v Slovenskej republike, najmä pokiaľ ide o príspevky bánk do tohto systému, pričom do 3. júla

2024 musia dostupné prostriedky systému ochrany vkladov dosiahnuť výšku 0,8 % všetkých krytých vkladov;

- **zákon č. 373/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** upravuje ochranu finančných spotrebiteľov v Slovenskej republike čím prispieva k zvýšeniu transparentnosti a výkonu kontroly na trhu spotrebiteľských úverov, rozširuje pôsobnosť Národnej banky Slovenska pri dohľade nad finančným trhom o dohľad v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov a upravuje všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia. Podľa tejto novej právnej úpravy už nemôžu nebankové spoločnosti poskytovať pôžičky bez licencie.

V legislatívnej oblasti upravujúcej dane boli prijaté

- **zákon č. 435/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**, ktorý zaviedol nový inštitút záväzného stanoviska v daňovej oblasti, zefektívnil správu daní a posilnil jej ochranu;

- **zákon č. 463/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov** prispel k odstráneniu administratívnej náročnosti pre daňové subjekty, k boju proti daňovým únikom, k zvýšeniu právnej istoty daňovníkov a k atraktivite podnikateľského prostredia; novela rozšírila povinnosti podnikateľov o daňovú licenciu;

- **zákon č. 333/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** upravil konsolidáciu verejných financií, ako aj podporu podnikateľského prostredia zmenami v odpisoch (počet odpisových skupín sa rozširuje zo štyroch na šesť, odpisovanie výrobných technológií sa skracuje z 12 na osem rokov a pri nevýrobných nehnuteľnostiach sa doba odpisovania predlžuje z 20 až na 40 rokov). Zákon č. 333/2014 Z. z. zvýhodňuje aj investície do výskumu a vývoja a mení aj iné súvisiace zákony (napr. zákon o miestnych daniach);

- **zákon č. 268/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov** zlepšuje kvalitu podnikateľského prostredia zmenami, medzi ktoré patrí možnosť zaplatiť DPH až po uhradení faktúry (pre firmy s ročným obratom do 100-tisíc eur), znižuje sadzbu DPH vo výške 10 % na vybrané potraviny, zavádza zmeny v lehotách na vystavenie faktúry k prijatej platbe, rozširuje systém platenia dane, v ktorom ju uhradza až posledný subjekt v reťazci, aj na sektor stavebníctva a spresňuje evidenciu nákupov v hotovosti;

- **zákon č. 269/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** zavádza tzv. časový prvok pri určení pokút, prináša zmeny zohľadňujúce časové hľadisko pri dodatočnom priznaní a vyrubení správnej výšky dane, zmeny súvisiace so sankciami za nesplnenie niektorých povinností a absorpčnú zásadu pri ukladaní pokút;

- **zákon č. 337/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** zvyšuje podiel obcí a vyšších územných celkov na výnose dane z príjmov fyzických osôb. Od roku 2016 dochádza k podstatnej zmene pri rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy – ide výlučne o „samosprávnú“ daň, bez podielu štátneho rozpočtu na jej hotovostnom výnose. Zvyšuje sa podiel obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 68,5 % na 70,0 % a podiel vyšších územných celkov z 29,2 % na 30,0 %, čím sa táto daň prerozdelení vo výške 100 % jej výnosu

pre samosprávu. Týmto zvýšením podielov na výnose dane z príjmov fyzických osôb sa posilnia vlastné daňové príjmy obcí a vyšších územných celkov s pozitívnym dopadom na plnenie ich úloh nielen v oblasti základnej prevádzky, ale aj v oblasti budovania potrebnej infraštruktúry s prioritou skvalitňovania služieb občanom.

Z dielne **ministerstva hospodárstva** boli národnou radou schválené

- **zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov** súvisiaci s transpozíciou tzv. tretieho energetického balíčka, ktorého legislatívne podmienky sú obsiahnuté v dvoch smerniciach a troch nariadeniach;

- **zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach** reprezentujúci rozsiahlu legislatívnu úpravu; jeho prijatie nadväzuje na významné koncepčné zmeny súvisiace s tzv. tretím energetickým balíčkom a so zákonom č. 251/2012 Z. z.;

- **zákon č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý zriaďuje regulačné úrady, ktoré pôsobia v oblasti cestnej, železničnej, leteckej a vodnej dopravy a v oblasti výstavby, pôšt a telekomunikácií, upravuje zriadenie, postavenie a pôsobnosť nových úradov vzniknutých zlúčením doterajších subjektov pôsobiacich v tejto oblasti a novelizuje zákony, ktoré doteraz upravovali činnosť jednotlivých úradov;

- **zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov** ustanovuje v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou reprezentovanou zákonom č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji podrobnejšie požiadavky na informačné povinnosti predávajúcich pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho, čím prispieva k zvýšeniu právnej istoty tak spotrebiteľov, ako aj predávajúcich, okrem iného aj tým, že rozširuje formálne požiadavky na uvedené zmluvy a podrobnejšie upravuje postup pri uplatnení práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy. Zákon č. 102/2014 Z. z. predlžuje lehotu na odstúpenie od zmluvy zo siedmich pracovných dní na 14 kalendárnych dní, zavádza vzorový formulár na odstúpenie od zmluvy, ktorý spotrebiteľom umožní zjednodušenie postupu pri uplatňovaní práva na odstúpenie od zmluvy, upravuje predajné akcie, ktoré sa v súčasnosti zneužívajú v neprospech spotrebiteľov vymedzením povinností predávajúcich a organizátorov predajných akcií s cieľom zamedziť využívanie agresívnych a iných nekalých obchodných praktík zo strany predávajúcich na predajných akciách, pri ktorých často dochádza k zneužívaniu dôvery predovšetkým seniorov. Zákon č. 102/2014 Z. z. zároveň novelizuje zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov rozšírením informačných povinností, ktoré je predávajúci povinný poskytnúť spotrebiteľovi ešte pred uzavretím zmluvy, a tiež zákazom využívania niektorých zabezpečovacích prostriedkov vo vzťahu k spotrebiteľom;

- **zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov** predstavuje nový základný legislatívny rámec v oblasti energetickej efektívnosti, ktorý bol doposiaľ upravený zákonom č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (zákon o energetickej efektívnosti) a o zmene a doplnení zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 17/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon č. 321/2014 Z. z. vytvára systém na podporu rozvoja trhu s energetickými službami v podmienkach Slovenskej republiky rešpektujúc požiadavky európskej právnej úpravy, precizuje právny rámec racionálneho používania energie, stanovuje požiadavky na energetickú efektívnosť pri premene, prenose, preprave, distribúcii a spotrebe energie, upravuje monitorovanie a podporu energetickej

efektívnosti a ustanovuje povinnosti pre fyzické osoby, podnikateľov, právnické osoby a orgány štátnej správy pri používaní energie so zámerom zvýšenia účinnosti využitia energie v celom energetickom reťazci a najmä v oblastiach konečnej spotreby s vysokým predpokladom úspor energie. K dosiahnutiu vytýčených cieľov zákona napomáha monitorovací systém energetickej efektívnosti, umožňujúci monitorovať úspory energie v celom národnom hospodárstve, potrebný pre vyhodnotenie národného indikatívneho cieľa energetickej efektívnosti stanoveného v rámci Stratégie 2020;

- **zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov** transponuje ustanovenia smerníc schválených Európskym parlamentom ktoré upravujú oblasť verejného obstarávania s cieľom zefektívnenia a urýchlenia jeho procesov prostredníctvom povinnej elektronizácie, väčšej flexibility a zníženia administratívnej záťaže, uľahčenia prístupu na trh malým a stredným podnikom, podpory využívania verejného obstarávania ako kľúčového nástroja na plnenie cieľov environmentálnej a sociálnej politiky a taktiež zavedenia väčšej právnej istoty pri aplikácii jednotlivých inštitútov; smernice Európskej únie o verejnom obstarávaní vyžadujú, aby bolo zadávanie zákaziek realizované v súlade so zásadami Zmluvy o fungovaní Európskej únie, najmä so zásadami voľného pohybu tovaru, slobody usadiť sa a slobody poskytovania služby, ako aj s princípmi, ktoré z týchto slobôd vyplývajú, t. j. v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie, vzájomného uznávania, proporcionality a transparentnosti;

- **zákon č. 387/2015 Z. z. o jednotnom informačnom systéme v cestnej doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov** predstavuje nástroj na legislatívne zabezpečenie Národného projektu Jednotný informačný systém v cestnej doprave - Elektronické služby v doprave v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti, ktorý je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Jednotný informačný systém v cestnej doprave (ďalej len "JISCD") zabezpečí efektívne riadenie, evidenciu a kontrolu výkonu štátnej správy na úseku cestnej dopravy, konkrétne v oblasti správy autoškôl, v oblasti správy technických služieb a v oblasti riadenia odborných spôsobilostí v cestnej doprave, a to aj vytvorením technických podmienok na výkon verejnej moci elektronicky podľa požiadaviek zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení zákona č. 214/2014 Z. z. v rozsahu dotknutom projektom. Realizáciou projektu využitím moderných informačno-komunikačných technologických prostriedkov dochádza k zvýšeniu komfortu a rýchlosti komunikácie občana a podnikateľských subjektov s orgánmi verejnej správy na úseku cestnej dopravy. Zákonom č. 387/2015 Z. z. boli novelizované viaceré zákony z oblasti cestnej dopravy a tiež zákony súvisiace s vytvorením a fungovaním JISCD, čím sa vytvorili legislatívne podmienky na využitie všetkých navrhovaných funkcionalít JISCD, najmä z hľadiska definovania povinností zapojených subjektov a prepojenia existujúcich zdrojov informácií (verejných i súkromných registrov a evidencií) nevyhnutných pre riadne fungovanie JISCD;

- **zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zabezpečuje vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a zároveň prispieva k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu tým, že umožňuje, aby sa spotrebiteľia mohli v prípade sporu s predávajúcim obrátiť na subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý bude vykonávať nezávislé, nestranné, transparentné, účinné, rýchle a spravodlivé postupy alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov.

Z dielne ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja boli prijaté

- **zákon č. 293/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**, ktorý reprezentuje zákonnú reguláciu povoľovania tzv. vonkajšej reklamy spôsobujúcej vizuálny smog z nadmerného počtu reklamných

zariadení, mení právnu kvalifikáciu reklamného zariadenia na reklamnú stavbu, zjednocuje postup stavebných úradov v rámci jednotlivých konaní (správne konanie, priestupkové konanie), upravuje povoľovanie týchto stavieb, ak boli postavené bez povolenia alebo v rozpore s ním, zlepšuje ochranu a výkon práv vlastníkov pozemkov, na ktorých tieto stavby stoja, čím zároveň vytvára priaznivejšie podmienky podnikateľského prostredia s poukazom na neprimeranosť konkurenčných výhod osôb, doposiaľ konajúcich contra legem. Zákon č. 293/2014 Z. z. novelizuje zároveň aj súvisiace právne predpisy, a to zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, v ktorom sa sprísňujú podmienky na umiestňovanie reklamných stavieb mimo obcí a miest pri diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a cestách I. triedy, ktoré sú medzinárodným cestným ťahom, a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, v ktorom sa zavádza pojem reklamnej stavby;

- **zákon č. 154/2015 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov** vytvára podmienky na efektívne využitie rozľahlých, nevyužitých územných celkov na realizáciu ucelených hospodárskych činností, a to najmä v oblasti priemyslu, služieb, výskumu a vývoja. Základným predpokladom procesu prípravy vhodného územia na implementáciu priemyselnej výroby, služieb, výskumu alebo vývoja je urýchlenie a zefektívnenie procesov usporiadania majetkovo právnych vzťahov, územného konania, ako aj stavebného konania. Zákon č. 154/2015 Z. z. rozširuje definíciu významnej investície, umožňuje vydanie osvedčenia o významnej investícii aj podnikom v 100 % vlastníctve štátu za účelom efektívneho využitia doteraz nevyužitých území na budovanie strategických parkov určených na umiestnenie investícií v oblasti priemyselnej výroby, služieb a výskumu a vývoja;

V legislatívnej oblasti upravujúcej pôdohospodárstvo boli národnou radou schválené

- **zákon č. 42/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú a menia niektoré zákony**, ktorý prijal opatrenia na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu prostredníctvom nových opatrení zameraných na zamedzenie opätovného dovozu nebezpečných potravín a potravín nevhodných na ľudskú spotrebu z členských štátov. Zákon č. 42/2013 Z. z. rozširuje kompetencie zamestnancov orgánu úradnej kontroly potravín, upravuje sadzby pokút, zavádza sankciu pre obec v prípade nesplnenia si povinnosti uložených zákonom a vymedzuje územie obce, kde môže byť vykonávaný ambulantný predaj;

- **zákon č. 145/2013 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje možnosti Slovenského pozemkového fondu nadobudnúť pozemky, ktoré boli predmetom úveru a následne nimi disponovať najmä na účely reštitučných plnení. Nadväzuje na realizáciu uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 413 z 22. augusta 2012 v Nových Sadoch o podpore subjektov poľnohospodárskej prvovýroby a vytvorenia podmienok pre nákup poľnohospodárskej pôdy fyzickými a právnickými osobami, ktoré na nej hospodária. Zákon č. 145/2013 Z. z. zároveň obmedzuje špekulatívny nákup pôdy, ku ktorému nezriedka dochádza pri predaji založenej pôdy, v exekučných konaniach, resp. v dobrovoľných dražbách;

- **zákon č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov** ustanovuje podmienky umožňujúce nadobúdanie poľnohospodárskych pozemkov, ktoré majú naďalej slúžiť svojmu účelu, predovšetkým

osobami, ktoré vykonávajú poľnohospodársku výrobu ako podnikanie podľa § 2 Obchodného zákonníka. Zákon č. 140/2014 Z. z. zároveň novelizuje tie ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, ktoré upravujú nadobúdanie nehnuteľností cudzozemcami;

- **zákon č. 24/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** ustanovuje možnosť vykonať obnovu evidencie aj na územiach, kde sú listy vlastníctva založené, obnoviť stav pred prechodom vlastníctva na štát, a tak vytvoriť podklady na vydávanie reštitučných rozhodnutí, na základe ktorých sa v katastri nehnuteľností vyznačí ako vlastníci oprávnená osoba, ktorá návrh na vydanie nehnuteľnosti uplatnila.

V legislatívnej oblasti upravujúcej **oblasť životného prostredia** boli prijaté okrem vyššie spomínaného ústavného zákona č. 306/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorý dopĺňa čl. 4 Ústavy ustanovením poskytujúcim osobitnú ochranu vode odobratej z vodných útvarov nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky tým, že zakazuje také nakladanie s touto vodou, ktoré spočíva v jej preprave cez hranice Slovenskej republiky dopravnými prostriedkami, čím ustanovuje zákaz vývozu vody ako suroviny mimo územia Slovenskej republiky, okrem prepravy pitnej vody a prírodnej minerálnej vody balenej do spotrebiteľských obalov na území Slovenskej republiky, a situácií pri poskytovaní vody v rámci cezhraničnej humanitárnej pomoci a pomoci v núdzových stavoch;

- **zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov** bol prijatý v rámci transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách, ktorá stanovuje pre priemyselné podniky pravidlá, zaisťujúce rovnosť pri uplatňovaní požiadaviek v oblasti ochrany životného prostredia a vytvárajúce jednotnú platformu pre konkurencieschopnosť podnikov v rámci Európskej únie; smernica ďalej sprísňuje požiadavky na prevádzky podliehajúce integrovanému povoleniu a ustanovuje minimálne požiadavky (hraničné emisné limity);

- **zákon č. 207/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov** zabezpečuje efektívne fungovanie Environmentálneho fondu, prehľadňuje a zefektívňuje postup poskytovania podpory Environmentálnym fondom a umožňuje Environmentálnemu fondu operatívne reagovať a prijímať opatrenia. Zákon č. 207/2013 Z. z. zohľadňuje viacročné skúsenosti s problematikou poskytovania podpory Environmentálnym fondom, rozširuje príjmy Environmentálneho fondu z dôvodu prijatia nového právneho predpisu upravujúceho obchodovanie s emisnými kvótami - zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dopĺňa náležitosti zmluvy o poskytnutí podpory o podmienky spôsobu vrátenia nepoužitých finančných prostriedkov a o podmienky vrátenia finančných prostriedkov v prípade nedodržania podmienok zmluvy;

- **zákon č. 409/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** zabezpečuje v nadväznosti na ustanovenie čl. 4 Ústavy, ktorý vode priznáva celospoločenskú ochranu, účinnú ochranu štátnych záujmov vo vzťahu k vode

ako obzvlášť významnej a ničím nenahraditeľnej surovine strategického charakteru a ustanovuje tomu zodpovedajúce postupy jej užívania s dôrazom na verejné záujmy. Zákon č. 409/2014 Z. z. ustanovuje využívanie vody na prepravu cez hranice štátu pod kontrolu štátu prostredníctvom vlády, zapracúva pripomienky Európskej komisie k prebratiu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality, zosúladzuje národnú legislatívu s ustanoveniami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva a zohľadňuje úpravy vyplývajúce zo súvisiacich smerníc v sektore voda;

- **zákon č. 314/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**, obsahuje zmeny a doplnenia, ktoré odstraňujú nedostatky, na ktoré upozornila Európska komisia v rámci procesu infringementu (konanie č. 2013/2034 proti Slovenskej republike), a ktoré sa týkajú dôsledkov nedostatočného prepojenia procesu posudzovania vplyvov navrhovaných činností s následnými povolovacími procedúrami, čím sa vytváral priestor pre nerešpektovanie výsledkov procesu posudzovania vplyvov. Zákon č. 314/2014 Z. z. ustanovuje záväznosť výstupu zisťovacieho konania a procesu posudzovania vplyvov, podmienenie vydania následného povolenia rešpektovaním stavu a výsledku týchto konaní, postup úradného overovania zhody projektového dokumentu predkladaného do povolovej procedúry s výsledkom týchto konaní prostredníctvom záväzného stanoviska orgánu EIA, ktorý rozhodoval o výsledku posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a napokon ustanovuje aj nové opravné prostriedky. Druhý okruh zmien súvisí s precizovaním predmetu posudzovania vplyvov, postupom vykonávania zisťovacích konaní a so spresnením ustanovení v rámci posudzovania navrhovaných činností s cezhraničnými vplyvmi;

- **zákon č. 399/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** vypúšťa zo zákona č. 414/2012 Z. z. ustanovenia, ktoré upravujú obchodovanie s emisnými kvótami znečisťujúcich látok, tzv. systém obchodovania, ktorý sa uplatňoval od roku 2002 a ktorý mal vytvoriť nástroj na obmedzovanie emisií znečisťujúcich látok v súlade s ustanovenými národnými emisnými stropmi, ktoré však nie sú zatiaľ na roky 2020 až 2030 ustanovené. Zákon č. 399/2014 Z. z. zároveň preberá predpisy Európskej únie, ktoré výrazným spôsobom sprísňujú emisné limity, a ustanovuje ďalšie podmienky na prevádzku zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré si vyžadujú do konca roka 2015 ďalšie významné zníženie emisií znečisťujúcich látok vrátane oxidu siričitého;

- **zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje existujúce a nastavuje nové pravidlá v odpadovom hospodárstve, ktoré prispeli k vytvoreniu štandardných podmienok (z pohľadu rozvinutých krajín Európskej únie) na uskutočňovanie zmien, umožňujúcich rozvoj a realizáciu aktivít v odpadovom hospodárstve a súčasne k vytvoreniu podmienok právnej istoty, porovnateľnej s podmienkami v ostatných členských štátoch Európskej únie. Doteraz platný zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol viac ako 30-krát novelizovaný, v dôsledku čoho si niektoré ustanovenia protirečili, resp. stratili svoje opodstatnenie, čo si v konečnom dôsledku vyžiadalo celkovú koncepčnú zmenu prijatím nového zákona;

- **zákon č. 263/2015 Z. z. o pôsobnosti pre oblasť prístupu ku genetickým zdrojom a využívania prínosov vyplývajúcich z ich používania** bol prijatý z dôvodu implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 511/2014 zo 16. apríla 2014 o opatreniach na zaistenie súladu pre používateľov Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Únii. Zákon č. 263/2015 Z. z. upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a právnických osôb, vrátane

pôsobnosti Slovenskej inšpekcie životného prostredia a stanovuje sankcie za nedodržiavanie povinností;

- **zákon č. 362/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie** bol prijatý na základe povinnosti Slovenskej republiky upraviť transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire) v zmysle požiadaviek Európskej komisie; zároveň vytvára právny rámec pre vznik Registra priestorových informácií (RPI), ako základného registra informačných systémov verejnej správy, v rámci celkovej architektúry integrovaného informačného systému verejnej správy, cez ktorý bude umožnený prístup k všetkým priestorovým údajom a službám priestorových údajov Slovenskej republiky.

V legislatívnej oblasti upravujúcej oblasť zdravotníctva národná rada schválila

- **zákon č. 142/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** bol prijatý z dôvodu, že dovtedajší právny stav nevytváral dostatočné podmienky na ochranu nefajčiarov pred účinkami pasívneho fajčenia, a tiež v súvislosti s transpozíciou smernice Komisie 2012/9/EÚ zo 7. marca 2012, ktorou sa mení a dopĺňa príloha I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov. Zákon č. 142/2013 Z. z. vychádza z odporúčaní Národného programu kontroly tabaku, ktorý vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 398 z 2. 5. 2007, ustanovuje zákaz fajčiť v obchodných domoch, pričom sa v nich umožňuje zriadenie fajčiarní, upresňuje formuláciu zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania, dopĺňa oprávnenie Slovenskej obchodnej inšpekcie vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja podľa § 6 ods. 2 zákona č. 377/2004 Z. z. a povinnosti odopretia predaja podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. za prítomnosti maloletej osoby a zvyšuje dolnú a hornú hranicu pokuty, ukladanej orgánmi verejného zdravotníctva fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe za nezabezpečenie dodržiavania zákazu fajčenia;

- **zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov** vytvára legislatívny rámec informatizácie zdravotníctva, umožňujúci vybudovanie a prevádzku Národného zdravotníckeho informačného systému, ktorý umožní čo najväčšie využitie prínosov plynúcich z informatizácie zdravotníctva a na druhej strane zabezpečí služby občanovi. Zákon č. 153/2013 Z. z. upravuje aj postavenie a úlohy Národného centra zdravotníckych informácií ako prevádzkovateľa Národného zdravotníckeho informačného systému a práva a povinnosti ďalších subjektov vo vzťahu k Národnému zdravotníckemu informačnému systému, definuje základné pojmy s ním súvisiace a možnosť a podmienky elektronického predpisovania liekov a zdravotníckych pomôcok a zdieľania elektronických zdravotných záznamov;

- **zákon č. 220/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** bol prijatý v súvislosti s potrebou transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ktorá je spolu s nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 a 987/2009 právnym nástrojom upravujúcim práva a povinnosti migrujúcich osôb zúčastnených na poskytovaní zdravotnej starostlivosti a zabezpečujúcim pacientom právo

na bezpečné a kvalitné ošetrovanie v rámci EÚ a na zodpovedajúcu úhradu nákladov s tým spojených;

- **zákon č. 364/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov** zavádza zásadnú zmenu v oblasti odvodov poistného na verejné zdravotné poistenie, vďaka ktorej sa zvýši čistá mzda zamestnancom s nízkymi zárobkami. Zároveň dochádza ku kompenzácii zvýšených mzdových nákladov zamestnávateľa, ktoré súvisia so zvýšením minimálnej mzdy;

- **zákon č. 77/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** dopĺňa ustanovenia upravujúce príslušnosť zdravotnej poisťovne dieťaťa v súvislosti s oneskoreným podaním prihlášky na verejné zdravotné poistenie a v prípade, ak prihláška nebola podaná vôbec, dopĺňa náležitosti žiadosti o úhradu neodkladnej zdravotnej starostlivosti osobám, ktoré z dôvodu nepodania prihlášky na verejné zdravotné poistenie alebo nepreukázania poistného vzťahu (bezdomovci) majú právo len na úhradu neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Zákon č. 77/2015 Z. z. rieši osobitným spôsobom oznamovacie povinnosti tzv. samoplatiteľov vykonávajúcich zárobkovú činnosť prerušovane (napr. na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru), spresňuje a dopĺňa oznamovaciu povinnosť zdravotných poisťovní v súvislosti so zmenou zdravotnej poisťovne, precizuje ustanovenia súvisiace s vyhotovením a doručovaním preukazov poistencov a rozširuje možnosť zdravotnej poisťovne vykonávať kontrolu na diaľku;

- **zákon č. 53/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** precizuje ustanovenia v súvislosti s vyberaním úhrad poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti od poistencov, jednoznačne určuje súčasti zdravotného výkonu a ustanovuje, za čo poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nesmie vyberať úhradu od poistenca a čím nesmie podmieňovať poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

V legislatívnej oblasti upravujúcej sociálne veci a rodinu boli prijaté

- **zákon č. 80/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**, ktorý zvyšuje vojakom a policajtom vek odchodu do výsluhového dôchodku a odvody z príjmov;

- **zákon č. 125/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zaviedol povinnosť platiť úrok z omeškania v platení výživného;

- **zákon č. 338/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy** ustanovuje zmeny v sociálnom poistení samostatne zárobkovo činných osôb a v odvodových úľavách za zamestnancov, ktorí boli pred nástupom do zamestnania evidovaní ako dlhodobo nezamestnaní;

- **zákon č. 364/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť**

o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zvýšil príspevkov na zaplatenie nákladov na jasle, škôlku alebo opatrovatel'ku;

- **zákon č. 416/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov** rozširuje záväznosť kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa aj na ostatných zamestnávateľov;

- **zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý zaviedol, okrem iného, povinnosť odpracovať si dávku v hmotnej núdzi;

- **zákon č. 433/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov** kladie dôraz na účelné využívanie finančných prostriedkov určených na prídavok a príplatok k prídavku najmä v súvislosti s riadnou starostlivosťou oprávnenej osoby o výchovu a výživu nezaopatreného dieťa, ustanovuje novú povinnosť oprávnenej osoby oznámiť platiteľovi po dovŕšení troch rokov veku nezaopatreného dieťaťa, akým spôsobom a kde bude zabezpečovaná starostlivosť o toto nezaopatrené dieťa do začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, medzi iným aj počas trvania nároku na prídavok a príplatok k prídavku; v prípade nezaopatrených detí, ktoré sa sústavne pripravujú na povolanie štúdiom na vysokej škole zohľadňuje právnu úpravu obsiahnutú v § 65 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, ktorá umožňuje študentom vysokých škôl v rámci štúdia presiahnuť štandardnú dĺžku štúdia najviac o dva akademické roky, a tak zrovnoprávňuje postavenie študentov študujúcich na Slovensku a v cudzine;

- **zákon č. 485/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov** zvyšuje hranicu ochrany príjmu prijímateľov sociálnej služby pred platením neprimeranej úhrady za sociálnu službu v jednotlivých formách pobytových sociálnych služieb a druhoch sociálnych služieb;

- **zákon č. 183/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** stanovuje pravidlá, podľa ktorých sa budú od 1. januára 2015 vyplácať dôchodky z druhého penzijného piliera, a ruší podmienku minimálne desaťročného sporenia v druhom pilieri s tým, že jedinou podmienkou na vyplácanie prostriedkov z kapitalizačného piliera bude dosiahnutie dôchodkového veku;

- **zákon č. 184/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorým sa po prvýkrát v histórii k 1. júlu 2014 nezmenila výška životného minima, a to z dôvodu, že sa slovenská ekonomika ocitla v deflácií;

- **zákon č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov** upravuje profesijné podmienky výkonu sociálnej práce, právne vzťahy súvisiace s výkonom sociálnej práce, ako aj právne postavenie a pôsobnosť Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce, podporuje profesionalizáciu výkonu všeobecne, a to najmä ustanovením nevyhnutných kvalifikačných predpokladov na výkon, ako aj všetky atribúty, ktoré prináležia etablovanej profesii – odbornú spôsobilosť, profesijné tituly a výkon samostatnej praxe, povolenie ktorej má vydávať novozriadená profesijná organizácia;

- **zákon č. 263/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**, podľa ktorého sa odmeny za dosiahnuté športové výsledky na paraolympijských a deaflympijských hrách nebudú považovať na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu za príjem;

- **zákon č. 298/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov** zvyšuje hranicu príjmu, ktorý nezakladá

povinné dôchodkové poistenie študentom vykonávajúcim prácu na základe dohody študentov, a ktorý ruší diferencovanie tejto hranice na základe veku. Hranica zárobku, do ktorej nebudú platiť odvody, sa zvyšuje na jednotnú sumu 200 eur. Zákon č. 298/2014 Z. z. priniesol zmenu aj ohľadom prepočítavania dôchodku pracujúcich dôchodcov, podľa ktorej bude Sociálna poisťovňa prepočítavať automaticky každý rok pracujúcim dôchodcom ich dôchodok (k prepočítaniu dôchodku sa nevyžaduje podanie žiadosti, ako doposiaľ);

- **zákon č. 308/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení zákona č. 183/2014 Z. z. zaviedol súbeh príjmu z práce a poberania dávok v hmotnej núdzi, pričom nárok na pomoc v hmotnej núdzi sa priznáva dlhodobo nezamestnaným ľuďom, ktorí si našli prácu a ich zárobok nepresahuje dvojnásobok minimálnej mzdy. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na tých nezamestnaných, ktorí nepracujú viac ako jeden rok a nie sú evidovaní ako nezamestnaní na úrade práce. Súbeh poskytovania pomoci v hmotnej núdzi a osobitného príspevku je však vylúčený;

- **zákon č. 311/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení neskorších predpisov dočasne umožňuje prístup absolventov stredných a vysokých škôl k aktívnym nástrojom trhu práce tým, že v období od začiatku decembra 2014 do konca roka 2015 ruší minimálne trojmesačné obdobie evidencie absolventov na úradoch práce, ktoré je potrebné pre uchádzanie sa o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť, čím sa absolventi škôl dostanú k tomuto príspevku okamžite po zaevidovaní sa na úrade práce a pre absolventov stredných a vysokých škôl sa uľahčí prístup aj k absolventskej praxi a k príspevku na podporu vytvorenia nového pracovného miesta. Prístup k tomuto príspevku sa uľahčí aj pre ľudí, ktorí boli prepustení z organizačných dôvodov, či pre tých, ktorí museli skončiť pracovný pomer zo zdravotných dôvodov;

- **zákon č. 375/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení neskorších predpisov precizuje poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov a peňažného príspevku na opatrovanie do zariadení krízovej intervencie. Osobám, ktoré sú ubytované na určitý čas v zariadeniach krízovej intervencie, sa má poskytovať peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov rovnako, ako je to u osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sa zdržiavajú vo svojom prirodzenom domácom prostredí;

- **zákon č. 14/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce** v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sprísnil podmienky pre agentúrne zamestnávanie v tom, že agentúrny zamestnanec musí mať rovnaké mzdové podmienky ako interný zamestnanec, ak obaja vykonávajú rovnakú alebo podobnú činnosť, a v prípade nedodržania tejto podmienky má zodpovednosť za doplatenie rozdielu niešť tak agentúra, ako aj užívateľský zamestnávateľ. Zákon č. 14/2015 Z. z. zaviedol tiež prezumpciu dočasného pridelenia, to znamená, že ak výkon práce napĺňa všetky znaky agentúrneho zamestnávania, bude sa táto práca považovať za dočasné pridelenie zamestnanca užívateľskému zamestnávateľovi, ďalej zakazuje ďalšie dočasné pridelenie zamestnanca počas trvania dočasného pridelenia a stanovuje maximálnu dĺžku dočasného pridelenia u toho istého užívateľského zamestnávateľa v trvaní najviac dva roky s tým, že počas týchto dvoch rokov ho možno predĺžiť alebo opätovne dohodnúť najviac štyrikrát, pričom ak by toto obdobie malo trvať dlhšie, zamestnávateľ bude musieť agentúrneho pracovníka prijať ako interného zamestnanca. Dočasné pridelenie agentúrneho zamestnanca nie je umožnené na vykonávanie prác, ktoré patria do štvrtej rizikovej kategórie;

- **zákon č. 140/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení** v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré

zákony upravuje výšku starobného dôchodku a invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku na výšku minimálneho dôchodku;

- **-zákon č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** okrem iného zakotvuje zásadu záujmu dieťaťa – jeho legislatívne a spoločenské povýšenie na kardinálne miesto v systematike zákona o rodine, a to nehierarchickým výpočtom kritérií záujmu dieťaťa, zdôrazňuje zásadu rovnoprávnosti rodičov pri výkone rodičovských práv, ustanovuje podmienky práva styku starých rodičov a iných blízkych osôb s dieťaťom v prípadoch, že ide o dieťa nezosobášených rodičov, zrušuje administratívnu prekážku pre starých rodičov, súrodencov dieťaťa a súrodencov rodičov dieťaťa (strýko, teta), ktorou je trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak majú záujem si nechať zveriť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, zlepšuje ochranu detí, ktoré sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, pred nevhodným resp. rizikovým premiestnením do zahraničia, špecifikuje pravidlá nariadenia ústavnej starostlivosti, podmienky zapierania otcovstva určeného podľa prvej domnienky otcovstva, zavádza osobitné konania o návrat maloletého dieťaťa, ktoré bolo na územie Slovenskej republiky neoprávnene premiestnené alebo je na území Slovenskej republiky neoprávnene zadržované, tzv. občianskoprávne rodičovské únosy. Zákon č. 175/2015 Z. z. zdôrazňuje prednosť rodinného prostredia dieťaťa, potrebu zisťovania názoru dieťaťa a posudzovanie najlepšieho záujmu dieťaťa, zlepšuje výkon výchovných opatrení, vrátane vyhodnocovania účelu výchovných opatrení, kvalitu priebežného hodnotenia výkonu náhradnej starostlivosti, odbornú pomoc sanácie rodín a náhradného rodičovstva, poskytovanie informácií subjektmi pôsobiacimi v oblasti ochrany detí a koordináciu odbornej pomoci deťom;

- **-zákon č. 277/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení zákona č. 134/2013 Z. z. a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** upravuje podmienky poskytnutia podpory na rozvoj nájomného bývania umožnením získania dotácie aj na obstaranie nájomného bytu stavebnými úpravami bytu v bytovom dome, ktorý obec alebo samosprávny kraj nadobudla prevedením vlastníctva od Slovenskej republiky;

- **zákon č. 347/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** zvýšil maximálnu sumu príspevku na starostlivosť o dieťa z 230 eur na 280 eur, ak starostlivosť dieťaťa zabezpečuje napr. súkromné zariadenie alebo fyzická osoba na základe živnosti, tiež ustanovil príspevok na starostlivosť o dieťa vo výške najviac 80 eur, ak starostlivosť o dieťa zabezpečuje materská škola zaradená do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky zriadených obcou;

- **zákon č. 407/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov** zvýšil materskú dávku rodičom detí, ktorí pred nástupom na materskú dovolenku vykonávali zárobkovú činnosť a boli nemocensky poistení, zvýšením materského príspevku zo súčasných 65 % denného vymeriavacieho základu na 70 %.

V legislatívnej oblasti upravujúcej oblasť školstva boli prijaté

- **zákon č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania**, ktorý ustanovuje fond ako právnickú osobu zriadenú zákonom, posilňuje jej neštátny charakter, čo sa prejavuje napr. už v kreovaní orgánov fondu, kde sa v riadiacich orgánoch obmedzuje vplyv štátneho sektora, rozširuje možnosť získať pôžičku pre ďalšie cieľové skupiny, a to najmä pre doktorandov, odborných zamestnancov a ostatných pedagogických zamestnancov, uvoľňuje pravidlá pre fond, keď sa pri dostatočných zdrojoch umožňuje napr. zvýšiť výšku pôžičky v porovnaní

so súčasnosťou, čím môžu byť zabezpečené napr. náklady na štúdium v zahraničí vrátane školného a súčasne sa umožňuje fondu optimalizovať požiadavky na zabezpečenie pôžičky (poistením dlžníka, ručením a pod.) v závislosti od výšky pôžičky. V prípade malých pôžičiek sa tak môže zjednodušiť ich dostupnosť pre klientov fondu zjednodušením administratívnej náročnosti ich vybavenia;

- **zákon č. 312/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** prispel k zvýšeniu kvality ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov v školstve, k zjednodušeniu a zefektívneniu udeľovania kreditov a k odstráneniu administratívnej byrokracie;

- **zákon č. 464/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** zvyšuje maximálne počty žiakov v triedach základných a stredných škôl a zároveň určuje minimálne počty žiakov v triedach základných škôl, stredných škôl, upravuje hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím bez vyjadrenia stupňov a s komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch, ruší jazykové certifikáty ako náhradu maturitnej skúšky z cudzieho jazyka a umožňuje zriaďovateľovi školy schvaľovať, okrem počtu prijímaných žiakov aj počet tried;

- **zákon č. 377/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** umožňuje Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytovať finančné príspevky na zakúpenie učebníc odporúčaných ministerstvom školstva podľa osobitného predpisu školám, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie. Pôvodný návrh obsahoval aj zoznam potravín, ktorých predaj je v školských bufetoch zakázaný, avšak táto zmena nebola schválená;

- **zákon č. 188/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** zavádza elektronické triedne knihy a možnosť zriaďovať so súhlasom zriaďovateľa na základnej škole špecializovanú triedu na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania, v ktorej sa vzdelávajú žiaci, ktorí nemajú predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania príslušného ročníka;

- **zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov** vytvára v Slovenskej republike ucelený a prehľadný spoločný legislatívny rámec pre problematiku uznávania dokladov o vzdelaní a odborných kvalifikácií a spája všetky druhy uznávania dokladov a odborných kvalifikácií, zjednocuje podmienky uznávania, terminológiu a lehoty.

V legislatívnej oblasti upravujúcej vedu a výskum národná rada schválila

- **zákon č. 116/2013 Z. z., ktorým sa zriaďuje Slovenský historický ústav v Ríme** upravuje postavenie, subjektivitu, úlohy, organizáciu, hospodárenie a financovanie Slovenského historického ústavu, ktorý sa venuje vedeckovýskumnej a vydavateľskej činnosti a systematicky skúma najmä archívne materiály so vzťahom k Slovensku a Slovákom a vykonáva vydavateľskú činnosť, ktorou informuje verejnosť o svojich vedeckovýskumných a iných aktivitách;

- **zákon č. 194/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov** upravil systém posudzovania žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie projektov výskumu a vývoja, o ktoré sa žiadatelia uchádzajú na základe verejných

výziev. Hlavnou zmenou je zavedenie 14 dňovej lehoty, ktorá umožňuje žiadateľovi odstrániť prípadné technické nedostatky jeho žiadosti.

Novú **právnú úpravu športu** predstavuje prijatý

- **zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý zavádza nové mechanizmy správy a riadenia športu, najmä predpokladá zmeny vo financovaní športu aj vyčlenením vyššieho prísunu finančných prostriedkov z rozpočtu; bol pripravovaný osobitne vytvorenou pracovnou skupinou zloženou aj zo zástupcov športovcov a zohľadňuje moderné smerovanie vývoja športu a novovznikajúcich potrieb jeho jednotlivých subjektov.

V **legislatívnej oblasti upravujúcej oblasť kultúry** boli prijaté

- **zákon č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý upravuje zriaďovanie, zakladanie, zlučovanie, zrušovanie a postavenie profesionálnych divadiel a profesionálnych hudobných inštitúcií, pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy na úseku divadelnej činnosti a hudobnej činnosti, rozvrhnutie pracovného času a nepretržitý odpočinok divadelných umelcov a hudobných umelcov v týždni; upravuje tiež osobitný príspevok divadelných umelcov a osobitný príspevok hudobných umelcov a postup pri jeho priznávaní a poskytovaní. Zákon č. 103/2014 Z. z. sa nevzťahuje na neprofesionálne divadlá a neprofesionálne hudobné inštitúcie;

- **zákon č. 284/2014 Z. z. o Fonde na podporu umenia a o zmene a doplnení zákona č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 79/2013 Z. z.** zriaďuje verejnoprávnú inštitúciu zabezpečujúcu efektívnu podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu, ktorá je nezávislá od ústredných orgánov štátnej správy; táto inštitúcia je riadená samotnými zástupcami umeleckej obce, ktorí rozhodujú o prideľovaní prostriedkov. Fond na podporu umenia nahradil časť dotačného systému Ministerstva kultúry SR;

- **zákon č. 40/2015 Z. z. o audiovizíi a o zmene a doplnení niektorých** ustanovuje postavenie a pôsobnosť Slovenského filmového ústavu a upravuje komplexne práva a povinnosti osôb pôsobiacich v oblasti audiovizízie, vedenie evidencií v oblasti audiovizízie, jednotný systém označovania, podmienky na odborné uchovávanie originálnych nosičov audiovizuálnych diel a zvukovo-obrazových záznamov tvoriacich audiovizuálne dedičstvo Slovenskej republiky;

- **zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon** predstavuje komplexnú úpravu autorského práva, práv súvisiacich s autorským právom, práv k databáze a správy práv, ktorá odráža úpravu medzinárodných zmlúv a dohôd a práva Európskej únie v tejto oblasti. Hlavným dôvodom potreby vypracovania a prijatia novej autorskoprávnej zákonnej úpravy bola výrazná zmena týkajúca sa používania autorských diel a iných predmetov ochrany na internete, ktorú prinieslo posledné desaťročie. V novom autorskom zákone sú aktualizované a precizované doterajšie zákonné autorskoprávne definície a pojmy tak, aby bola zabezpečená správna aplikácia ustanovení autorského zákona v praxi;

- **zákon č. 278/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** vytvára podmienky na podporu vysielenia slovenských hudobných diel, ktoré tvoria súčasť kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v rozhlasovom vysielaní, na zlepšenie prístupu poslucháčskej verejnosti k slovenskej hudbe a na podporu slovenských autorov a výkonných umelcov, ako aj slovenskej hudobnej tvorby ako takej. Podpora slovenských hudobných diel vo vysielaní sa navrhuje zákonným stanovením minimálneho percentuálneho podielu, ktorý budú rozhlasoví vysielaťelia povinní vyhradiť týmto dielam. Systém kvót vo vysielaní je už v slovenskom právnom poriadku osvedčený, keďže zákon stanovuje napr. podiel programov vo verejnom záujme, podiel

európskych diel a diel nezávislých producentov, ktorým sú televízni vysielatelia povinní vyhradiť vysielací čas. Podpora domácej hudobnej produkcie prostredníctvom stanovenia minimálnych kvót jej hranosti je štandardným nástrojom, ktorý je obsiahnutý v legislatíve viacerých štátov, a to nielen európskych. Slovenským hudobným dielam je vysielateľ s licenciou povinný vyhradiť najmenej 25 % času vysielania hudobných diel za kalendárny mesiac a vysielateľ na základe zákona najmenej 35 % času vysielania hudobných diel za kalendárny mesiac, a to vo vysielaní každej rozhlasovej programovej služby takého vysielateľa osobitne, pričom na účely výpočtu podielu sa časom vysielania hudobných diel za kalendárny mesiac rozumie celkový čas vyhradený vysielaniu hudobných diel vo vysielaní rozhlasovej programovej služby za kalendárny mesiac a do podielu sa započítavajú iba slovenské hudobné diela zaradené do vysielania v čase od 6.00 hodiny do 24.00 hodiny. Z času vysielania vyhradeného slovenským hudobným dielam je vysielateľ povinný vyhradiť najmenej 20 % vysielaniu nových slovenských hudobných diel; za nové slovenské hudobné dielo sa považuje hudobné dielo vysielané do piatich rokov od jeho prvého uvedenia na verejnosti.

2.4 Legislatívna činnosť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

Na porovnanie legislatívnej činnosti poslancov národnej rady v V. a VI. volebnom období uvádzame štatistiku schválených návrhov zákonov predložených poslancami v V. a VI. volebnom období.

Tabuľka č. 4

Počet schválených návrhov zákonov v VI. volebnom období:

	predložených výbormi	predložených koaličnými poslancami	predložených opozícnymi poslancami	predložených ako spoločné návrhy poslancov koalície a opozície
rok 2012: 1. - 12. schôdza	1	14	1	1
rok 2013: 13. - 28. schôdza	2	17	3	2
rok 2014: 29. - 45. schôdza	-	12	1	1
rok 2015: 46. - 60. schôdza	1	12	0	1
rok 2016: 61. schôdza	-	0	0	0
celkom	4	55	5	5

Tabuľka č. 5

Počet schválených návrhov zákonov v V. volebnom období

	predložených výbormi	predložených koaličnými poslancami	predložených opozičnými poslancami	predložených ako spoločné návrhy poslancov koalície a opozície
rok 2010: 1. - 11. schôdza	-	8	2	-
rok 2011: 12. - 27. schôdza	4	14	-	2
rok 2012: 28. - 29. schôdza	-	-	-	-
celkom	4	22	2	2

2.5 Návrhy zákonov predkladané vládou Slovenskej republiky

Tabuľka č. 6

Pomer schválených vládnych a poslaneckých návrhov zákonov

volebné obdobie	vládne návrhy zákonov	poslanecké návrhy zákonov	všetky schválené návrhy zákonov	poslanecké návrhy zákonov v %
I. (1994 - 1998)	258	55	313	17,5
II. (1998 - 2002)	406	126	532	23,5
III. (2002 - 2006)	458	92	550	16,7
IV. (2006 - 2010)	442	84	530	15,5
V. (2010 - 2012)	178	30	208	14,0
VI. (2012 - 2016)	382	69	455	15,0

2.6 Zákony vrátené prezidentom Slovenskej republiky

Tabuľka č. 7

Počet schválených zákonov vrátených prezidentom republiky

volebné obdobie	všetky schválené návrhy zákonov	počet vrátených zákonov prezidentom (%)
II. (1998 - 2002)	532	72 (13 %)
III. (2002 - 2006)	550	60 (11 %)
IV. (2006 - 2010)	530	28 (5 %)
V. (2010 - 2012)	208	29 (14 %)
VI. (2012 - 2016)	455	28 (6 %)

2.7 Skrátené legislatívne konanie

Skrátené legislatívne konanie je jedným z najviac kritizovaných inštitútov rokovacieho poriadku. Je to nástroj zrýchleného (a výnimočného) prerokovania návrhu zákona, v rámci ktorého je možné návrh zákona prerokovať, schváliť a publikovať za pár hodín. Využitie inštitútu skráteného legislatívneho konania môže navrhnúť len vláda, a to ako pri predkladaní vládneho návrhu zákona, tak i k predloženému poslaneckému návrhu zákona, keďže vláda má ústavné právomoci rozhodovať o zásadných opatreniach na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej politiky pri posudzovaní mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti, alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody, ktoré podmieňujú podanie návrh na skrátené legislatívne konanie. V konečnom dôsledku však vládny návrh na skrátené legislatívne konanie schvaľuje národná rada. O skrátenom legislatívnom konaní môže národná rada rozhodnúť aj vtedy, ak si rozhodnutie Rady bezpečnosti Organizácie Spojených národov o akciách na zabezpečenie medzinárodného mieru a bezpečnosti vydané podľa čl. 41 Charty Organizácie Spojených národov vyžaduje neodkladné prijatie zákona.

Tabuľka č. 8

Počet zákonov schválených v skrátenom legislatívnom konaní

volebné obdobie	všetky schválené návrhy zákonov	počet zákonov schválených v skrátenom legislatívnom konaní (%)
II. (1998 - 2002)	532	104 (19 %)
III. (2002 - 2006)	550	36 (6 %)
IV. (2006 - 2010)	530	52 (10 %)
V. (2010 - 2012)	208	25 (12 %)
VI. (2012 - 2016)	455	24 (5 %)

3. Ústavný súd Slovenskej republiky a legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky

Strážcom ústavnosti v Slovenskej republike je ústavný súd. Je to tiež jediný orgán, ktorý môže ex post zasiahnuť do zákonodarnej činnosti národnej rady a konštatovať rozpor prijatého zákona s ústavou. Z hľadiska zákonodarného procesu rozhoduje ústavný súd o súlade zákonov s Ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas národná rada a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom [konanie podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy].

Ak ústavný súd prijme návrh na konanie o súlade právnych predpisov,⁵ môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody alebo ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

⁵ Bližšie § 37 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Tieto rozhodnutia ústavného súdu sú všeobecne záväzné odo dňa ich vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Ústavný súd nerozhoduje o súlade návrhu zákona alebo návrhu iného všeobecne záväzného právneho predpisu s Ústavou, s medzinárodnou zmluvou, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo s ústavným zákonom.

Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v čl. 125 ods. 1 je nesúlada, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť tieto do súladu s Ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu.

Podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Vychádzajúc z citovaného je úlohou národnej rady do šiestich mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uviesť príslušné ustanovenia, o ktorých nesúlade ústavný súd rozhodol, do súladu s príslušnými článkami Ústavy, ako aj s značenými ustanoveniami medzinárodných dokumentov. Ak tak národná rada v tejto lehote neurobí, stratia označené ustanovenie zákona po uplynutí tejto lehoty platnosť.

Vybrané rozhodnutia ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov⁶

Z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2012 vyberáme rozhodnutie zo dňa 11. júla 2012, keď ústavný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o nesúlade položky 13 písm. b) v časti I. prílohy Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní Sadzobníka súdnych poplatkov zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Podľa položky 13 písm. b) v časti I prílohy Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní Sadzobníka súdnych poplatkov zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov je povinný zaťažený poplatkom za konanie o námietkach sumou, ktorá je vo výške 6 % vymáhaného nároku, najmenej 66 eur a najviac 16 596,50 eur.

Položka 13 písm. b) v časti I prílohy Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorej protiústavnosť navrhovateľ navrhuje vysloviť, znie: „Za konanie súdu o námietkach proti exekúcii vykonávanej podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov – 6 % z vymáhaného nároku, najmenej 66 eur, najviac 16 596,50 eura.“

Predmetná úprava nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy, pretože nespĺňa Ústavou ustanovené požiadavky určitosti a predvídateľnosti, ktoré sú nevyhnutným predpokladom uloženia poplatkovej povinnosti, pričom tieto nedostatky nemožno so zreteľom na čl. 59 ods. 2 Ústavy odstrániť ani ustálenou súdnou praxou. Ústavný súd dospel k záveru, že zákonodarca

---

⁶ Rozhodnutia ústavného súdu sú uvádzané v širšom rozsahu, je to však z dôvodu možnosti lepšieho oboznámenia sa s argumentáciou ústavného súdu.

pri ustanovení poplatku za konanie o námietkach proti exekúcii neustanovil dostatočne určito všetky jeho prvky. Zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov totiž v prípade povinnosti zaplatiť tento poplatok neurčuje jej subjekt (t. j. adresáta predmetnej právnej normy), teda osobu poplatníka. Jeho osobu pritom nemožno jednoznačne vyvodiť ani žiadnou z prípustných výkladových metód vrátane metódy teleologického výkladu, ktorá by vychádzala z účelu napadnutého právneho predpisu.

Napadnutá položka umožňuje neprípustným spôsobom obmedziť právo účastníka konania vyjadriť sa k prerokúvanej veci, hoci je rozhodované o jeho právach a povinnostiach. Je preto v rozpore s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy, ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že samotná možnosť účastníka vyjadriť sa k jeho predmetu nemôže byť podmienená zaplatením súdneho poplatku a ani touto formou dodatočne sankcionovaná. Námietky proti exekúcii navyše predstavujú jediný procesne relevantný spôsob vyjadrenia sa k návrhu, na základe ktorého môže byť voči povinnému nariadená exekúcia, ktorá je z povahy veci zásahom do jeho základných práv a slobôd. Už táto skutočnosť vylučuje, aby bola poplatková povinnosť vždy spojená len s ich uplatnením, nemajúc väzbu na konanie ako celok (napríklad so zreteľom na úspech vo veci). Poplatok nemôže mať fakticky povahu poplatku za vyjadrenie sa k veci v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy, pretože by zasahoval do samotnej podstaty práva zaručeného týmto článkom, aby sa každý vo svojej veci „mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom“. Tým by sa dostal tiež do rozporu s čl. 13 ods. 4 Ústavy, ktorý takto intenzívny zásah do základných práv vylučuje. Práve takýto účinok by mal tento poplatok i v prípade, že by bol ustanovený za konanie (a nie za úkon), pokiaľ by jeho výlučným poplatníkom bol práve podávateľ námietok.

Pokiaľ ide o posúdenie navrhovateľom namietaného nesúladu napadnutej položky z hľadiska výšky poplatku so zásadou rovnosti v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy, touto námietkou sa už ústavný súd nezaoberal. Výšku poplatku by totiž musel posudzovať s ohľadom na osobu jeho poplatníka, ktorú zákon neustanovuje.

Z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2013 vyberáme rozhodnutie zo dňa 11. decembra 2013, keď ústavný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o nesúlade § 2 ods. 1 v časti „znížený podľa odseku 2“, § 2 ods. 2 a § 29g ods. 1 vo vzťahu k sudcom a § 29g ods. 4, 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 Ústavy. Podstatou návrhu bolo tvrdenie, že nový vzorec pre výpočet platov sudcov a ústavných sudcov a zmrazenie platov v roku 2011 je v nesúlade s ústavným princípom nezávislosti súdov a sudcov a s princípom právneho štátu.

Zníženie platu malo byť naviazané na podiel schodku rozpočtu verejnej správy Slovenskej republiky a hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa plat vypočítava, zverejneného Európskou komisiou (Eurostatom) v apríli kalendárneho roka, na ktorý sa plat poslanca vypočítava. Plat sudcu je naviazaný na plat poslanca. Ústavný súd odpovedal na otázku, či je z hľadiska ústavne chránenej sudcovskej nezávislosti udržateľné, aby medzi platmi sudcov a deficitom verejných financií bola zákonom stanovená väzba. Ústavný súd taktiež posudzoval ústavnosť fixného zmrazenia platov na rok 2011.

Ústavný súd vychádzal z ustanovení Ústavy – čl. 1 ods. 1 – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát a z ustanovenia čl. 2 ods. 2, ktorý stanovuje, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy a v jej medziach, rozsahom a spôsobom stanoveným zákonom. V čl. 141 ods. 1 je obsiahnuté ustanovenie o nezávislosti a nestrannosti súdnictva. Podľa čl. 144 ods. 1 sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú

viazaní Ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa názoru Ústavného súdu bol zavedením koncepcie penalizácie za stav verejných financií do výpočtu platov sudcov zavedený komponent arbitrárnosti a nečitateľnosti. Práve tieto dva uvedené komponenty spôsobujú neústavnosť daného spôsobu určovania platov sudcov a sú v nesúlade s čl. 144 ods. 1 ústavy. Makroekonomické faktory (deficit a rast HDP), na ktoré je viazaný rast/zníženie platov sudcov, je takmer výlučne v kompetencii a pod vplyvom opatrení výkonnej moci. Sudcovia nemajú možnosť ovplyvniť dané makroekonomické ukazovatele. Ústavný súd zobral do úvahy aj fakt, že sudcovia rozhodujú vo veciach, ktoré majú dopad na verejný rozpočet, dospel však k záveru, že takýmto spôsobom nemôžu relevantne ovplyvniť svoje platy.

Za nesúladné s čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1. Ústavy vníma Ústavný súd aj zmrazenie platov podľa § 29g ods. 8 a 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, pretože ho považuje za prípravu na aktiváciu čl. 2 ods. 2. Voľba parametrov vzorca je podľa Ústavného súdu intuitívna a symbolická, čo možno pripustiť pri nejustičných ústavných činiteľoch, ale vo vzťahu k inštitucionálnej nezávislosti súdov sa vyžaduje, aby bola zákonná úprava platov sudcov nekolísavá, teda stabilná a v zásade rovnomerná a čitateľne administrovateľná.

K otázke súladnosti zákona s čl. 2 ods. 2 Ústavy Ústavný súd uvádza, že samotná nesúladnosť zákona s Ústavou ešte neznamená aj nesúladnosť s čl. 2 ods. 2 Ústavy. Nesúladnosť by nastala len v prípade, ak by národná rada úplne vybočila z jej kompetencií, to sa však nestalo, zákon bol riadne prijatý, a teda nedošlo k nesúladu zákona s predmetným článkom Ústavy.

Generálny prokurátor vo svojom návrhu zdôrazňoval aj zásah do princípu proporcionality s tým, že znížením platov sudcov dochádza k ich príjmovej degradácii v porovnaní s ostatnými právnickými profesiami. Ústavný súd konštatoval, že v danom prípade neboli splnené všetky podmienky na aplikáciu testu proporcionality. Test proporcionality sa uplatňuje pri posúdení ústavnej akceptovateľnosti zásahov štátu do Ústavou či platnou medzinárodnou zmluvou garantovaných ľudských práv a slobôd, respektíve v prípade kolízie ľudských práv a slobôd. V danej veci však nedošlo k porušeniu garantovaných ľudských práv, pretože právo sudcov na hmotné zabezpečenie nie je garantované Ústavou (na rozdiel od USA alebo Írska) ale zákonom.

Návrh na vyslovenie nesúladu zákona s čl. 141 ods. 1 a 2 Ústavy Ústavný súd zamietol. Predmetné ustanovenia riešia inštitucionálne otázky výkonu súdnictva súdmi ako takými a neriešia otázku nezávislosti jednotlivých sudcov, ktorá je upravená v čl. 144 Ústavy.

Z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2014 vyberáme rozhodnutie zo dňa 17. septembra 2014, keď ústavný súd na verejnom zasadnutí rozhodol o nesúlade ustanovenia § 28 ods. 2 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov s čl. 131 ods. 1 Ústavy.

Skupina 49 poslancov namietala nesúlad zákona č. 114/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov s princípom právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy, princípom slobodnej súťaže politických síl podľa čl. 31 Ústavy, so spôsobom rozhodovania v pléne ústavného súdu podľa čl. 131 ods. 1 Ústavy (plénum sa uznáva v predmetných veciach upravených týmto článkom nadpolovičnou väčšinou všetkých svojich sudcov, inak sa návrh zamietne), s nemožnosťou podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu ústavného súdu podľa čl. 133 Ústavy

a so sľubom sudcu ústavného súdu podľa čl. 134 ods. 4 Ústavy v spojení s právom na nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, s princípom rovnosti strán podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy, s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy, ako aj podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Predmetné ustanovenia zákona sa týkali úpravy predpojatosti sudcov, ktorá ustanovovala, že pri určitom počte vylúčení, resp. odmietnutí sudcov sa zloženie pléna vracia k východiskovému stavu a pri senátnom rozhodovaní rozhoduje o veci samej senát v pôvodnom zložení.

Predmetom konania bola ďalej ústavnosť diriminácie (z lat. skončiť, rozhodnúť pri rovnosti hlasov – predseda zhromaždenia, ktorý obvykle nehlasuje, rozhodne v prípade rovnosti hlasov) predsedajúceho pléna v konaní o predpojatosti. Napokon bola predmetom konania aj ústavnosť legislatívneho procesu a ústavnosť jeho skrátenia pri prijímaní predmetnej novely zákona.

Ústavný súd dospel k záveru, že zavedenie princípu diriminácie (§ 28 ods. 2 druhá veta zákona) je v rozpore s čl. 131 ods. 1 Ústavy, pretože znenie predmetného článku neumožňuje rozlišovať dirimináciu pri vylučovaní sudcu pre predpojatosť, ak by sa zaviedla možnosť diriminácie pri vylučovaní, nič by nebránilo jej využívaniu aj pri meritórnych rozhodnutiach, čo by narušilo koncepciu ústavného, ktorú má práve predmetný článok brániť. Ústavný súd zvyšnú časť návrh zamietol z procesných dôvodov, keďže za návrh sudcu spravodajcu a ani za protinávrh predsedníčky súdu nehlasovalo minimálne 7 sudcov.

Z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2015 vyberáme rozhodnutie zo dňa 29. apríla 2015, keď ústavný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o nesúlade ustanovenia § 58 ods. 5 až 7 a § 63 ods. 6 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a § 76a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 Ústavy, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3 a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Ustanovenia § 58 ods. 5 až 7 a § 63 ods. 6 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách ukladali povinnosť poskytovateľom elektronických komunikácií uschovávať údaje (lokalizačné, prevádzkové a komunikačné) po dobu stanovenú zákonom (6 alebo 12 mesiacov). Ustanovenia § 76a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov zakladali oprávnenia žiadať od poskytovateľom elektronických komunikačných sietí a služieb údaje podľa § 58 ods. 5 až 7 a § 63 ods. 6 zákona o elektronických komunikáciách a umožniť diaľkový, nepretržitý a priamy prístup.

Právo na súkromie primárne zahŕňa právo na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy a čl. 7 ods. 1 listiny, právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 10 ods. 2 listiny, právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov podľa čl. 19 ods. 3 Ústavy a čl. 10 ods. 3 listiny, právo na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 Ústavy a čl. 13 listiny, právo na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie podľa čl. 8 dohovoru, právo na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a právo na ochranu osobných údajov podľa čl. 8 charty.

Koncept práva na informačné sebaurčenie v sebe prepája právo na súkromie podľa čl. 7 charty a právo na ochranu osobných údajov podľa čl. 8 charty. Predmetný koncept spočíva v nároku jednotlivca určiť, kedy, ako a v akom rozsahu budú informácie o ňom sprístupnené

ostatným. Koncept informačného sebaurčenia sa zakladá na existencii súhlasu jednotlivca so spracovaním údajov o jeho osobe.

Ústavný súd konštatoval, že rozsah údajov, ktoré sú poskytovatelia elektronických komunikačných sietí a služieb povinní uschovávať umožňuje s 90 % pravdepodobnosťou zistiť, s kým, ako často a v akých hodinách sa daný jednotliviec stretáva so známymi, preto uschovávanie predmetných dát predstavuje významný zásah do práva na súkromie a preto nie je v súlade so základným právom na súkromie, podľa judikatúry ESĽP (*Amann v. Švajčiarsko*, § 65, *Rotaru v. Rumunsko*, § 43 a SDEÚ *Volker und Markus Schecke GbR a Hartmut Eifert proti Land Hessen*) sa ochrana osobného života vzťahuje na všetky informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, značná intenzita zásahu je daná plošným a preventívnym uchovávaním predmetných údajov, ktoré zasahuje obrovské množstvo účastníkov komunikácie, právna úprava umožňujúca prístup k predmetným údajom predstavuje dodatočný zásah do práva na súkromie (pozri judikatúru ESĽP *Leander v. Švédsko*, § 48, *Rotaru v. Rumunsko*, § 46, *Weber a Saravia v. Nemecko*, § 79), značná intenzita zásahu je daná aj skutočnosťou, že úschova údajov na ich neskoršie použitie bez vedomia účastníka alebo užívateľa môže vyvolať v povedomí dotknutých osôb pocit, že ich život je predmetom neustáleho sledovania (pozri *Digital Rights Ireland Ltd. proti Minister for Communication, Marine and Natural resources a iní a Kärntner Ladesregierung a iní*, bod 37).

Ustanovenia Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore sú v rozpore s právom na súkromie a dôvodom je, že nepodmieňujú zisťovanie údajov o uskutočnenej komunikačnej prevádzke zo strany orgánov činných v trestnom konaní požiadavkou nevyhnutnosti a pre ich aplikáciu neustanovujú účinné prostriedky kontroly, ktoré by umožňovali ochranu základného práva na informačné sebaurčenie dotknutých osôb. Zároveň napadnuté ustanovenia neprikladajú žiadny význam povahe a závažnosti trestného činu, pre ktoré je trestné konanie vedené, preto je úlohou zákonodarcu určiť, v prípade ktorých trestných činov prevažuje verejný záujem nad ochranou základného práva na informačné sebaurčenie, pričom zákonodarcu musí zohľadniť závažnosť trestných činov.

Keďže napadnuté ustanovenia neboli v súlade so základným právom na súkromie, Ústavný súd nepristúpil k ich preskúmvaniu s ohľadom na ustanovenia čl. 26 Ústavy, čl. 10 dohovoru a čl. 11 charty zaručujúce právo na slobodu prejavu.

Aktuálne problémy zákonodarnej činnosti Národnej rady Slovenskej republiky

Podľa nálezu ústavného súdu (PL.ÚS 15/1998) „*Národná rada je viazaná ústavou v rovnakej miere ako všetky ostatné štátne orgány Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2 ústavy). Pri uplatnení svojej zákonodarnej pôsobnosti môže prijať ľubovoľný zákon, pokiaľ takýmto zákonom neprekročí rámec daný ústavou.*“.

A ďalej v súvislosti s iným posudzovaním iného nesúladu zákona s Ústavou k námietke navrhovateľa o porušení pravidiel legislatívneho procesu počas schvaľovania návrhu zákona Ústavný súd konštatoval, že „*využíva túto príležitosť na to, aby národnú radu upozornil na rešpektovanie zákonom ustanovených pravidiel legislatívneho procesu ako požiadavky vyplývajúcej z princípu demokratického a právneho štátu garantovaného čl. 1 ods. 1 prvou vetou Ústavy*“ (PL.ÚS 29/05).

A ďalej „*Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem (požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy).*“

V zmysle ustanovenia § 69 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky „Spôsob tvorby zákonov, podrobnosti o postupe pri ich príprave, predkladaní a prerokovaní a o ich forme, upravujú legislatívne pravidlá, ktoré sú pre navrhovateľa zákona záväzné.“. Tieto Legislatívne pravidlá tvorby zákonov ustanovujú, že cieľom legislatívnych prác je „pripraviť a schváliť taký zákon, ktorý sa stane prirodzenou súčasťou vyváženého, prehľadného a stabilného právneho poriadku“. Požiadavka vyváženosti právneho poriadku spočíva v súladnom pôsobení všetkých jeho súčastí, čo predpokladá súlad zákona s právnym poriadkom, s Ústavou, ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Ústavná norma právneho štátu ustanovená v čl. 1 ods. 1 Ústavy sa premieta aj do kritérií tvorby právnych predpisov.

Súčasťou požiadavky na tvorbu práva, v ktorej zákon neodporuje Ústave, nie je iba požiadavka, aby zákon neporušil práva určené Ústavou. Súčasťou tejto požiadavky je aj formulačná kvalita právnej normy. Ústavný súd to vyjadril v nasledujúcom právnom názore: „*Princíp právneho štátu proklamovaný v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky je základným ústavnoprávnym princípom v Slovenskej republike. Ak právna norma obsiahnutá v ustanovení zákona nie je formulovaná jednoznačne a pre je adresáta nie je dostatočne zrozumiteľná, pričom tento nedostatok nie je možné odstrániť ani výkladom podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, jej obsah nie je v súlade s obsahom princípu právneho štátu vyjadreným v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“. (PL. ÚS 19/1998).

Základom materiálneho právneho štátu je všeobecná záväznosť práva pre všetkých. Okolnosťou zásadného významu je jednoznačná identifikácia všeobecne záväzných prameňov práva podľa § 12 **zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov** a identifikácia a spôsob uverejňovania ich úplného znenia podľa § 17 tohto zákona.

Uvedené právne názory ústavného súdu bez pochybností slúžia na zabezpečenie súladu schváleného zákona s Ústavou v hmotnoprávnej rovine.

Za otvorenú možno označiť právnu relevanciu procesných noriem. Pokiaľ ide o ústavnosť zákonodarného procesu v národnej rade, podľa rozhodnutia ústavného súdu k tejto téme (P.L. ÚS 48/03) nemožno preskúmať rozpor napadnutého zákona s ústavou (označenými článkami) iba z dôvodu, že národná rada určitým spôsobom porušila zákon o rokovacom poriadku, resp. že nepostupovala striktne podľa jeho ustanovení upravujúcich prerokovanie návrhov zákonov, ak sa nepotvrdí a nepreukáže taký chybný postup a úkony v legislatívnom procese, ktoré sú napadnuteľné samy osebe, bez ohľadu na vecný obsah napadnutého zákona.

Podľa ústavného súdu je dôležité, aby boli dodržané všetky základné záruky riadneho legislatívneho procesu v právnom štáte, aby národná rada nekonala v procese prijímania napadnutého zákona svojvoľne, a aby zákonodarný proces v základných požiadavkách spĺňal ústavné garancie legitímneho a legálneho zákonodarného procesu.

Proti procesnému postupu národnej rady a jej orgánov pri prerokovaní návrhov zákonov nie je prípustný žiaden opravný prostriedok. Riešenie takých pochybení je vo výlučnej kompetencii národnej rady (jej orgánov a poslancov), čo je dôsledok jej postavenia v sústave orgánov verejnej moci (čl. 72 Ústavy). Podľa názoru ústavného súdu je návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov zjavne neopodstatnený vtedy, ak napadnutý zákon (jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie) a označené články Ústavy, s ktorými by sa mal dostať do nesúladu,

vôbec spolu nesúvisia, pretože ich nesúlady sa vyvodzuje iba z nepodstatného porušenia procedurálnych pravidiel pri prerokovaní návrhu zákona.

Ústavný súd ďalej uviedol, že poslednou možnosťou na nápravu procedurálnych pochybení národnej rady a jej orgánov pri prerokovaní návrhu zákona je hlasovanie poslancov o návrhu zákona (najmä podľa § 86 zákona o rokovanom poriadku). Ak počas tohto hlasovania dôjde k schváleniu návrhu zákona napriek pretrvávajúcim procedurálnym pochybeniam v predošlých štádiách zákonodarného procesu, treba vychádzať z toho, že zákon bol riadne schválený. Záverečným hlasovaním poslancov podľa názoru ústavného súdu môže dôjsť ku konvalidácii takýchto procesných chýb, ak sa v spojitosti s týmto hlasovaním nevyskytnú už ďalšie chybné postupy, napríklad opakované hlasovanie, napriek tomu, že predošlé hlasovanie bolo v súlade so zákonom o rokovanom poriadku a opakovanie by malo len odstrániť zjavný omyl alebo vecnú chybu v zákone.

Takýto názor zodpovedá podľa názoru ústavného súdu nielen suverénnemu postaveniu národnej rady, ale aj princípom právneho štátu vyjadreným v čl. 1 ods. 1 Ústavy. Z hľadiska čl. 2 ods. 2 Ústavy je v posudzovanom prípade podstatné to, že národná rada aj pri prerokovaní návrhu napadnutého zákona konala v súlade s týmto článkom, pretože neprekročila rámec ústavne vymedzenej činnosti jediného zákonodarného a ústavodarného orgánu v Slovenskej republike (čl. 72 Ústavy).

Z uvedeného uznesenia vyplýva, že na jednej strane záverečným hlasovaním poslancov môže dôjsť ku konvalidácii procesných chýb, ak v podstatnom rámci boli dodržané všetky základné záruky riadneho legislatívneho procesu v právnom štáte a nejde o nepodstatné porušenie pravidiel prerokovania návrhu zákona, ale na strane druhej porušenie noriem ústavného procesu (teda zákonodarného procesu) národnou radou je v prípadoch hrubého a svojvoľného nerešpektovania pravidiel zákonodarného postupu zásadne spôsobilé vyústiť do rozporu prijatého zákona s ústavou. V prípade pochybností by ústavný súd musel rozhodnúť, či v konkrétnom prípade porušenie rokovacieho poriadku zakladá nesúlad zákona s ústavou. Predovšetkým sa musí preukázať taký chybný postup a úkony v legislatívnom procese, ktoré sú napadnuteľné samy osebe.

K princípom právneho štátu patrí aj predvídateľnosť spôsobu, akým štátny orgán právnu normu uplatní. Pri aplikácii tohto princípu ústavný súd vyslovil: „*Znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi.*“ (II. ÚS. 34/95).

Uplatňovanie materiálneho právneho štátu vo fáze aplikácie práva formuloval ústavný súd v názore: „*Orgány štátu sú povinné zabezpečiť efektívnu ochranu práv garantovaných ústavou a príslušnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Tejto ich povinnosti musí zodpovedať aj výklad a uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.*“ (I. ÚS 22/01).

Zákonodarný proces sa vo všeobecnosti vyznačuje viacerými pretrvávajúcimi nedostatkami, ktoré ovplyvňujú výslednú podobu zákonov. Spomenieme aspoň tie najvýraznejšie.

Národná rada a jej výbory nevyužívajú oprávnenie vyplývajúce im z ustanovenia § 73 ods. 3 písm. a) a § 82 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku národnej rady a nevracajú návrh zákona jeho navrhovateľovi na dopracovanie. Navrhovatelia sľubujú v súvislosti s výhradami k ich návrhu zákona dodatočne odstrániť namietané nedostatky v druhom čítaní, čo sa vždy prejaví v rozsahu spoločnej správy výborov, ktorá je podstatne rozsiahlejšia ako návrh zákona.

Problémy spôsobuje aj predkladanie veľkého počtu pozmeňovacích návrhov k návrhu zákona, ktoré sú často rozsiahle a dokonca v konečnom dôsledku meniace pôvodnú filozofiu návrhu zákona. Mnohokrát ide o samostatné články obsahujúce novelizáciu (aj rozsiahlu) iných zákonov, ktoré s pôvodným návrhom zákona nesúvisia a mali by sa riešiť samostatnými novelami príslušných zákonov. Ustanovenie § 94 ods. 2 rokovacieho poriadku podľa ktorého „Pri prerokúvaní návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa iný zákon, možno podávať návrhy, ktoré predložený návrh zákona rozširujú, len vtedy, ak s tým navrhovateľ vyjadrí súhlas najneskôr pred hlasovaním.“ podmieňuje podanie takého návrhu len súhlasom navrhovateľa.

Medzi ďalšie problémy slovenského zákonodarného procesu patrí novelizácia zákonov, ktoré ešte nenadobudli účinnosť a predkladanie viacerých noviel jedného zákona na jednu schôdzu národnej rady.

Niektoré predkladané poslanecké návrhy zákonov sú pôvodne vládny návrhmi zákonov, ktoré sa takto môžu vyhnúť zdĺhavému pripomienkovému konaniu.

Za pomerne vážny, no napriek tomu často sa vyskytujúci nedostatok, považujeme nedostatočne dlhú legisvakančnú lehotu zákona, ktorá ukracuje adresáta právnej normy o možnosť dôkladne sa zoznámiť s obsahom zákona, a to v dostatočnom časovom predstihu pred nadobudnutím jeho účinnosti.

Časté používanie poznámok pod čiarou s normatívnym obsahom je tiež v rozpore s ustanovením bodu 47. Legislatívno-technických pokynov Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, podľa ktorého poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu a majú len informatívnu hodnotu nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré majú normatívnu povahu.

Ako uvádza právna teória, jedným z možných riešení týchto legislatívnych problémov by mohla byť príprava a schválenie ústavného zákona, ktorý by upravoval pravidlá tvorby právnych predpisov, ako sa uvažuje v niektorých krajinách Európskej únie.

Podrobný prehľad a štatistické údaje o legislatívnej činnosti národnej rady sa nachádzajú v publikácii Organizačného odboru K NR SR „Stručný prehľad o činnosti NR SR VI. volebné obdobie 2012 - 2016“.

Spracovala: JUDr. Eva Panenková

B Kontrolná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky

Oblasť kontroly je jedna z pôsobností národnej rady, ktoré sú určené ústavným postavením národnej rady v systéme výkonu moci.

Ústavná zásada delby moci je založená na vzájomnej vyváženosti jednotlivých druhov moci tak, aby sa tým zabránilo zneužitiu ktorejkoľvek z nich. Ústava zveruje národnej rade kontrolu činnosti vlády, nemá však žiadne ustanovenie, ktoré by umožňovalo zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov inou zložkou štátnej moci.

Vzťahy medzi národnou radou a vládou sú založené v zmysle čl. 114 ústavy na princípe ústavnej zodpovednosti vlády voči národnej rade.

V rámci vymedzenia pôsobnosti národnej rady podľa čl. 72 až 92 ústavy jej v rámci kontrolnej funkcie patrí:

- podľa čl. 86 písm. a) uznávať sa na ústave, ústavných zákonoch a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú, a to
  - prerokovaním správ prezidenta Slovenskej republiky o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach,
  - kontrolou činnosti vlády a ostatných štátnych orgánov, ktoré národná rada kreuje resp. pri ktorých kreácii spolupôsobí a sú jej zodpovedné,
- podľa čl. 80 a čl. 86 písm. f), g), h) kontrolovať činnosť vlády (rokovaním o programe vlády a o dôvere vláde alebo členovi vlády, interpeláciami a kladením otázok, schvaľovaním rozpočtu a štátneho záverečného účtu a pod.).

Ústava neupravuje spôsob vykonávania kontrolnej pôsobnosti národnou radou. Kontrolná právomoc národnej rady vyplýva aj z

- § 2 a 127 rokovacieho poriadku,
- osobitných predpisov.

Formami uplatňovania kontrolnej pôsobnosti národnej rady voči vláde sú

- rokovanie o programe vlády,
- rokovanie o dôvere vláde alebo členovi vlády,
- interpelácie (čl. 80 ústavy a § 129 rokovacieho poriadku),
- hodina otázok (§ 131 rokovacieho poriadku),
- rokovanie o štátnom rozpočte a štátnom záverečnom účte a ich schvaľovanie.

V kontrolnej činnosti národnej rady majú osobitné postavenie výbory národnej rady, ktoré národná rada zriaďuje podľa čl. 92 ods. 1 ústavy a § 45 ods. 1 rokovacieho poriadku, ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány.

I keď počet výborov národnej rady nie je stanovený, podľa § 45 ods. 2 rokovacieho poriadku sa zriaďuje Mandátový a imunitný výbor, Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov, Výbor pre európske záležitosti a Ústavnoprávny výbor.

Popri uvedených výboroch si národná rada zriaďuje Výbor na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu podľa čl. 2 ústavného zákona č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu a osobitné kontrolné výbory na kontrolu činností a služieb vykonávaných podľa osobitných predpisov, ktoré regulujú vzťahy týchto výborov a kontrolovaných subjektov, a to:

- Osobitný kontrolný výbor na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby podľa § 5 a 6 zákona NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov,
- Osobitný kontrolný výbor na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva podľa § 5 a 6 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov,
- Osobitný kontrolný výbor na kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu podľa § 72 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ďalšie výbory zriaďuje národná rada podľa potreby na ustanovujúcej schôdzi národnej rady a zároveň určuje úseky ich činnosti (§ 45 ods. 2 rokovacieho poriadku).

Výbory národnej rady si môžu podľa § 61 rokovacieho poriadku zriaďovať stále alebo dočasné komisie na konzultovanie otázok a na prípravu stanovísk k veciam, ktoré patria do ich pôsobnosti. Tieto komisie nie sú v zmysle rokovacieho poriadku orgánom národnej rady, sú pomocným pracovným útvarom výboru národnej rady.

Vzťah kontrolnej pôsobnosti národnej rady k vláde, ministerstvám a ostatným štátnym orgánom a k iným právnickým osobám je uvedený v prílohe č. 1.

1. Kontrola činnosti vlády a jej členov

Národná rada uplatňuje svoju kontrolnú pôsobnosť voči vláde, členom vlády alebo vedúcim iných ústredných orgánov podľa čl. 80 ústavy vo veciach ich pôsobnosti. Národná rada vykonáva kontrolu vlády prostredníctvom skupiny poslancov alebo prostredníctvom svojich orgánov; kontrolu vlády môže vykonať aj poslanec národnej rady.

Kľúčovými inštitútmi parlamentnej kontroly vlády a najvyššou ústavnou zárukou zodpovednosti vlády voči národnej rade je vyslovenie dôvery alebo vyslovenie nedôvery vláde a jej jednotlivým členom.

Kontrolu činnosti vlády a jej jednotlivých členov nemožno obmedzovať len na takú kontrolu, dôsledkom ktorej je vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi.

Podľa § 47 rokovacieho poriadku môžu výbory zasielať svoje návrhy, podnety a stanoviská príslušným členom vlády alebo vedúcim ostatných ústredných orgánov a členovia vlády a vedúci ostatných ústredných orgánov sú povinní výboru do 30 dní, ak výbor neurčí dlhšiu lehotu, oznámiť, aké opatrenia prijali na jeho odporúčanie. Ak výbor nedostal v určenej lehote odpoveď alebo ak s ňou nesúhlasí, môže svoje odporúčanie predložiť národnej rade.

Na schôdzach výborov môžu poslanci v zmysle § 132 rokovacieho poriadku podávať podnety a pripomienky členom vlády vo veciach ich pôsobnosti, a ak sa podnety a pripomienky poslancov počas rokovania výboru nevysvetlili, zašle ich predseda výboru príslušným členom vlády a požiada ich, aby do 30 dní oznámili, aké opatrenia na ich základe prijali. S týmito opatreniami sa poslanci oboznámia na ďalšej schôdzi výboru.

Významným mechanizmom efektivity výkonu kontrolných právomocí národnej rady je povinnosť člena vlády alebo vedúceho iného orgánu štátnej správy podľa čl. 85 ústavy a § 20

rokovacieho poriadku zúčastniť sa na požiadanie národnej rady alebo jej orgánu na jej schôdzi alebo na schôdzi jej orgánu a poskytnúť informácie, vysvetlenia alebo podklady.

1.1 Programové vyhlásenie vlády a vyslovenie dôvery vláde

V zmysle čl. 113 ústavy a § 107 ods. 1 rokovacieho poriadku je vláda povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predložiť národnej rade svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery. Súhlas národnej rady s vládny programom je podmienkou ujatia sa ústavných pôsobností vlády; legitimita vlády tkvie v kontrole vlády parlamentom. Vzťah národnej rady a vlády je založený na domnienke dôvery parlamentu k vláde; vyslovenie dôvery vláde parlamentom je jednou z foriem, ktorou sa táto domnienka potvrdzuje.

Vláda môže kedykoľvek požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery, pričom hlasovanie o dôvere môže spojiť s hlasovaním o prijatí zákona alebo s hlasovaním o inej veci.

V VI. volebnom období predstúpila na 2. schôdzi národnej rady vláda za účasti prezidenta Slovenskej republiky pred národnú radu so svojím programovým vyhlásením, ktoré predniesol predseda vlády Róbert Fico a požiadal národnú radu o vyslovenie dôvery. Programové vyhlásenie vlády sa predkladá podľa čl. 113 Ústavy Slovenskej republiky a § 107 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Národná rada podľa čl. 86 písm. f) ústavy prerokovala programové vyhlásenie vlády a uznesením č. 24 zo dňa 5. 5. 2012 schválila programové vyhlásenie vlády a vyslovila vláde dôveru.

1.2 Návrh na vyslovenie nedôvery vláde a členovi vlády

Konanie o vyslovení nedôvery vláde je druhou formou, ktorou sa na návrh národnej rady preveruje existencia domnienky dôvery parlamentu k vláde.

V zmysle čl. 88 ústavy a § 109 rokovacieho poriadku národná rada prerokuje návrh na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi, ak o to požiada najmenej pätina jej poslancov. Návrh sa podáva predsedovi národnej rady; tento návrh musí byť vyhotovený písomne a odôvodnený. Predseda národnej rady zvolá na prerokovanie tohto návrhu schôdzu národnej rady, a to do 30 dní odo dňa, keď návrh dostal, ak najmenej pätina poslancov nežiada zvolať schôdzu národnej rady do siedmich dní. Na vyslovenie nedôvery vláde alebo jej členovi je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

V VI. volebnom období zvolal predseda národnej rady Pavol Paška, na návrh skupiny poslancov NR SR, 24., 32. a 42. schôdzu NR SR na vyslovenie nedôvery predsedovi vlády Slovenskej republiky Róbertovi Ficovi. Národná rada dňa 10.11.2014 nedôveru vláde nevyslovila.

Na 26. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členke vlády Slovenskej republiky Zuzane Zvolenskej, poverenej riadením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Národná rada dňa 24. 10. 2013 nedôveru členke vlády nevyslovila.

Na 40. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Jánovi Richterovi, poverenému riadením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Národná rada dňa 30. 10. 2014 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

Na 45. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Jánovi Počiatkovi, poverenému riadením Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Národná rada dňa 12. 12. 2014 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

Na 47. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Pavlovi Pavlisovi, poverenému riadením Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Národná rada dňa 18. 2. 2015 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

Na 50. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Viliamovi Čislákovi, poverenému riadením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Národná rada dňa 24. 4. 2015 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

Na 56. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Jurajovi Draxlerovi, poverenému riadením Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Národná rada dňa 21. 10. 2015 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

Na 57. schôdzi národnej rady sa uskutočnilo hlasovanie o vyslovení nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Viliamovi Čislákovi, poverenému riadením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Národná rada dňa 30. 10. 2015 nedôveru členovi vlády nevyslovila.

1.3 Správy (informácie, návrhy, podnety a vyhlásenia) predkladané Národnej rade Slovenskej republiky vládou, ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy

Prerokúvanie správ predkladaných vládou je jedným zo základných nástrojov kontroly, ktorými národná rada sleduje predovšetkým plnenie Programového vyhlásenia vlády, Plánu legislatívnych úloh vlády a plnenie vecných kompetencií jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy.

Vláda, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy predkladajú národnej rade podľa § 2 ods. 2 písm. f) až l) rokovacieho poriadku správy

- pravidelne a v termínoch podľa platných právnych predpisov (príloha č. 2),
- na základe platných právnych predpisov bez určenia termínov,
- na požiadanie orgánov národnej rady do 30 dní, resp. v kratšej lehote, ak o tom rozhodne národná rada, nie však v lehote kratšej ako 15 dní,
- ak sa zistia závažné skutočnosti (príloha č. 3).

1.3.1 Správy predkladané Národnej rade Slovenskej republiky vládou

Vláda zodpovedá národnej rade za hospodárenie s prostriedkami štátneho rozpočtu; s výnimkou kapitoly Najvyššieho kontrolného úradu SR, ktorý je zapojený do tohto procesu vypracúvaním stanoviska k návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, v ktorom hodnotí aj návrh rozpočtu verejnej správy a stanoviska k návrhu štátneho záverečného účtu.

V procese kontroly finančného hospodárenia majú dôležité postavenie výbory národnej rady, ktoré prerokúvajú jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu podľa svojho vecného zamerania a následne aj ich plnenie predložené vo forme záverečného účtu kapitol.

Vláda predkladá:

☐ do 20. mája národnej rade návrh štátneho záverečného účtu za predchádzajúci rozpočtový rok,

V VI. volebnom období predložila vláda návrhy záverečných účtov spolu so stanoviskom Najvyššieho kontrolného úradu SR k návrhu štátneho záverečného účtu na rokovanie 3. schôdze za rok 2011, 21. schôdze za rok 2012, 36. schôdze za rok 2013 a 53. schôdze za rok 2014.

☐ návrh rozpočtu verejnej správy spolu s informáciou o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka v porovnaní so schváleným rozpočtom verejnej správy na bežný rozpočtový rok,

V VI. volebnom období zobrala národná rada na vedomie :

- *Správu o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií Slovenskej republiky za I. polrok 2012 a predikcia vývoja do konca roka na 7. schôdzi*
- *Správu o opatreniach na udržanie plánovaného deficitu verejných financií Slovenskej republiky na rok 2012 na 7. schôdzi*
- *Správu o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií v roku 2013 a predikcia vývoja do konca roka na 27. schôdzi*
- *Správu o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií v roku 2014 a predikcii vývoja do konca roka na 44. schôdzi*
- *Zdôvodnenie výšky dlhu a návrh opatrení na jeho zníženie na 44. schôdzi*
- *Zdôvodnenie výšky dlhu a návrh opatrení na jeho zníženie na 58. schôdzi*

☐ do 15.10. bežného roka, ak národná rada nerozhodne inak, je vláda povinná predložiť návrh rozpočtu verejnej správy,

Vláda vo vzťahu k finančnému hospodáreniu štátu a verejnej správy predložila na rokovanie schôdze národnej rady aj Program stability na roky 2013-2016. Tento program, založený na rozpočte verejnej správy, zobrala národná rada na vedomie na 19. schôdzi. Program stability Slovenskej republiky na roky 2014 až 2017 zobrala národná rada na vedomie na svojej 35. schôdzi. Program stability Slovenskej republiky na roky 2015 až 2018 zobrala národná rada na vedomie na svojej 53. schôdzi.

☐ do 31.3. predkladá vláda za predchádzajúci kalendárny rok správu o záležitostiach, ktoré súvisia s členstvom Slovenskej republiky v ES a EÚ, ak národná rada nerozhodne inak,

Vzhľadom na zapojenie národných parlamentov do legislatívnych a pracovných procesov prebiehajúcich na úrovni Európskej únie a v súlade s čl. 1 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie vláda predložila

- *Správu o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii za rok 2012 na 19. schôdzi národnej rady*
- *Zameranie zahraničnej politiky a európskej politiky Slovenskej republiky na rok 2014 na 29. schôdzi národnej rady*
- *Správu o plnení úloh zahraničnej a európskej politiky Slovenskej republiky na 36. schôdzi národnej rady*
- *Výročnú správu o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii – hodnotenie a aktuálne priority vyplývajúce z Legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie na 36. schôdzi národnej rady*
- *Hodnotiacu správu o 10 rokoch členstva Slovenskej republiky v Európskej únii na 36. schôdzi národnej rady*

- *Zameranie zahraničnej a európskej politiky Slovenskej republiky na rok 2015 na 46. schôdzi národnej rady*
- *Výročnú správu o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii – hodnotenie a aktuálne priority vyplývajúce z Pracovného programu Európskej komisie na 51. schôdzi*

□ Vláda informuje polročne národnú radu o vydaných aproximačných nariadeniach za uplynulý polrok a o ďalšom zámere ich prijímania v nasledujúcom období v oblastiach, v ktorých je vláda splnomocnená takéto nariadenia vydávať podľa zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

V VI. volebnom období predložila vláda národnej rade informácie o vydaných aproximačných nariadeniach vlády a o zámere prijímania aproximačných nariadení vlády v rokoch 2012 na 7. schôdzi, 2013 na 4. schôdzi, 2014 na 29. a 37. schôdzi a v roku 2015 na 46. schôdzi a 54. schôdzi národnej rady.

□ vláda predkladá každoročne správy o štátnej politike starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí spolu s návrhom programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na ďalší rok, ktorý uvádza predpokladanú sumu rozpočtových prostriedkov potrebných na jej realizáciu,

Národná rada prerokovala a zobrala na vedomie:

- *Správu o štátnej politike starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí za rok 2011 spolu s návrhom programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na rok 2013 na 7. schôdzi.*
- *Správu o štátnej politike starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí za rok 2012, aktualizácia výkonu štátnej politiky na rok 2011 a návrh programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na rok 2014 na 25. schôdzi.*
- *Správu o štátnej politike vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí za rok 2013 a návrh programu štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na rok 2015 na 44. schôdzi národnej rady.*
- *Správu za rok 2014 o štátnej politike vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí a návrh programu štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na rok 2016 na 54. schôdzi národnej rady.*

1.3.2 Správy predkladané Národnej rade Slovenskej republiky ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy na základe žiadosti resp. odporúčania Národnej rady Slovenskej republiky

Kontrolná pôsobnosť národnej rady sa vzťahuje aj na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré národná rada zriaďuje v zmysle čl. 86 písm. e) ústavy.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka predkladalo:

- *Správy o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2011 na 8. a za rok 2012 na 27. schôdzi.*
- *Správy o lesnom hospodárstve v SR za rok 2011 na 14. a 27. schôdzi*
- *Správu o reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky na 14. schôdzi*

Ministerstvo zahraničných vecí predložilo :

- *Správu o plnení úloh zahraničnej politiky Slovenskej republiky v roku 2012 na 16. schôdzi*
- *Materiály o zameraní zahraničnej politiky Slovenskej republiky na rok 2012 na 7. , 16. schôdzi*

Ministerstvo školstva predložilo na 19. schôdzi správu o stave školstva na Slovensku na verejnú diskusiu.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky predkladalo na vyžiadanie národnej rady na jej 14. schôdzi správu o opatreniach pre objasnenie situácie po páde diaľničného mosta v Kurimanoch. Národná rada správu uznesením č. 440 zobrala na vedomie.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny predložilo:

- *Správu o aktuálnej situácii na trhu práce v Slovenskej republike a o opatreniach na jej zlepšenie na 19. schôdzi.*
- *Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2011 na 7. schôdzi.*
- *Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2012 na 19. schôdzi.*

Ministerstvo financií predložilo:

- *Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2011 na 11. schôdzi.*
- *Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2012 na 27. schôdzi.*
- *Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2013 na 44. schôdzi.*
- *Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2014 na 58. schôdzi.*
- *Správu o stave implementácie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013.*

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v roku 2012 predložilo národnej rade na jej 11. schôdzi Správu o potravinovej pomoci v Slovenskej republike, ktorú národná rada uznesením č. 398 zobrala na vedomie.

Ministerstvo hospodárstva predložilo v roku 2015 národnej rade na jej 48. schôdzi dokument Zámery prevodu majetkových účastí Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky a Fondu národného majetku Slovenskej republiky na podnikaní spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a návrh postupu naloženia s majetkovými účastami v tejto spoločnosti. Národná rada tento návrh uznesením č. 1661 schválila.

Ministerstvo spravodlivosti predložilo národnej rade na jej 11. schôdzi Správu o základných otázkach justície. Národná rada túto správu uznesením č. 393 zobrala na vedomie. Ministerstvo zároveň na 36. schôdzi predložilo národnej rade Správu o pôsobení úžerníckych nebankových spoločností a enormnom náraste exekučných konaní. Národná rada túto správu uznesením č. 1221 zobrala na vedomie.

2. Vzťah Národnej rady Slovenskej republiky a prezidenta Slovenskej republiky

Vzťah prezidenta Slovenskej republiky a národnej rady sa riadi ústavou a rokovacím poriadkom. Voľbu prezidenta Slovenskej republiky vyhlasuje predseda národnej rady. Prezidenta

Slovenskej republiky volia občania Slovenskej republiky, ktorí majú právo voliť do národnej rady v priamych voľbách tajným hlasovaním na päť rokov. Schválenie tejto formy voľby prezidenta Slovenskej republiky predstavovalo najzávažnejšiu zmenu ústavy od jej prijatia. Zvolený kandidát sa ujíma funkcie prezidenta Slovenskej republiky zložením sľubu, ktorý skladá pred národnou radou do rúk predsedu ústavného súdu. Ak nie je prezident Slovenskej republiky zvolený alebo ak sa funkcia prezidenta Slovenskej republiky uvoľní a ešte nie je zvolený nový prezident Slovenskej republiky alebo ak bol zvolený nový prezident Slovenskej republiky, ale ešte nezložil sľub, alebo ak prezident Slovenskej republiky nemôže svoju funkciu vykonávať pre závažné dôvody, oprávnenia prezidenta Slovenskej republiky podľa čl. 102 ods. 1 písm. d), g), h), l), m), s) a t) ústavy prechádzajú v tom čase na predsedu národnej rady.

Predseda národnej rady vyhlasuje aj ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky na základe uznesenia národnej rady prijatého najmenej trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov. Ak prezident Slovenskej republiky nebol v ľudovom hlasovaní odvolaný, rozpustí prezident národnú radu. Národná rada rozhoduje na návrh najmenej pätiny poslancov 3/5 väčšinou hlasov všetkých poslancov o podaní obžaloby na prezidenta Slovenskej republiky za úmyselné porušenie ústavy alebo za vlastizradu.

Kontrolná funkcia národnej rady voči prezidentovi Slovenskej republiky spočíva ďalej v ústavne zakotvenej povinnosti prezidenta predkladať národnej rade správy o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach [čl. 102 ods. 1 písm. p) ústavy], ktorá o nich rokuje [§ 2 ods. 2 písm. m) rokovacieho poriadku].

3. Kontrola činnosti orgánov ustanovených ústavou

3.1 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len Úrad) je podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky štátnym orgánom, ktorý je vo svojej kontrolnej činnosti nezávislý a viazaný len zákonom.

Návrh rozpočtu kapitoly Úradu predkladá tento na schválenie príslušnému výboru národnej rady. Úrad zodpovedá národnej rade za hospodárenie s prostriedkami štátneho rozpočtu kapitoly Úradu a národná rada kontroluje hospodárenie Úradu s majetkom štátu vrátane prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly Úradu.

Národná rada prerokúva správy Úradu o výsledkoch kontrolnej činnosti

- v termínoch ustanovených osobitnými predpismi,
- predložené na požiadanie národnej rady.

Kontrolná pôsobnosť Úradu sa v zmysle čl. 60 ods. 2 ústavy a § 4 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. vzťahuje na vládu, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy a orgány im podriadené, štátne orgány ako aj právnické osoby, ktorých sú tieto zakladateľom alebo zriaďovateľom, obce a vyššie územné celky, štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, Fond národného majetku, fyzické osoby a právnické osoby.

Úrad podľa § 5 ods. 4 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. vykoná na základe uznesenia národnej rady pre jej potreby kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti. Podľa § 13 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. predseda Úradu informuje národnú radu o osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch vyplývajúcich z pôsobnosti úradu.

Národná rada prerokúva stanoviská úradu k návrhu štátneho rozpočtu a k návrhu štátneho záverečného účtu.

V VI. volebnom období predložil úrad národnej rade Stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2010 na 21. schôdzi.

Na 3. a na 19. schôdzi národná rada prerokovala Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky za roky 2011 a 2012. Na 36. schôdzi národná rada zobrala na vedomie Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky za rok 2013.

3.2 Generálny prokurátor

Generálny prokurátor podáva národnej rade v zmysle § 13 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre raz za rok správu o činnosti prokuratúry, z ktorej vyplývajú jej poznatky o stave zákonnosti. Predsedovi národnej rady predkladá podnety na prijatie zákonov, ich zmeny a doplnenia. Národná rada rokuje o správach generálneho prokurátora o stave zákonnosti [§ 2 ods. 2 písm. k) rokovacieho poriadku].

Podľa čl. 149 ústavy prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. Postavenie a pôsobnosť prokuratúry, postavenie a pôsobnosť generálneho prokurátora, organizáciu a riadenie prokuratúry upravuje zákon č. 153/2001 Z. z. Prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom. Generálny prokurátor má postavenie vedúceho ústredného štátneho orgánu.

V VI. volebnom období predložil generálny prokurátor správu o činnosti prokuratúry za rok 2011 a 2012 na 7. a 27. schôdzi, za rok 2013 na 39. schôdzi, za rok 2014 na 53. schôdzi. Uvedené správy schválila národná rada uznesením.

3.3 Verejný ochranca práv

Verejný ochranca práv predkladá národnej rade každý rok v prvom štvrtroku správu o činnosti, v ktorej uvedie svoje poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb orgánmi verejnej správy a jeho návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov. Ak zistí skutočnosti nasvedčujúce, že porušenie základného práva alebo slobody je závažné alebo sa týka väčšieho počtu osôb, môže predložiť národnej rade mimoriadnu správu, ktorej súčasťou môže byť aj návrh, aby bola prerokovaná na najbližšej schôdzi národnej rady (§ 23 a 24 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv).

Verejný ochranca je podľa čl. 151a ústavy nezávislý orgán, ktorý v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom č. 564/2001 Z. z. chráni základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a ďalšími orgánmi verejnej moci, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického a právneho štátu.

V VI. volebnom období predložil verejný ochranca práv národnej rade správu o činnosti verejného ochrancu práv na 3., 16., 35. a 48. schôdzi. Okrem 16. schôdze, kde sa NR SR

rozhodla predloženú správu vrátiť na dopracovanie, v každom ostatnom prípade túto správu Národná rada vzala na vedomie.

3.4 Národná banka Slovenska

Národná banka Slovenska je nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky (čl.56 ods. 1 ústavy), ktorej hlavným cieľom je udržiavanie cenovej stability (§ 2 ods. 1 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska). V oblasti finančného trhu prispieva Národná banka Slovenska k stabilite finančného systému ako celku a k fungovaniu finančného trhu vykonávaním dohľadu nad finančným trhom.

Národná rada podľa § 2 ods. 2 písm. ch) rokovacieho poriadku prerokúva správy Národnej banky Slovenska o menovom vývoji a správy o výsledku hospodárenia Národnej banky Slovenska.

Národná banka Slovenska predkladá národnej rade na prerokovanie

- ročnú správu o výsledku svojho hospodárenia do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka, a ak o to národná rada požiada. Národná banka Slovenska je povinná do šiestich týždňov doplniť informácie alebo podať vysvetlenie k predloženej ročnej správe o výsledku hospodárenia Národnej banky Slovenska (§ 39 ods. 5 zákona NR SR č. 566/1992 Zb.),

- ročné správy o stave a vývoji finančného trhu do šiestich mesiacov po skončení príslušného kalendárneho roka.

V VI. volebnom období predložila Národná banka Slovenska národnej rade správu o výsledku hospodárenia za rok 2011 na 3. schôdzi, za rok 2012 na 19. schôdzi, za rok 2013 na 36. schôdzi a za rok 2014 na 51. schôdzi. Správy o stave a vývoji finančného trhu boli predložené za rok 2011 na 7. schôdzi, za rok 2012 na 23. schôdzi, za rok 2013 na 36. schôdzi národnej rady a za rok 2014 na 51. schôdzi. Vo všetkých prípadoch vzala národná rada tieto správy na vedomie.

4. Kontrola činnosti Slovenskej informačnej služby, Vojenského spravodajstva a Národného bezpečnostného úradu

4.1 Slovenská informačná služba

Slovenská informačná služba (ďalej len SIS) je štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu v rozsahu vymedzenom zákonom (§ 1 ods. 2 zákona NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe). SIS poskytuje národnej rade, prezidentovi Slovenskej republiky, vláde a jej členom informácie významné pre ich činnosť a rozhodovanie.

Kontrolu činnosti informačnej služby vykonáva národná rada, ktorá na tento účel zriaďuje z poslancov národnej rady osobitný kontrolný orgán - Výbor na kontrolu činnosti SIS. Výbor sa schádza najmenej raz za štvrtýrok a jeho schôdze sú verejné.

Riaditeľ SIS predkladá národnej rade podľa § 4 zákona NR SR č. 46/1993 Z. z. raz ročne správu o plnení úloh a v určenej lehote a požadovanom rozsahu informáciu, o ktorú písomne požiada predseda národnej rady, a na požiadanie osobitnému kontrolnému orgánu správu o činnosti informačnej služby a jej výsledkoch.

V VI. volebnom období zasadal tento osobitný kontrolný výbor celkom 24-krát (z toho šesťkrát v roku 2012, päťkrát v roku 2013, sedemkrát v roku 2014 a šesťkrát v roku 2015). Riaditeľ SIS predložil národnej rade správy o činnosti SIS na 8. schôdzi za rok 2011, na 27. schôdzi národnej rady za rok 2012, na 39. schôdzi za rok 2013 a na 53. schôdzi za rok 2014. Národná rada tieto správy vzala na vedomie.

4.2 Vojenské spravodajstvo

Vojenské spravodajstvo je podľa § 1 ods. 1 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve špeciálna služba, ktorá plní úlohy spravodajského zabezpečenia obrany Slovenskej republiky v pôsobnosti Ministerstva obrany SR.

Kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva vykonáva národná rada, ktorá na tento účel zriaďuje z poslancov národnej rady podľa § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. osobitný kontrolný orgán - Výbor na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva .

Vojenské spravodajstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister obrany SR, ktorý podľa § 2 ods. 3 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. poskytuje národnej rade informácie získané Vojenským spravodajstvom, ktoré sú významné pre jej rozhodovanie a činnosť a predkladá podľa § 5 ods. 3 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. osobitnému kontrolnému orgánu správu o činnosti Vojenského spravodajstva a o jeho výsledkoch.

V VI. volebnom období Výbor na kontrolu Vojenského spravodajstva zasadal celkom 30-krát (štyrikrát v roku 2012, trinásťkrát v roku 2013, šesťkrát v roku 2014 a sedemkrát v roku 2015).

Minister obrany SR predložil národnej rade Správu o plnení úloh Vojenského spravodajstva za rok 2011 na 8. schôdzi národnej rady, za rok 2012 na 29. schôdzi, za rok 2013 na 39. schôdzi, za rok 2014 na 53. schôdzi národnej rady. Vo všetkých prípadoch národná rada zoberala správy na vedomie.

4.3 Národný bezpečnostný úrad

Národný bezpečnostný úrad podľa § 70 ods.1 zákona č. 215/ 2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov pôsobí na úseku ochrany utajovaných skutočností, zahraničných informácií a šifrovej ochrany informácií.

Kontrolu činnosti úradu vykonáva národná rada, ktorá na tento účel zriaďuje z poslancov osobitný kontrolný výbor. Národná rada volí na začiatku každého volebného obdobia členov osobitného kontrolného výboru, určuje počet členov, zloženie a spôsob práce tohto orgánu. Schôdze osobitného kontrolného výboru sú verejné.

Porušenia, ktoré osobitný kontrolný výbor zistí pri výkone svojej právomoci, je povinný oznámiť národnej rade a generálnemu prokurátorovi, podľa povahy veci informuje aj vládu.

V VI. volebnom období zasadal osobitný kontrolný výbor na kontrolu činnosti NBÚ celkom 22-krát (päťkrát v roku 2012, sedemkrát v roku 2013, päťkrát v roku 2014 a päťkrát v roku 2015).

5. Kontrola a iné právnické osoby

5.1 Fond národného majetku

Fond národného majetku je právnická osoba zriadená zákonom, ktorá vykonáva činnosť vo verejnom záujme. Poslaním fondu je realizovať schválené privatizačné projekty a iné právne úkony.

Zámer a postup privatizácie sa musí prerokovať v národnej rade, ktorá sa musí vyjadriť k návrhu do 30 dní od jeho predloženia; ak táto lehota uplynula márne, návrh sa považuje za prerokovaný (§ 10 ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby).

Fond podľa § 27 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. uhrádza náklady spojené so svojou činnosťou zo svojho majetku, a to v rámci rozpočtu schváleného národnou radou. Návrh rozpočtu fondu sa predkladá na schválenie národnej rade v termíne ustanovenom na predloženie návrhu štátneho rozpočtu na príslušný rozpočtový rok; ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti fondu predkladá fond na schválenie národnej rade po prerokovaní vo vláde.

Fond, jeho orgány a organizačné zložky sú povinné do 15 dní odo dňa požiadania poskytnúť požadované informácie na účely kontroly národnej rade a príslušnému výboru národnej rady a rovnako poskytnúť na požiadanie výsledné materiály o vykonanej kontrole (§ 40 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb.).

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa Fond národného majetku zrušuje. Rovnako sa zrušujú aj vyššie spomenuté ustanovenia podľa § 22 - až 40 zákona č. 92/1991 Zb.

V VI. volebnom období národná rada schválila :

- *Návrh výročnej správy o činnosti Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2011 na 3. a 21. schôdzi národnej rady*

- *Návrh ročnej účtovnej závierky Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2011 na 3. a 21. schôdzi národnej rady*
- *Návrh na použitie majetku Fondu národného majetku SR v roku 2012 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov - na 3. schôdzi národnej rady*
- *Návrh doplnku č. 1 k návrhu na použitie majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky v roku 2012 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a návrh na použitie majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky v roku 2013 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov na 11. a na 27. schôdzi národnej rady*
- *Návrh rozpočtu nákladov na činnosť Fondu národného majetku Slovenskej republiky na roky 2013 až 2015 na 11. a na 27. schôdzi národnej rady*
- *Návrh výročnej správy o činnosti Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2013 na 37. schôdzi národnej rady*
- *Návrh ročnej účtovnej závierky Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2013 na 37. schôdzi národnej rady*
- *Návrh doplnku č. 1 k návrhu na použitie majetku Fondu národného majetku SR v roku 2014 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a návrh na použitie majetku Fondu národného majetku SR v roku 2015 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov na 44. schôdzi národnej rady*
- *Návrh rozpočtu nákladov na činnosť Fondu národného majetku Slovenskej republiky na rok 2015 až 2017 na 44. schôdzi národnej rady*
- *Návrh výročnej správy o činnosti Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2014 na 53. schôdzi národnej rady*
- *Návrh ročnej účtovnej závierky Fondu národného majetku Slovenskej republiky za rok 2014 na 53. schôdzi národnej rady*
- *Návrh doplnku č. 1 k návrhu na použitie majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky v roku 2015 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov na 54. schôdzi národnej rady*
- *Návrh na použitie majetku Fondu národného majetku SR v roku 2016 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov na 58. schôdzi národnej rady*
- *Návrh rozpočtu nákladov na činnosť Fondu národného majetku Slovenskej republiky na roky 2016 až 2018 na 58. schôdzi národnej rady*

5.2 Exportno-importná banka

Exportno-importná banka Slovenskej republiky (ďalej len Eximbanka) nie je bankou, poisťovňou ani zaist'ovňou podľa osobitných predpisov a nie je zriadená na účel podnikania.

Štatutárnym orgánom Eximbanky SR je Rada banky, ktorá predkladá národnej rade podľa § 6 ods. 6 a § 31 ods. 1 a 3 zákona č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky na schválenie návrh rozpočtu Eximbanky na nasledujúci rozpočtový rok po jeho prerokovaní vo vláde spolu so stanoviskom vlády v termínoch ustanovených na predkladanie návrhu štátneho

rozpočtu na každý rozpočtový rok. Súčasťou návrhu rozpočtu Eximbanky na rozpočtový rok je návrh obchodno-finančného plánu Eximbanky na príslušný rozpočtový rok.

V VI. volebnom období predložila Eximbanka národnej rade návrh rozpočtu na rok 2013 na 11. schôdzi, návrh rozpočtu na rok 2014 na 27. schôdzi národnej rady, návrh rozpočtu na rok 2015 na 44. schôdzi národnej rady a návrh rozpočtu na rok 2016 na 58. schôdzi národnej rady.

5.3 Ústav pamäti národa

Ústav pamäti národa (ďalej len ústav) je podľa § 7 zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) verejnoprávnou ustanovizňou. Jedným z predmetov činnosti ústavu je sprístupňovanie dokumentov. Na vyňatie zo sprístupnenia je potrebný návrh Slovenskej informačnej služby alebo Ministerstva obrany SR, s ktorým vyjadril súhlas určený výbor národnej rady. Tento určený výbor predkladá národnej rade raz ročne správu o činnosti.

Dozorná rada, ako najvyšší kontrolný orgán ústavu, upozorňuje podľa povahy vecí národnú radu na zistené nedostatky. Ústav predkladá národnej rade výročnú správu a po prerokovaní vo vláde návrh rozpočtu a ročnú účtovnú uzávierku na schválenie.

V VI. volebnom období predložil ústav národnej rade výročné správy Ústavu pamäti národa za rok 2011 na 3. schôdzi, za rok 2012 na 21. schôdzi a za rok 2013 na 37. schôdzi. Vo všetkých prípadoch národná rada tieto správy zobrala na vedomie.

5.4 Sociálna poisťovňa

Sociálna poisťovňa je podľa § 120 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení verejnoprávnou inštitúciou zriadenou na výkon sociálneho poistenia. Na čele Sociálnej poisťovne je generálny riaditeľ. Ďalšími orgánmi Sociálnej poisťovne sú dozorná rada a riaditeľ pobočky. Generálny riaditeľ podľa § 122 ods. 4 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. predkladá národnej rade na schválenie:

- výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne po jej schválení dozornou radou,
- návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na príslušný kalendárny rok s predpokladaným vývojom príjmov a výdavkov na obdobie nasledujúcich dvoch rokov so stanoviskom dozornej rady po schválení vládou, a to v termíne určenom na predloženie návrhu štátneho rozpočtu,
- návrh účtovnej závierky Sociálnej poisťovne so stanoviskom dozornej rady k tomuto návrhu a po schválení vládou v termíne určenom na predloženie návrhu štátneho záverečného účtu,
- návrh strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne so stanoviskom dozornej rady po schválení vládou.

V VI. volebnom období národná rada schválila:

- *Návrh účtovnej závierky Sociálnej poisťovne za rok 2011 na 6. schôdzi národnej rady a na rok 2012 na 21. schôdzi národnej rady.*
- *Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2013 na 11. schôdzi národnej rady.*

- *Návrh účtovnej závierky Sociálnej poisťovne za rok 2012 na 21. schôdzi národnej rady.*
- *Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2014 a rozpočtový výhľad na roky 2015 a 2016 na 27. schôdzi.*
- *Návrh účtovnej závierky Sociálnej poisťovne za rok 2013 na 37. schôdzi národnej rady*
- *Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2015 a rozpočtový výhľad na roky 2016 a 2017 na 44. schôdzi národnej rady.*
- *Návrh účtovnej závierky Sociálnej poisťovne za rok 2014 na 53. schôdzi národnej rady.*
- *Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2016 a rozpočtový výhľad na roky 2017 a 2018 na 58. schôdzi národnej rady.*

5.5 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len úrad) bol zriadený zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v oblasti verejnej správy mu bola zverená činnosť dohľadu nad zdravotnými poisťovňami a verejným zdravotným poistením a nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Úrad predkladá národnej rade na schválenie do 15. augusta bežného roka rozpočet úradu.

V VI. volebnom období predložil úrad na schválenie návrh rozpočtu na roky 2013 – 2015 na 11. schôdzi, na roky 2014 -2016 na 27. schôdzi, na roky 2015 – 2017 na 44. schôdzi národnej rady a na roky 2016 – 2018 na 58. schôdzi národnej rady.

5.6 Úrad na ochranu osobných údajov

Úrad na ochranu osobných údajov (ďalej len úrad) podľa zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou. Ako štátny orgán vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov. Ak osobné údaje spracúvajú spravodajské služby, dozor nad ochranou osobných údajov vykonáva národná rada podľa rokovacieho poriadku.

Úrad pri výkone dozoru nad ochranou osobných údajov predkladá národnej rade správu o stave ochrany osobných údajov najmenej raz za dva roky. Schválený rozpočet úradu môže znížiť v priebehu kalendárneho roku iba národná rada.

V VI. volebnom období predložil úrad národnej rade Správu o stave ochrany osobných údajov za roky 2011 - 2012 na jej 19. schôdzi, a za roky 2013 a 2014 na jej 54. schôdzi. V oboch prípadoch zobrala národná rada tieto správy na vedomie.

5.7 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len úrad) bol zriadený zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach ako orgán štátnej správy, v pôsobnosti ktorého je zabezpečovať najmä transparentnú, nediskriminačnú a efektívnu hospodársku súťaž

v sieťových odvetviach so zreteľom na ochranu spotrebiteľa a vykonávať cenovú reguláciu v tejto oblasti.

V VI. volebnom období bola národnej rade predložená Správa o činnosti a hospodárení Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za rok 2011 na 3. schôdzi, ktorú národná rada 26. 6. 2012 uznesením č. 57 schválila. Správa o činnosti úradu za rok 2012 bola národnej rade predložená na 27. schôdzi. Národná rada ju 17. 12. 2013 uznesením č. 965 zobrala na vedomie.

5.8 Rada pre reguláciu

Rada pre reguláciu je podľa § 42 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. od 1. septembra 2012 je Regulačnou radou.

Rada pre reguláciu ako druhý orgán štátnej správy cenovej regulácie v sieťových odvetviach bola zriadená ako nezávislý kolektívny štátny orgán stratégie a riadenia regulácie v sieťových odvetviach.

Úrad predkladá národnej rade každoročne do 31. mája nasledujúceho roka správu schválenú Radou pre reguláciu; ak národná rada požiada o doplnenie tejto správy, úrad je povinný predložiť doplnenú správu, schválenú Radou pre reguláciu, do 15 dní od doručenia tejto žiadosti.

5.9 Rada pre vysielanie a retransmisiu

Postavenie a pôsobnosť Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len rada) upravuje zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách. Poslaním rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Rada má pri výkone štátnej správy postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou.

Do pôsobnosti rady patrí predkladať národnej rade do 90 dní po skončení kalendárneho roka výročnú správu o stave vysielania a o svojej činnosti a ďalej

- predkladať národnej rade informácie o stave vysielania a o svojej činnosti, ak o to národná rada požiada,
- predkladať príslušnému výboru národnej rady na posúdenie návrhy štatútu rady, rokovacieho poriadku rady a ich zmien, ktoré tento výbor predkladá predsedovi národnej rady na schválenie,
- navrhovať svoj rozpočet a záverečný účet výboru národnej rady; rozpočet rady po predchádzajúcom prerokovaní v príslušnom výbore národnej rady schvaľuje národná rada.

V VI. volebnom období bola národnej rade predložená Správa o stave vysielania v Slovenskej republike a o činnosti Rady pre vysielanie a retransmisiu za rok 2011 na 3. schôdzi národnej rady, za rok 2012 na 19. schôdzi národnej rady, za rok 2013 na 37. schôdzi národnej rady a za rok 2014 na 51. schôdzi národnej rady.

5.10 Rozhlas a televízia Slovenska

Rozhlas a televízia Slovenska je v zmysle zákona č. 532/2010 Z. z. o rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov - je verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania. Orgánmi Rozhlasu a televízie Slovenska sú rada a generálny riaditeľ.

Rada Slovenskej televízie je povinná predložiť národnej rade každoročne do 31.5. správu o jej činnosti a spolu so svojim stanoviskom aj výročnú správu o činnosti Rozhlasu a televízie Slovenska v predchádzajúcom kalendárnom roku.

5.11 Tlačová agentúra Slovenskej republiky

Tlačová agentúra je v zmysle § 2 ods.1 zákona č. 385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná inštitúcia, ktorej hlavnou činnosťou je poskytovať službu verejnosti v oblasti spravodajstva.

Tlačová agentúra vypracúva výročnú správu o činnosti a hospodárení, ktorú zverejňuje po prerokovaní národnou radou na svojej internetovej stránke.

Orgány tlačovej agentúry sú správna rada a generálny riaditeľ. Správna rada prerokúva a schvaľuje výročnú správu o činnosti a hospodárení Tlačovej agentúry a predkladá ju na prerokovanie národnej rade v termíne do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka.

5.12 Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov a Študentský pôžičkový fond

Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov (ďalej len fond) je v zmysle zákona č. 471/ 2002 Z. z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov neštátny účelový fond na poskytovanie pôžičiek pre začínajúcich pedagógov, ktorí ukončili vysokoškolské štúdium.

Orgánmi fondu sú rada fondu, riaditeľ fondu a dozorná rada. Do pôsobnosti rady fondu patrí schvaľovať výročnú správu o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok, ktorá sa predkladá národnej rade.

Študentský pôžičkový fond (ďalej len fond) je v zmysle zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde neštátny účelový fond na poskytovanie pôžičiek študentom vysokých škôl.

Orgánmi fondu sú rada fondu, riaditeľ fondu a dozorná rada. Do pôsobnosti rady fondu, ako najvyššieho orgánu fondu, patrí aj schvaľovať výročnú správu o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok, ktorá sa predkladá národnej rade, ministrovi školstva SR a Študentskej rade vysokých škôl.

Na základe zákona č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania k 1. januáru 2013 sa Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov a Študentský pôžičkový fond zrušili.

5.13 Fond na podporu vzdelávania

Fond na podporu vzdelávania vznikol 1.1.2013 zákonom č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania ako právny nástupca Študentského pôžičkového fondu a Pôžičkového fondu pre začínajúcich pedagógov.

Hlavnou činnosťou Fondu na podporu vzdelávania je poskytovanie pôžičiek študentom vysokých škôl, pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom škôl a študentom doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia.

Fond na podporu vzdelávania zároveň zabezpečuje správu pôžičiek poskytnutých Študentským pôžičkovým fondom a Pôžičkovým fondom pre začínajúcich pedagógov.

Pri svojej činnosti fond úzko spolupracuje s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Študentskou radou vysokých škôl ako aj s Asociáciou doktorandov Slovenska.

Orgánmi fondu sú rada fondu, riaditeľ fondu a dozorná rada. Do pôsobnosti rady fondu, ako najvyššieho orgánu fondu, patrí schvaľovať výročnú správu o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok, ktorá sa predkladá národnej rade, ministrovi školstva SR a Študentskej rade vysokých škôl.

5.14 Národný jadrový fond

Národný jadrový fond (ďalej len fond) je v zmysle § 1 zákona č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov štátny účelový fond, ktorý sa zriaďuje na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi. Účelom zriadenia a činnosti jadrového fondu je sústreďovať a spravovať v dostatočnom množstve finančné prostriedky určené na záverečnú časť jadrovej energetiky a poskytovať tieto prostriedky oprávneným osobám transparentným a nediskriminačným spôsobom. Správu jadrového fondu vykonáva Ministerstvo hospodárstva SR.

Správy o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky a o činnosti Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky prerokúva Výbor pre hospodársku politiku. Predmetom rokovania výboru sú aj návrhy rozpočtu fondu na vyradovanie zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi na rozpočtové roky.

5.15 Štátny fond rozvoja bývania

Štátny fond rozvoja bývania (ďalej len fond) bol zriadený zákonom č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania na financovanie štátnej podpory pri rozširovaní a zveľad'ovaní bytového fondu. Zrušený 1.1.2014 zákonom č. 150/2013 Z. z.

Správu fondu vykonáva Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, na ktorého rozpočet je zapojený rozpočet fondu finančnými vzťahmi. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR predkladá návrh rozpočtu fondu na nasledujúci rozpočtový rok Ministerstvu financií SR a príslušnému orgánu národnej rady ako súčasť svojho rozpočtu.

5.16 Slovenský pozemkový fond

Slovenský pozemkový fond (ďalej len pozemkový fond) v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu. Pozemkový fond nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy; nie je zriadený na podnikanie a svoju činnosť vykonáva vo verejnom záujme.

Pozemkový fond hospodári podľa rozpočtu príjmov a výdavkov, ktorý schvaľuje vláda; rozpočet pozemkového fondu nie je súčasťou štátneho rozpočtu. Účtovnú závierku pozemkového fondu overenú audítorom a rozdelenie jeho hospodárskeho výsledku schvaľuje vláda po prerokovaní vo Výbore pre pôdohospodárstvo a životné prostredie.

Pozemkový fond predkladá výročnú správu na rokovanie národnej rady do konca apríla nasledujúceho kalendárneho roka.

V priebehu VI. volebného obdobia predložil Slovenský pozemkový fond výročnú správu za rok 2011 na 3. schôdzi, za rok 2012 na 19. schôdzi, za rok 2013 na 37. schôdzi a za rok 2014 na 53. schôdzi. Národná rada tieto správy v každom prípade zobrala na vedomie.

5.17 Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

Dopravný úrad bol zriadený zákonom č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 4. decembra 2013 ako orgán štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dráh a dopravy na dráhach, civilného letectva a vnútrozemskej plavby. Dopravný úrad je právnym nástupcom Úradu pre reguláciu železničnej dopravy, Leteckého úradu Slovenskej republiky a Štátnej plavebnej správy.

5.18 Politické strany a politické hnutia

Politické strany a politické hnutia (ďalej len politická strana), podmienky ich vzniku, hospodárenia, financovania a zániku ustanovuje zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach.

Politická strana je povinná vyhotovovať výročnú správu za predchádzajúci kalendárny rok, ktorú predkladá každoročne národnej rade najneskôr do 30. apríla v listinnej a elektronickej podobe. Výročná správa politickej strany je verejná a možno do nej nahliadnuť, robiť z nej výpis, odpis alebo kópiu. Výročné správy politických strán zverejní Kancelária národnej rady na svojej internetovej stránke na základe rozhodnutia národnej rady alebo jej povereného orgánu najneskôr do 31. júla kalendárneho roka. Správa audítora o výročnej správe je súčasťou výročnej správy predkladanej národnej rade politickou stranou.

Ak výročná správa podľa oznámenia národnej rady alebo jej povereného orgánu neobsahuje všetky údaje alebo ak údaje nie sú úplné alebo pravdivé, Ministerstvo financií SR pozastaví vyplatenie príspevku na činnosť a príspevku na mandát až do oznámenia národnej rady alebo jej povereného orgánu o odstránení nedostatkov v určenom termíne. Ak politická strana odstráni nedostatky výročnej správy v určenom termíne, poukáže Ministerstvo financií SR politickej strane príspevok na činnosť a príspevok na mandát dodatočne aj za obdobie pozastavenia jeho vyplácania.

V priebehu VI. volebného obdobia rokovala národná rada o Informácii o predložení výročných správ politických strán a politických hnutí za rok 2011 na svojej 3. schôdzi, za rok 2012 na 21. schôdzi, za rok 2013 na 36. schôdzi a za rok 2014 na svojej 53. schôdzi. Tieto informácie zobrala národná rada na vedomie.

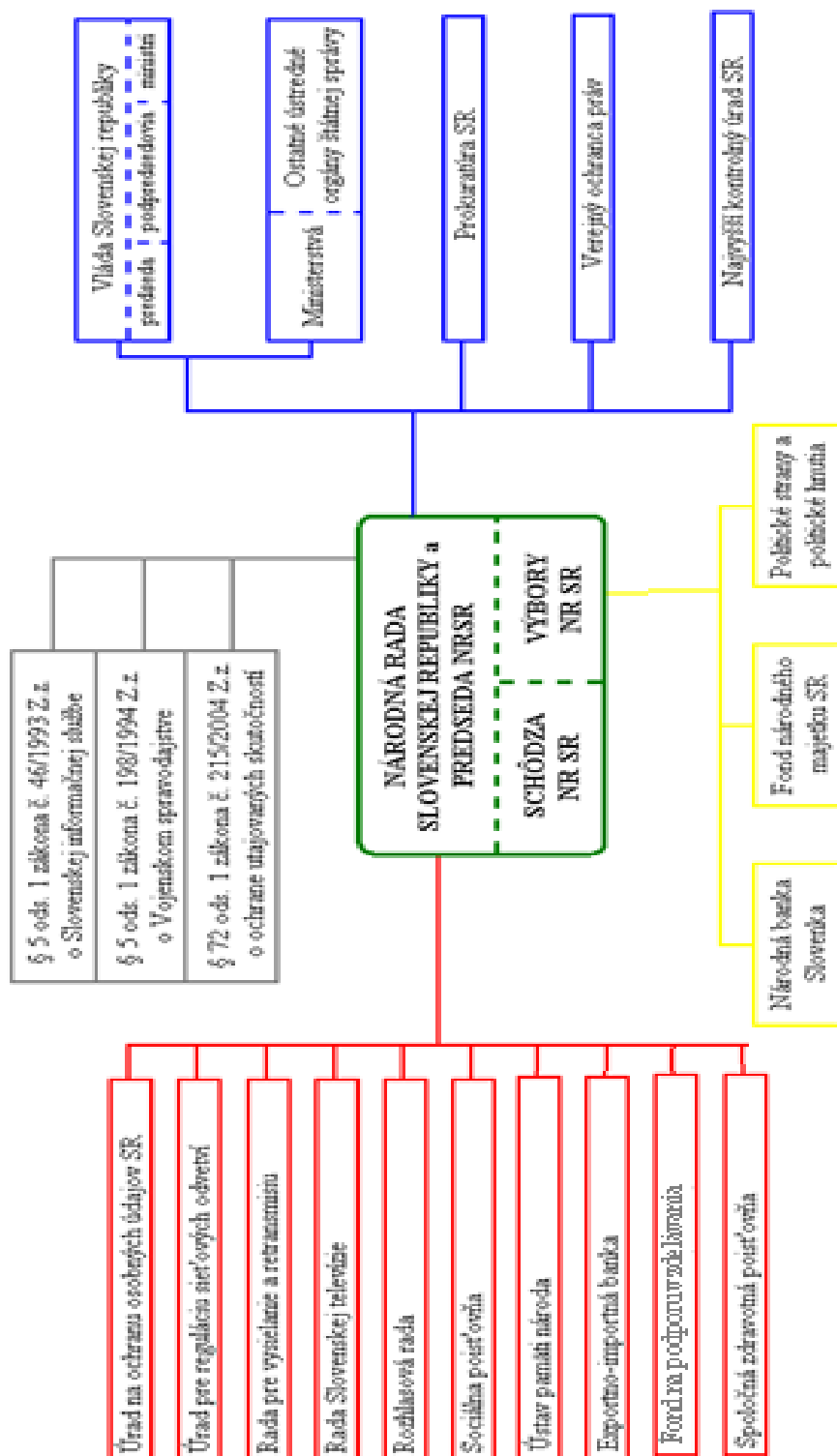
6. Vybavovanie petícií

Podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, má každý právo obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami (ďalej len petícia).

Podľa § 133 a 134 rokovacieho poriadku, petície doručené národnej rade, jej výborom, predsedovi a podpredsedom národnej rady sa odovzdávajú kancelárii, ktorá vedie ich evidenciu. Predseda národnej rady postúpi petíciu gestorskému výboru, ktorý ju prerokuje a zaujme k nej stanovisko. Ak petícia patrí do pôsobnosti viacerých výborov, príslušný výbor pôsobí na koordináciu jej vybavenia. Národná rada prerokuje petíciu, ktorú podpísalo aspoň 100 000 občanov.

Výbory podávajú aspoň raz za kalendárny rok národnej rade správu o doručených petíciách.

Kontrolná činnosť Národnej rady Slovenskej republiky

KONTROLNÝ SYSTÉM SR:

VONKAJŠIA KONTROLA

Národná rada Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad SR

Nezávislí audítori

Správne súdnictvo

Prokuratúra SR

Verejný ochranca ľudských
práv a slobôd

Verejná kontrola

VNÚTORNÁ KONTROLA

Vláda Slovenskej republiky

Úrad vlády SR

Ministerstvo financií SR

Správcovia

rozpočtových kapitol

Útvary kontroly

verejnoprávných inštitúcií

Kontrola

na úrovni samosprávy

Predkladanie materiálov orgánom Národnej rady SR v termínoch ustanovených platnými právnymi predpismi

mesiac: marec

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
NKÚ SR	Správa o výsledkoch konkrétnej činnosti za uplynulý kalendárny rok	-	A	-	do 31.3.	Čl. 62 Ústavy SR §5 ods. 5 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR § 114 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR
Verejný ochranca práv	Správa o činnosti	-	A	-	do 31.3.	§ 23 ods. 1 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv
NBS	Ročná správa o výsledkoch svojho hospodárenia	-	A	-	do 31.3.	§39 ods. 5 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o NBS
Rada pre vysielanie a retransmisiiu	Výročná správa o stave vysielania a o svojej činnosti	-	A	-	do 90 dní po skončení kalendárneho roka	§ 5 ods. 2 písm. h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách
Vláda SR	Správa o záležitostiach súvisiacich s členstvom SR v ES a EÚ za predchádzajúc i kalendárny rok, ak NR nerozhodla inak	-	A	A	do 31.3.	§58a ods. 3 a 12 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR, čl. 2 ods. 6 ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci NR SR a vlády SR v záležitostiach EÚ

mesiac: apríl

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Úrad jadrového dozoru SR	Správa o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území SR a o svojej činnosti za uplynulý rok	-	A	-	vždy k 30.4. 1x/rok	§ 4 ods. 1 písm. h) zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) o zmene a doplnení niektorých zákonov
Politické strany a politické hnutia	Výročná správa za predchádzajúci rok v listovej a elektronickej podobe	-	A	-	najneskôr do 30.4.	§ 30 ods. 1 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach
Slovenský pozemkový fond	Výročná správa	-	A	-	do 30.4.	§ 34a ods. 4 zákona NR SR č. 330/1991 Zb.
Tlačová agentúra SR	Výročnú správu o činnosti a hospodárení	-	A	-	do 30.4.	§ 12 ods.1 písm. f) zákona č. 385/2008 Z. z. o TA SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov

mesiac: máj

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Rada RTVS	Správa o jej činnosti, a spolu so svojim stanoviskom aj výročnú správu o činnosti RTVS v predchádzajúcom kalendárnom roku	-	-	A	každoročne do 31.5.	§ 8 ods. 2 zákona č. 532/2010 Z. z. o RTVS a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vláda SR	Návrh štátneho záverečného účtu za predchádzajúci rozpočtový rok	-	A	-	do 20. 5.	§ 29 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Exportno-importná banka SR (EXIMBANKA)	Návrh rozpočtu na rozpočtový rok so stanoviskom vlády na schválenie. Jeho súčasťou je aj návrh obchodno-finančného plánu Eximbanky na príslušného rozpočtový rok	-	A	-	do 20. 5.	§ 6 ods. 6, § 31 ods. 1 a § 32 ods. 1 zákona č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke SR
Sociálna poisťovňa	Návrh účtovnej závierky SP stanovisk o DR k tomuto návrhu a po schválení vládou	-	A	-	do 20. 5.	§ 122 ods. 4, písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	Správa o činnosti a hospodárení úradu a uskutočňovaní regulačnej politiky a o výsledkoch plnenia úloh a jeho pôsobnosti	-	A A	-	do 30.6.	§ 10 d, zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach

mesiac: jún

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
NKÚ SR	Stanovisko k návrhu ŠZÚ SR	-	A	-	V lehote 30 dní po rozhodnutí vlády SR	§ 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR
NBS	Ročná správa o stave a vývoji finančného trhu	-	A	-	do 6 mes. po skončení príslušného kalendárneho roka	§ 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov §2 ods. 3 písm. d) zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR
Ústredná volebná komisia	Zápisnica o výsledku volieb do NR SR	A	-	-	po rozdelení mandátov § 44 z. č. 333/2004 Z. z.	§ 15 ods. 3 písm. g) zákona č. 333/2004 Z. z. o voľbách do NR SR, od 1. júla 2015 bol zákon zrušený zákonom č. 180/2014 Z. z.

mesiac : júl

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Vláda SR	Programové vyhlásenie	-	A	-	do 30 dní po svojom vymenovaní	čl. 113 Ústavy SR §2 ods. 2 d), § 107 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR

mesiac: august

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou		-	A	-	do 15.8. bežného roka	§ 28 ods. 4 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, zákon č. 523/2004 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 2 ods. 2 písm. h) zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR
Sociálna poisťovňa	Návrh rozpočtu SP na príslušný kalendárny rok s predpokladaným vývojom príjmov a výdavkov na obdobie nasledovných dvoch rokov so stanoviskom dozornej rady k tomuto návrhu a po schválení vládou	-	A	-	do 15. 8. bežného roka	§ 112 ods. 4 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

mesiac: september

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Vláda SR	Správa za predchádzajúci kalendárny rok o štátnej politike starostlivosti o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí spolu s návrhom programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na ďalší rok obsahujúcim predpokladanú sumu rozpočtových prostriedkov potrebných na jej realizáciu	-	A	-	do 1.9. každoročne	§3 ods. 2 zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov §2 ods. 2 písm. i) zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR
Správčia kapitola	Správy o plnení rozpočtu jednotlivých kapitol	-	-	A		§30 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z.
NBS	Priebežné polročné správy o stave a vývoji finančného trhu	-	A	-	do 3 mes. po skončení I. polroka príslušného kalendárneho roka	§ 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov

mesiac: október

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Termín predloženia, právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Vláda SR	Návrh rozpočtu verejnej správy (VNZ o ŠR na príslušného rozpočtový rok a na informáciu Rozpočet VS)	-	A	-	do 15.10. bežného roka, ak NR SR nerozhodla inak	§ 4 ods. 3, §14 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
NKÚ SR	Stanovisko k návrhu ŠR SR, v ktorom hodnotí aj návrh rozpočtu VS	-	A	-	do 15.10. bežného roka, ak NR SR nerozhodla inak	§ 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR § 87 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR

mesiac: november

Vláda SR	Súhrnná výročná správa - súhrnný dokument o hospodárení verejných financií Slovenska za predchádzajúci rok	-	A	-	do 20. novembra bežného roka	§ 29a ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
----------	--	---	---	---	------------------------------	---

Predkladanie materiálov do orgánov Národnej rady SR v termínoch určených podľa ustanovenia platných právnych predpisov

	Predkladateľ	Rok											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Vláda SR												
2	Najvyšší kontrolný úrad SR												
3	Národná banka Slovenska												
4	Sociálna poisťovňa												
5	Verejný ochranca práv												
6	Úrad jadrového dozoru SR												
7	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví												
8	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou												
9	Exportno-importná banka												
10	Rada pre vysielanie a retransmisiu												
11	Rada RTVS												
12	Politické strany a politické hnutia												
13	Ústredná volebná komisia												
14	Slovenský pozemkový fond												
15	Úrad pre reguláciu železničnej dopravy												
16	Tlačová agentúra Slovenskej republiky												

Predkladanie materiálov a informácií orgánom Národnej rady SR na požiadanie orgánov NR SR (písomné, uznesením) a vtedy ak príslušný štátny orgán zistí závažné skutočnosti v zmysle právnych predpisov

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Vláda SR	Správy o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky	-	A	-	§ 2 ods. 2 písm. i) § 128 ods.1	Zákon NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov
	Správy vlády o kontrolnej činnosti vlády, ministerstiev a ostatných ústredných orgánov	-	A	-	§ 2 ods. 2 písm. l) § 128 ods. 1	
Vedúci ústredných orgánov Prezident Prezídia FNM SR Vyšší štátni funkcionári	Správy o otázkach patriacich do ich pôsobnosti	-	A	-	§ 128 ods. 1	
Členovia vlády SR Vedúci ostatných ÚO ŠS Vyšší štátni funkcionári Generálny prokurátor	Správy a potrebné podklady	-	-	A	§ 53 ods. 2 § 128 ods. 2	
Vedecké ústavy a iné ustanovizne	Ostatné posudky a stanoviská	-	-	A	§ 54 ods. 1, 2	

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory	
Vláda SR (alebo poverený člen vlády)	Predkladá návrhy právne záväzných aktov a iných aktov ES a EÚ o ktorých budú rokovať zástupcovia vlád členských štátov EÚ	-	A	A	Ústavný zákon č. 397/2004 Z. z. o spolupráci NR SR a vlády SR v záležitostiach Európskej únie čl. 1 ods. 1, 2
	Informovanie o ostatných záležitostiach súvisiacich s členstvom SR v ES a EÚ	-	A	A	
Vláda SR	Predkladá v dostatočnom predstihu návrh stanoviska SR k návrhom aktov, ktorých súčasťou je najmä odklad ich vplyvu a dosahu na SR	-	A	A	Zákon NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov § 58 a ods. 3, 8, 9, 13
	Na požiadanie – predloženie správy, podanie informácie, odôvodnenia alebo vysvetlenia v záležitostiach súvisiacich s členstvom v EÚ a s členstvom SR v ES a EÚ	-	-	A	
Vláda SR	Zoznamy podnikov a zoznamy majetkových účastí štátu nad podnikaní iných právnických osôb, ktoré budú zahrnuté do privatizácie. Zároveň predložia zoznamy podnikov a zoznamy majetkov na podnikaní iných právnických osôb, ktoré nebudú zahrnuté do privatizácie	-	A	-	Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby § 41 ods. 1
Vláda SR	Informácia o aproximačných nariadeniach vydaných podľa zákona č. 19/2002 Z. z. ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády SR	-	A	-	Zákon č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády SR § 4 ods. 1 polročne

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory	
Verejný ochranca práv	Mimoriadnu správu, ak zistí skutočnosť nasvedčujúcu, že porušenie základného práva alebo slobody je závažné alebo sa týka väčšieho počtu osôb	-	A	-	Zákon NR SR č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv § 24
Úrad na ochranu osobných údajov SR	Systém o stave ochrany osobných údajov – najmenej 1x/2 roky.	-	A	-	Zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov § 38 ods. 3 písm. o), účinný do 30.6.2013, zákon č. 122/2013 Z. z., účinný od 15.4.2014
Študentský pôžičkový fond	Výročná správa o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok (po schválení v Rade fondu)	-	A	-	Zákon č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde § 4 pís. e) zrušený 1.1.2013
Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov	Výročná správa o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok (po schválení v Rade fondu)	-	A	-	Zákon č. 471/2002 Z. z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov § 4 zrušený 1.1.2013
Fond na podporu vzdelávania	Výročná správa o hospodárení a činnosti fondu za predchádzajúci rok (po schválení v Rade fondu)	-	A	-	Zákon č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory	
Štatistický úrad SR	Poskytuje štatistické informácie bezplatne	-	A	-	Zákon č. 540/2001 Z. z. o Štátnej štatistike § 9, 12, 31 ods. 1 písm. b)
Najvyšší kontrolný úrad SR Predseda NKÚ	Vykonáva na základe uznesenia NR SR pre jej potreby kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti	-	A	-	Zákon NR SR 39/1993 Z. z. o NKÚ SR § 5 ods. 4
	Správu o výsledkoch činnosti predkladá vždy, keď o to NR SR požiada	-	A	-	Ústava SR, čl. 62, zákon NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR § 114
	Informácia o osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch	A	-	-	Zákon NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR § 13 ods. 1
Generálny prokurátor	Správu o výsledku činnosti Prokuratúry, z ktorej vyplývajú jej poznatky o stave zákonnosti	-	A	-	Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre § 11 ods. 1
	Podnety na prijatie zákonov, ich zmeny a doplnenia	A	-	-	

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Riaditeľ Slovenská informačná služba	Správa o plnení úloh najmenej 1x ročne	-	A	-	§ 4 ods. 1	Zákon NR SR č. 46/1993 Z. z. o SIS
	Informácie významné pre činnosť a rozhodovanie NR SR	-	A	-	§ 2 ods. 4	
	Informácie na písomné požiadanie v určenej lehote a rozsahu	A	-	-	§ 4 ods. 2 písm. b)	
	štatút, interné predpisy... na požiadanie		A	A	§ 5 ods. 3 písm. a), b), c), d)	
Minister obrany SR	Písomná správa o plnení úloh Vojenského spravodajstva (VS) – najmenej 1x/rok	-	A	-	§ 4 ods. 1	Zákon NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve
	Informácie v určenej lehote a rozsahu na písomné požiadanie	A	-	-	§ 4 ods. 2 písm. b)	
	Štatút VS, interné predpisy, správa o činnosti VS a o jeho výsledkoch na požiadanie	-	A	A	§ 5 ods. 3 písm. a), b), c), d)	
Úrad pre verejné obstarávanie	Správa o výsledkoch verejného obstarávania a fungovaní verejného obstarávania na požiadanie	-	-	A	Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov §112 písm. e)	
Rada pre vysielanie a retransmisiiu	Na požiadanie NR SR – informácie o stave vysielania a svojej činnosti	-	A	-	§5 ods. 3 písm. a)	Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii
	Na posúdenie návrh štatútu rady...	A	-	A	§5 ods. 3 písm. c)	

Predkladateľ	Názov materiálu	NR SR			Právny predpis	
		Predseda NR SR	NR SR	Výbory		
Sociálna poisťovňa a.s. Generálny riaditeľ	Výročná správa o činnosti SP po schválení dozornou radou	-	A	-	§ 122 ods. 4 písm. c) bod 1	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení
	Návrh strategických zámerov činnosti SP so stanoviskom dozornej rady – po schválení radou	-	A	-	§ 122 ods. 4 písm. c) bod 5	
Ústav pamäti národa	Výročnú správu a po prerokovaní vo vláde návrh rozpočtu a ročnú účtovnú závierku na schválenie	-	A	-	§ 12 ods. 5	Zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a o založení ÚPN a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa)
	Dozorná rada ÚPN upozorňuje NR SR na zistené nedostatky	-	A	-	§ 14 ods. 2	

Príloha č. 4

Prehľad o počte otázok podaných poslancami podľa poslaneckých klubov v VI. volebnom období NR SR (k 31.12. 2015)

Poslanecký klub	Počet poslancov v posl. klube	Prehľad o počte otázok				
		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Spolu
SMER – SD	83	238	295	299	450	1282
KDH	16	56	92	120	196	464
OĽaNO	12	31	97	60	152	340
MOST – HÍD	14	28	46	23	52	149
SDKÚ – DS (Klub zanikol 19.11.2014.)	-	35	51	106	-	192
SaS (Klub zanikol 8.10.2013.)	-	50	8	-	-	58
Poslanci, kt. nie sú členmi posl. klubov	25	5	9	31	116	161
S p o l u	150	443	598	639	966	2646

Hodina otázok – počet položených otázok					
Predseda vlády, členovia vlády SR, generálny prokurátor SR a predseda NKÚ SR	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Spolu
R. Fico, predseda vlády SR	218	302	392	532	1444
L. Vážny, podpredseda vlády SR pre investície od 26.11.2012	-	2	4	1	7
R. Kaliňák, podpredseda vlády a minister vnútra SR	7	22	36	43	108
P. Kažimír, podpredseda vlády a minister financií SR	22	35	13	68	138
M. Lajčák, podpredseda vlády a minister zahr. vecí a eur. zál. SR	7	32	24	9	72
J. Počiatek, minister dopravy, výstavby a reg. rozvoja SR	26	58	67	81	232
V. Hudák, minister hospodárstva SR od 16.6.2015	-	-	-	7	7
E. Jahnátek, minister pôdohospodárstva SR	25	26	16	26	93
M. Glváč, minister obrany SR	6	4	2	5	17
M. Maďarič, minister kultúry SR	12	8	8	10	38
J. Draxler, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR od 25.11.2014	-	-	3	38	41
T. Borec, minister spravodlivosti SR	6	8	8	31	53
V. Čislák, minister zdravotníctva SR od 6.11.2014	-	-	-	36	36
J. Richter, minister práce, soc. vecí a rodiny SR	47	39	29	41	156
P. Žiga, minister životného prostredia SR	4	6	8	20	38
T. Malatinský, minister hospodárstva SR do 3.7.2014	5	19	2	-	26
D. Čaplovič, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR do 3.7.2014	21	23	13	-	57
Z. Zvolenská, ministerka zdravotníctva SR do 6.11.2014	26	11	3	-	40
P. Pellegrini, min. školstva, vedy, výsk. a športu SR 3.7. - 25.11.2014	-	-	7	-	7
P. Pavlis, minister hospodárstva SR od 3.7.2014 do 6.5.2015	-	-	1	6	7
P. Kažimír, urč. riadením Min. hospod. SR od 6.5.2015 do 16.6.2015	-	-	-	2	2
J. Čižnár, generálny prokurátor SR od 17.7.2013	-	2	3	10	15
L. Tichý, generálny prokurátor SR v. z., 1. námestník gen. prok.	11	1	-	-	12
K. Mitrík, predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR od 21.5.2015	-	-	-	-	-
J. Jasovský, predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR do 20.5.2015	-	-	-	-	-
Počet položených otázok – spolu	443	598	639	966	2646

Hodina otázok – počet zodpovedaných otázok					
Predseda vlády, členovia vlády SR, generálny prokurátor SR a predseda NKÚ SR	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Spolu
R. Fico, predseda vlády SR	21	23	27	26	97
E. Vážny, podpredseda vlády SR pre investície od 26.11.2012	-	1	2	-	3
R. Kaliňák, podpredseda vlády a minister vnútra SR	2	5	12	16	35
P. Kažimír, podpredseda vlády a minister financií SR	11	13	8	20	52
M. Lajčák, podpredseda vlády a minister zahr. vecí a eur. zál. SR	3	11	15	3	32
J. Počiatek, minister dopravy, výstavby a reg. rozvoja SR	8	17	22	27	74
V. Hudák, minister hospodárstva SR od 16.6.2015	-	-	-	3	3
E. Jahnátek, minister pôdohospodárstva SR	17	14	8	11	50
M. Glváč, minister obrany SR	1	-	1	-	2
M. Maďarič, minister kultúry SR	4	3	4	3	14
J. Draxler, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR od 25.11.2014	-	-	2	9	11
T. Borec, minister spravodlivosti SR	2	4	4	15	25
V. Čislák, minister zdravotníctva SR od 6.11.2014	-	-	-	16	16
J. Richter, minister práce, soc. vecí a rodiny SR	24	11	10	16	61
P. Žiga, minister životného prostredia SR	3	2	3	4	12
T. Malatinský, minister hospodárstva SR do 3.7.2014	3	13	-	-	16
D. Čaplovič, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR do 3.7.2014	9	9	7	-	25
Z. Zvolenská, ministerka zdravotníctva SR do 6.11.2014	12	3	2	-	17
P. Pellegrini, min. školstva, vedy, výsk. a športu SR 3.7. - 25.11.2014	-	-	5	-	5
P. Pavlis, minister hospodárstva SR od 3.7.2014 do 6.5.2015	-	-	1	2	3
P. Kažimír, urč. riad. Min. hospodárstva SR od 6.5.2015	-	-	-	-	-
J. Čižnár, generálny prokurátor SR od 17.7.2013	-	-	1	-	1
L. Tichý, generálny prokurátor SR v. z., 1. nám. gen. prok.	1	-	-	-	1
K. Mitrik, predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR od 21.5.2015	-	-	-	-	-
J. Jasovský, predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR do 20. 5. 2015	-	-	-	-	-
Počet zodpovedaných otázok – spolu	121	129	134	171	555

Hodina otázok sa uskutočnila 13-krát v roku 2012, v roku 2013 16-krát, v roku 2014 18-krát a v roku 2015 21-krát.

Rok 2015		
Adresovanie otázok:	Počet položených otázok	Počet zodpovedaných otázok
Predseda vlády SR	532	26
Čl. vlády SR	434	145
Spolu	966	171

Príloha č. 5

Prehľad o počte podaných interpelácií podľa poslaneckých klubov v VI. volebnom období NR SR (k 23. 2. 2016)

Poslanecký Klub	Počet poslancov v poslaneckom klube	Počet podaných interpelácií členom vlády					
		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Spolu
SMER – SD	83	-	1	3	1	-	5
KDH	16	16	32	26	56	1	131
OEaNO	12	36	109	98	83	7	333
MOST – HÍD	14	4	12	16	24	1	57
SDKÚ – DS (Klub zanikol 19.11.2014.)		23	51	11	-	-	85
SaS (Klub zanikol 8.10.2013.)	-	10	5	-	-	-	15
Poslanci, ktorí nie sú členmi poslaneckých klubov	25	5	44	159	88	1	297
S p o l u	150	94	254	313	252	10	923

Podanie interpelácií	Počet podaných interpelácií					
	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Spolu
Poslanci koalície	-	1	3	1	-	5
Poslanci opozície	89	209	151	163	9	621
Poslanci, ktorí nie sú členmi poslaneckých klubov	5	44	159	88	1	297
Spolu	94	254	313	252	10	923

Spracovala: Ing. Martina Hogenová

C Kreačná funkcia Národnej rady Slovenskej republiky

1. Právny základ kreačnej činnosti národnej rady

Kreačná činnosť národnej rady predstavuje významnú oblasť jej pôsobnosti a môžeme ju rozdeliť na kreačnú činnosť smerom dovnútra a smerom navonok. Kreačnou činnosťou smerom dovnútra rozumieme voľbu funkcionárov národnej rady – predsedu, podpredsedov a iných funkcionárov národnej rady, vytváranie výborov národnej rady a voľbu ich funkcionárov. Smerom navonok sa pod ňou rozumie zriaďovanie iných orgánov ustanovených ústavou a ďalšími zákonmi, a taktiež voľbu ich funkcionárov.

Kreačnú činnosť národnej rady definuje **ústava**. Do pôsobnosti národnej rady patrí :

- zriaďovať zákonom ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy,
- voliť a odvolávať predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky a troch členov Súdnej rady Slovenskej republiky.⁷

Kreačnú činnosť smerom dovnútra upravuje taktiež ústava. Predsedu národnej rady volí a odvoláva v tajnom hlasovaní národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Predseda je zodpovedný len národnej rade. Predseda národnej rady ostáva vo funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, kým si národná rada nezvolí nového predsedu⁸.

Predsedu národnej rady zastupujú podpredsedovia. Tajným hlasovaním ich volí a odvoláva národná rada nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov. Podpredseda národnej rady je zodpovedný národnej rade⁹.

Národná rada zriaďuje z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány; ich predsedov volí tajným hlasovaním¹⁰.

Rokovací poriadok stanovuje, že národná rada vykonáva pôsobnosť podľa ústavy v zákonodarnej a kontrolnej činnosti, v oblasti zahraničných vzťahov a v zriaďovaní vlastných a iných orgánov, ako aj v ďalších činnostiach, ak to ustanovuje zákon.¹¹

Národná rada okrem iných oblastí pôsobnosti najmä:

- podáva prezidentovi návrhy na vymenovanie sudcov ústavného súdu,
- podáva prezidentovi návrhy na vymenovanie a odvolanie generálneho prokurátora.¹²

Národná rada vykonáva svoju pôsobnosť aj tým, že:

- volí a odvoláva predsedu národnej rady a podpredsedov národnej rady,
- zriaďuje výbory, osobitné kontrolné výbory a komisie národnej rady, určuje ich počty a volí a odvoláva ich predsedov a členov.¹³

---

⁷ Čl. 86 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁸ Čl. 89 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

⁹ Čl. 90 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁰ Čl. 92 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹¹ § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹² § 2 ods. 2 písm. n a p) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹³ § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Národná rada vykonáva svoju pôsobnosť aj voľbami, ktorá jej patrí podľa osobitných predpisov.¹⁴

Národná rada **schvaľuje volebný poriadok**, v ktorom sa upravia podrobnosti o hlasovaní a o voľbách na ustanovujúcej schôdzi. Tento volebný poriadok sa uplatní aj počas volebného obdobia.¹⁵ Volebný poriadok o voľbe a odvolávaní funkcionárov bol naposledy schválený uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 498 zo 17. júna 2011.

Podrobnejšie pravidlá voľby predsedu a podpredsedov národnej rady, predsedov a podpredsedov výborov národnej rady ustanovuje Rokovací poriadok (§ 13 až 16). Detaily a presný postup jednotlivých druhov volieb ustanovuje Volebný poriadok, ktorý spravidla schvaľuje národná rada na začiatku nového volebného obdobia.

Rokovací poriadok a zákony, upravujúce jednotlivé ďalšie oblasti, presnejšie definujú funkcionárov jednotlivých orgánov a inštitúcií, ktorých volí, navrhuje, alebo schvaľuje národná rada. Tieto zákony upravujú kritériá, ktoré títo kandidáti musia spĺňať, dĺžku ich funkčného obdobia, ako aj spôsob a podmienky, za akých môžu predčasne ukončiť svoje funkčné obdobie, alebo byť odvolaní zo svojej funkcie.

V 15. časti rokovacieho poriadku bola v minulosti upravená voľba a odvolávanie sudcov. Táto časť bola však zrušená zákonom č. 399/2015 Z. z., ktorým sa mená a dopĺňa zákon NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov (§ 117 až 122). Návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov predkladá prezidentovi Súdna rada Slovenskej republiky.¹⁶ Prezident na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky vymenúva a odvoláva sudcov.¹⁷ Vymenúva ich bez časového obmedzenia.¹⁸

2. Inštitúcie spadajúce pod kreačnú činnosť národnej rady

2.1 Najvyšší kontrolný úrad

Návrhy kandidátov na **predseda a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu** môžu podávať poslanci, a to písomne, predsedovi národnej rady najneskôr do desiatich dní pred určeným dňom voľby. Súčasťou návrhu je prehľad o vzdelaní a praxi navrhovaných a ich písomný súhlas s kandidatúrou.

Za predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu je zvolený kandidát, ktorý získal v hlasovaní nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak predseda alebo podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia tí dvaja kandidáti, ktorí získali najväčší počet hlasov; v prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci kandidáti, ktorí tento počet získali.

---

¹⁴ § 2 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁵ § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

¹⁶ Čl. 141a ods. 5 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁷ Čl. 102 ods. 1 písm. t) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

¹⁸ Čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Ak predseda alebo podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu nebol zvolený, vykonajú sa nové voľby.¹⁹

Voľby predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu sa konajú najneskôr 30 dní pred uplynutím ich funkčného obdobia. **Deň voľby predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu určuje predseda národnej rady.**²⁰

Návrh na odvolanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu **môžu podávať poslanci**; návrhy sa podávajú predsedovi národnej rady, ktorý ich predloží národnej rade na jej najbližšej schôdzi. Návrhy musia byť podané písomne a odôvodnené. Predsedovi alebo podpredsedovi najvyššieho kontrolného úradu sa musí umožniť vyjadriť sa o návrhu na jeho odvolanie.

Návrh na odvolanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu je **schválený, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných poslancov.**²¹

2.2 Ústavný súd

Národná rada navrhuje prezidentovi republiky dvojnásobný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, ktorých má prezident republiky vymenovať; navrhnutí sú tí kandidáti, ktorí získajú najviac hlasov, najmenej však nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak sa nenavrhne podľa odseku 1 nenavrhne dvojnásobný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, tajná voľba ďalších kandidátov do uvedeného počtu sa opakuje.

Ak v opakovanej voľbe nebol navrhnutý zostávajúci počet kandidátov na sudcov ústavného súdu, vykonajú sa nové voľby; v nich sa zvolí zostávajúci počet kandidátov.

Návrhy sa podávajú ústavnoprávnemu výboru, ktorý ich predloží so svojím stanoviskom predsedovi národnej rady. Predseda národnej rady navrhne zaradenie voľby kandidátov na sudcov ústavného súdu na najbližšiu schôdzu národnej rady.²²

Návrhy na voľbu kandidátov na sudcov ústavného súdu môžu podať národnej rade

- poslanci národnej rady,
- vláda,
- predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky,
- predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
- generálny prokurátor Slovenskej republiky,
- záujmové organizácie právnikov,
- vedecké inštitúcie.²³

---

¹⁹ § 110 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁰ § 111 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²¹ § 112 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²² § 115 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²³ § 11 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Ak sa sudca ústavného súdu vzdá svojej funkcie sudcu ústavného súdu alebo ak je z tejto funkcie odvolaný, prezident vymenuje iného sudcu ústavného súdu na nové funkčné obdobie z dvoch kandidátov navrhnutých národnou radou.²⁴

2.3 Súdna Rada SR

Národná rada **volí troch zo 17 členov Súdnej rady**. Za člena Súdnej rady Slovenskej republiky možno ustanoviť osobu, ktorá je bezúhonná a má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe.

Funkčné obdobie členov Súdnej rady Slovenskej republiky je **päť rokov**. Tú istú osobu možno zvoliť alebo vymenovať za člena Súdnej rady Slovenskej republiky **najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach**.²⁵

Predseda národnej rady oznámi predsedovi Súdnej rady meno, priezvisko, akademický titul, rodné číslo a trvalý pobyt člena Súdnej rady zvoleného národnou radou do 60 dní po zániku funkcie člena súdnej rady zvoleného národnou radou. Tieto údaje predseda národnej rady oznámi aj prezidentovi a predsedovi vlády.²⁶

2.4 Generálny prokurátor

Návrhy na vymenovanie **generálneho** prokurátora podávajú poslanci predsedovi národnej rady písomne a odôvodnené v termíne, ktorý určí predseda národnej rady; predseda národnej rady prideli návrhy na prerokovanie ústavnoprávnemu výboru. Súčasťou návrhu na vymenovanie je životopis a súhlas navrhovaného s kandidatúrou. Ústavnoprávny výbor predloží návrh so svojím stanoviskom predsedovi národnej rady, ktorý ho so stanoviskom ústavnoprávného výboru navrhne na program najbližšej schôdze národnej rady.

Kandidáta na vymenovanie generálneho prokurátora **navrhuje prezidentovi národná rada**. Navrhnutý je kandidát, ktorý získal vo voľbách nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

Ak kandidát nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia dvaja navrhovaní, ktorí získali najväčší počet hlasov. V prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci navrhovaní, ktorí tento počet získali.

Ak kandidát na vymenovanie generálneho prokurátora nebol zvolený, vykonajú sa nové voľby.²⁷

Návrh na odvolanie generálneho prokurátora môže písomne podať **najmenej pätina poslancov**. Návrh sa podáva ústavnoprávnemu výboru, ktorý ho so svojím stanoviskom predloží predsedovi národnej rady. Predseda národnej rady zaradí návrh na odvolanie generálneho prokurátora so stanoviskom ústavnoprávného výboru na program najbližšej

---

²⁴ § 116 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁵ Čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

²⁶ § 24 ods. 2 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁷ § 123 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

schôdze národnej rady. Generálnemu prokurátorovi musí byť umožnené vyjadriť sa o návrhu na jeho odvolanie.

Návrh na odvolanie generálneho prokurátora je schválený, ak zaň hlasovala **nadpolovičná väčšina prítomných poslancov**. Návrh na odvolanie generálneho prokurátora **podáva národná rada prezidentovi**.²⁸

2.5 Verejný ochranca práv

Verejného ochrancu práv volí národná rada z kandidátov, ktorých jej navrhne najmenej 15 poslancov. Za verejného ochrancu práv možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý

- v deň voľby dosiahol vek 35 rokov,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je bezúhonný a jeho vzdelanie, schopnosti, skúsenosti a morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu verejného ochrancu práv bude riadne vykonávať,
- nie je členom politickej strany ani politického hnutia,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- súhlasí s voľbou za verejného ochrancu práv.

Splnenie týchto podmienok overuje národná rada pred hlasovaním o návrhu na voľbu.²⁹

Funkčné obdobie verejného ochrancu práv je päť rokov; začína plynúť dňom zloženia sľubu. Tú istú osobu možno zvoliť za verejného ochrancu práv najviac **v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach**.³⁰

Národná rada môže odvolať z funkcie verejného ochrancu práv, ak mu zdravotný stav dlhodobo, najmenej však počas troch mesiacov, nedovoľuje riadne vykonávať povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie. Verejný ochranca práv je odvolaný z funkcie dňom nasledujúcim po dni, keď mu bolo doručené rozhodnutie národnej rady o odvolaní z funkcie.³¹

Verejný ochranca práv sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie verejného ochrancu práv sa v takom prípade skončí uplynutím kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené predsedovi národnej rady. Verejný ochranca práv je však povinný vykonať všetky úkony, ktoré neznesú odklad, aby podávateľ podnetu neutrpel ujmu na svojich právach.³²

2.6 Komisár pre deti

Komisára volí národná rada z kandidátov navrhnutých príslušným výborom národnej rady. Návrh na kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady.

---

²⁸ § 124 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

²⁹ § 4 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³⁰ § 5 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³¹ § 10 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

³² § 9 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv.

Voľbu komisára vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa voľba vykonala :

- v lehote začínajúcej šesťdesiatym dňom pred uplynutím funkčného obdobia komisára, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení, alebo
- do 60 dní od zániku výkonu funkcie komisára, ak k zániku výkonu funkcie komisára došlo pred uplynutím jeho funkčného obdobia, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení.³³

Za komisára možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- je občanom Slovenskej republiky,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- je bezúhonná,
- je akceptovaná reprezentatívnymi organizáciami a
- písomne súhlasila s kandidatúrou za komisára.

Splnenie podmienok voliteľnosti overuje príslušný výbor národnej rady.³⁴

Funkčné obdobie komisára je šesť rokov a začína plynúť dňom začatia výkonu funkcie komisára.³⁵

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady komisára odvolá, ak komisár

- prestal spĺňať podmienky voliteľnosti podľa § 15 ods. 1 písm. a) až d),
- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,
- ak nevykonáva funkciu komisára viac ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov.

Komisár sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie komisára zanikne dňom doručenia písomného oznámenia predsedovi národnej rady, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.³⁶

2.7 Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Komisára volí národná rada z kandidátov navrhnutých príslušným výborom národnej rady. Návrh na kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady.

Voľbu komisára vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa voľba vykonala :

---

³³ § 16 zákona č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁴ § 15 zákona č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁵ § 17 zákona č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁶ § 19 zákona č.176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

v lehote začínajúcej šesťdesiatym dňom pred uplynutím funkčného obdobia komisára, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení, alebo

- o do 60 dní od zániku výkonu funkcie komisára, ak k zániku výkonu funkcie komisára došlo pred uplynutím jeho funkčného obdobia, nie však skôr ako 30 dní po jej vyhlásení.³⁷

Za komisára možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- je občanom Slovenskej republiky,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- je bezúhonná,
- je akceptovaná reprezentatívnymi organizáciami a
- písomne súhlasila s kandidatúrou za komisára.

Spĺnenie podmienok voliteľnosti overuje príslušný výbor národnej rady.³⁸

Funkčné obdobie komisára je šesť rokov a začína plynúť dňom začatia výkonu funkcie komisára.³⁹

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady komisára odvolá, ak komisár

- prestal spĺňať podmienky voliteľnosti podľa § 15 ods. 1 písm. a) až d),
- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,
- ak nevykonáva funkciu komisára viac ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov.

Komisár sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady. Výkon funkcie komisára zanikne dňom doručenia písomného oznámenia predsedovi národnej rady, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.⁴⁰

2.8 Špeciálny prokurátor

Špeciálneho prokurátora volí do funkcie národná rada na návrh generálneho prokurátora na základe výberového konania. Funkčné obdobie špeciálneho prokurátora je sedem rokov. Za špeciálneho prokurátora môže byť zvolený iba prokurátor generálnej prokuratúry. Tá istá osoba nemôže byť opakovane zvolená za špeciálneho prokurátora.⁴¹

Špeciálny prokurátor môže byť, okrem prípadov uvedených v zákone, z funkcie odvolaný iba národnou radou na návrh generálneho prokurátora, ak zo zdravotných dôvodov nevykonáva svoju funkciu viac ako šesť mesiacov.⁴²

---

³⁷ § 16 zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁸ § 15 zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁹ § 17 zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴⁰ § 19 zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴¹ § 24a ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry.

⁴² § 24d ods. 4 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry.

2.9 Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny senát

Súdna rada volí na obdobie troch rokov 10 predsedov disciplinárnych senátov a 30 členov disciplinárnych senátov, ktorí sa na účely vytvárania disciplinárnych senátov zaraďujú do troch databáz:

- databázy predsedov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých sudcovskými radami,
- databázy, ktorá má 15 členov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých ministrom, z ktorých je osem sudcov,
- databázy, ktorá má 15 členov senátov zvolených z kandidátov navrhnutých národnou radou, z ktorých je osem sudcov.

Sudcovské rady, minister a národná rada navrhujú súdnej rade kandidátov na základe žiadosti súdnej rady. V žiadosti na predloženie návrhov na kandidátov súdna rada určí

- počet členov disciplinárnych senátov alebo predsedov disciplinárnych senátov, ktorých bude voliť na základe návrhu jednotlivých navrhovateľov,
- databázu, do ktorej sa má voliť,
- či je potrebné zvoliť sudcu alebo inú osobu ako sudcu a
- lehotu na predloženie návrhov na kandidátov, ktorá nesmie byť kratšia ako 45 dní odo dňa doručenia žiadosti.

Sudcovské rady, minister a národná rada predložia súdnej rade dvojnásobný počet kandidátov na členov disciplinárnych senátov alebo kandidátov na predsedov disciplinárnych senátov, ktorých bude súdna rada voliť. Ak bol ten istý kandidát navrhnutý viacerými navrhovateľmi, súdna rada si od toho, koho návrh bol doručený neskôr, bez zbytočného odkladu vyžiada nový návrh na kandidáta.

Ak nebol zvolený potrebný počet predsedov disciplinárneho senátu alebo členov disciplinárneho senátu v jednotlivých databázach, vyhlási súdna rada bezodkladne v potrebnom rozsahu doplňujúce voľby.

Predseda súdnej rady je povinný zabezpečiť zverejňovanie databáz na webovom sídle súdnej rady a bezodkladné zverejňovanie všetkých zmien v týchto databázach.⁴³

Za predsedu disciplinárneho senátu a za člena disciplinárneho senátu môže byť zvolený len sudca vrátane sudcu, ktorý má prerušený výkon funkcie

- ktorý vo funkcii sudcu pôsobí najmenej päť rokov,
- proti ktorému sa nevedie disciplinárne konanie, alebo trestné stíhanie,
- ktorému nebolo uložené disciplinárne opatrenie,
- ktorý nie je členom súdnej rady, predsedom súdu alebo podpredsedom súdu.

Za člena disciplinárneho senátu môže byť zvolená aj iná osoba ako sudca, ktorá

- spĺňa podmienky na vymenovanie za sudcu,
- vykonáva právnickú prax najmenej desať rokov,
- nie je členom súdnej rady.

Sudca môže byť zvolený za predsedu disciplinárneho senátu alebo člena disciplinárneho senátu a iná osoba ako sudca za člena disciplinárneho senátu **najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia**.⁴⁴

---

⁴³ § 119a zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴⁴ § 119b zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Funkcia predsedu disciplinárneho senátu a člena disciplinárneho senátu zanikne

- uplynutím funkčného obdobia,
- zánikom funkcie sudcu,
- ustanovením sudcu za predsedu alebo podpredsedu súdu,
- zvolením sudcu za člena súdnej rady,
- právoplatnosťou rozhodnutia disciplinárneho senátu o uložení disciplinárneho opatrenia,
- ak člen disciplinárneho senátu alebo predseda disciplinárneho senátu, ktorý je sudcom, prestane spĺňať podmienky,
- ak člen disciplinárneho senátu, ktorý nie je sudcom, prestane spĺňať podmienky,
- vzdaním sa funkcie člena disciplinárneho senátu alebo predsedu disciplinárneho senátu.

Ak v disciplinárnom konaní začatom pred uplynutím funkčného obdobia predsedu disciplinárneho senátu alebo niektorého z jeho členov bol prednesený na ústnom pojednávaní návrh na začatie disciplinárneho konania, disciplinárne konanie dokončí tento senát v rovnakom zložení, aj keď funkčné obdobie predsedu disciplinárneho senátu alebo niektorého z jeho členov už uplynulo.

Ak zanikne funkcia predsedu disciplinárneho senátu alebo člena disciplinárneho senátu a ak odsek 2 neustanovuje inak, na uvoľnené miesto nastupuje náhradník, ak ho niet, vyhlási súdna rada bezodkladne v potrebnom rozsahu dopĺňujúce voľby.⁴⁵

Disciplinárny senát prvého stupňa je trojčlenný a jeho predseda a jeden člen musia byť sudcovia a jeden člen iná osoba ako sudca. **Odvolací disciplinárny senát je päťčlenný** a jeho predseda a dvaja členovia musia byť sudcovia a dvaja členovia iné osoby ako sudcovia.

Činnosť disciplinárnych senátov organizačne a technicky zabezpečuje najvyšší súd.⁴⁶

2.10 Národná banka Slovenska

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident na návrh vlády schválený národnou radou; ak neboli vymenovaní zo zamestnancov Národnej banky Slovenska, dňom vymenovania im vzniká pracovný pomer k Národnej banke Slovenska.

Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Funkčné obdobie guvernéra, viceguvernéra alebo iného člena bankovej rady začína plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. **Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom však tá istá osoba môže byť vymenovaná za guvernéra najviac na dve funkčné obdobia a za viceguvernéra najviac na dve funkčné obdobia.** Členom bankovej rady môže byť fyzická osoba s náležitými odbornými vedomosťami a skúsenosťami v menovej oblasti alebo v oblasti finančníctva, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a ktorá je bezúhonná. Za náležité odborné vedomosti a skúsenosti sa považuje úplné vysokoškolské vzdelanie univerzitného zamerania a najmenej päť rokov praxe v riadiacej, vedeckej alebo pedagogickej funkcii v menovej oblasti alebo v oblasti finančníctva. Za bezúhonnú sa považuje fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin; bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

---

⁴⁵ § 119e zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴⁶ § 119 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Funkcia člena bankovej rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta Slovenskej republiky, poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, člena vlády, sudcu, prokurátora a s inou funkciou, povolaním alebo so zamestnaním v štátnom orgáne, orgáne územnej samosprávy alebo v inom orgáne verejnej moci, s členstvom alebo inou funkciou v riadiacom, dozornom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá je zriadená na podnikateľskú činnosť okrem členstva v Rade pre riešenie krízových situácií a okrem výkonu svojich práv na valnom zhromaždení alebo členskej schôdzi v rámci správy svojho vlastného majetku. Funkcia člena bankovej rady je tiež nezlučiteľná s podnikaním a s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou, ktorá môže byť v rozpore s výkonom funkcie člena bankovej rady. Člen bankovej rady nesmie vykonávať ani žiadnu inú funkciu alebo nezárobkovú činnosť, ktorá môže byť v rozpore s výkonom funkcie člena bankovej rady. Ak člen bankovej rady v čase jeho vymenovania do tejto funkcie zastáva alebo vykonáva funkciu, povolarie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena bankovej rady, je povinný bezodkladne preukázateľne urobiť právny úkon smerujúci k ukončeniu každej takej funkcie, povolania, zamestnania alebo činnosti a je povinný bezodkladne zanechať každú takú funkciu, povolarie, zamestnanie alebo činnosť.⁴⁷

2.11 Fond národného majetku

Fond národného majetku bol zrušený zákonom č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.12 Rada pre vysielanie a retransmisiiu

Rada má deväť členov, ktorých volí a odvoláva národná rada. Návrhy kandidátov na **členov rady** môžu výboru národnej rady predkladať poslanci, profesijné inštitúcie a občianske združenia pôsobiace v oblasti audiovizie, hromadných informačných prostriedkov, kultúry, vedy, vzdelávania, športu, registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a občianske združenia občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom Koordináčného výboru pre otázky zdravotne postihnutých občanov Slovenskej republiky.⁴⁸

Za člena rady možno zvoliť občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorý dosiahol vek 25 rokov, má spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu a je bezúhonný. Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin; bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, poslanca národnej rady, člena vlády, štátneho tajomníka a vedúceho úradu ministerstva, vedúceho iného ústredného orgánu štátnej správy a jeho štatutárneho zástupcu, zamestnanca orgánu štátnej správy, starostu (primátora), sudcu, prokurátora, člena rady Rozhlasu a televízie Slovenska.

Člen rady nesmie

- **vykonávať funkciu v politickej strane** alebo v politickom hnutí, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech,
- **byť vydavateľom** periodickej tlače, vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, štatutárnym

---

⁴⁷ § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

⁴⁸ § 6 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

orgánom alebo zamestnancom týchto osôb; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady,

- **mať podiel na základnom imaní** alebo podiel na hlasovacích právach osoby, ktorá je vysielateľom alebo prevádzkovateľom retransmisie; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady,
- **byť členom štatutárneho orgánu**, riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, alebo štatutárnym orgánom osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s výrobou programov, reklamou alebo technickým zabezpečením vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie,
- **poskytovať** vysielateľom alebo prevádzkovateľom retransmisie priamu alebo sprostredkovanú **poradenskú alebo odbornú službu** alebo pomoc za odplatu alebo inú protihodnotu.

Funkcia člena rady je verejná funkcia. Funkcia predsedu rady je nezlučiteľná s iným pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným pomerom; toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť. Ostatní členovia rady môžu vykonávať svoju funkciu ako jedinú činnosť alebo popri pracovnom pomere pri dodržaní vyššie spomenutých obmedzení.⁴⁹

Funkčné obdobie člena rady je šesťročné. Člena rady možno zvoliť **najviac na dve funkčné obdobia**. Jedna tretina rady sa obnovuje každé dva roky. Na miesta uvoľnené uplynutím funkčného obdobia sa volia noví členovia rady. Na miesta uvoľnené z iného dôvodu sa volia noví členovia rady na zostávajúci čas do konca funkčného obdobia toho člena rady, ktorého miesto sa uvoľnilo.⁵⁰

Členstvo v rade sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie; členstvo zaniká odo dňa doručenia oznámenia člena rady o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady,
- odvolaním člena rady z funkcie alebo
- smrťou člena rady.

Národná rada člena rady odvolá len ak

- prestal spĺňať predpoklady na výkon funkcie,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená,
- nevykonáva svoju funkciu viac ako šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo
- koná v rozpore so štatútom rady.⁵¹

---

⁴⁹ § 7 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

⁵⁰ § 8 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

⁵¹ § 9 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách.

2.13 Rozhlas a televízia Slovenska

Rada rozhlasu a televízie má deväť členov. Členov rady volí a odvoláva národná rada nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov; členov rady volí z kandidátov na členov rady, ktorých jej navrhuje príslušný výbor národnej rady tak, aby v rade boli zastúpení:

- traja odborníci v oblasti rozhlasového vysielania,
- traja odborníci v oblasti televízneho vysielania,
- dvaja odborníci v oblasti ekonómie a
- jeden odborník v oblasti práva.

Návrhy kandidátov na členov rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady právnické osoby pôsobiace v oblasti audiovizízie, médií, kultúry, ekonómie, práva, hospodárstva, vedy, vzdelávania, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv a životného prostredia, ochrany zdravia, reprezentujúce alebo zastupujúce záujmy národnostných menšín alebo etnických skupín, iných menšín alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. Výzvu na predkladanie návrhov kandidátov na členov rady zverejňuje príslušný výbor národnej rady prostredníctvom vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle národnej rady a najmenej v jednom denníku celoštátnej periodickej tlače.⁵²

Za člena rady možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonný.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s funkciou

- prezidenta,
- poslanca národnej rady,
- člena vlády,
- štátneho tajomníka,
- vedúceho služobného úradu ministerstva,
- predsedu, vedúceho alebo riaditeľa ostatného ústredného orgánu štátnej správy,
- člena Rady pre vysielanie a retransmisiiu,
- člena rady Audiovizuálneho fondu,
- v orgánoch štátnej správy,
- v orgánoch územnej samosprávy,
- prokurátora,
- sudcu,
- sudcu ústavného súdu.

Funkcia člena rady je nezlučiteľná s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným právnym vzťahom k Rozhlasu a televízii Slovenska. Toto obmedzenie sa vzťahuje aj na člena rady, ktorého blízka osoba je v riadiacej funkcii Rozhlasu a televízie Slovenska.

Člen rady nesmie vykonávať funkciu v politickej strane alebo politickom hnutí, nesmie byť v pracovnoprávnom vzťahu s politickou stranou alebo politickým hnutím, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech.

---

⁵² § 9 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Člen rady nesmie byť vysielateľom programovej služby alebo prevádzkovateľom retransmisie, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat'; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na osoby blízke členovi rady s výnimkou zamestnancov týchto osôb. **Člen rady nesmie byť vydavateľom** periodickej tlače, prevádzkovateľom tlačovej agentúry, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu takých osôb, byť majiteľom, spolumajiteľom ani štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s výrobou programov, s mediálnou komerčnou komunikáciou, technickým zabezpečením vysielania programovej služby a prevádzkovania retransmisie, s výrobou alebo distribúciou audiovizuálnych diel, zvukových záznamov alebo zvukovo-obrazových záznamov.⁵³

Funkčné obdobie člena rady je šesť rokov. Člena rady možno zvoliť **opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.** Každé dva roky sa obmieňa jedna tretina členov rady.

Ak sa skončí výkon funkcie všetkých členov rady, noví členovia rady si na prvom zasadnutí, po zvolení všetkých členov rady, žrebom určia troch členov rady, ktorých funkčné obdobie je dva roky, a troch členov rady, ktorých funkčné obdobie je štyri roky.

Ak sa členstvo v rade skončí pred uplynutím funkčného obdobia, nový člen rady je zvolený na zvyšok funkčného obdobia toho člena rady, ktorého vo funkcii nahradil.⁵⁴

Výkon funkcie člena rady sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia člena rady,
- vzdaním sa funkcie člena rady; členstvo zaniká dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi rady; členstvo predsedu rady zaniká dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady,
- odvolaním člena rady z funkcie,
- odvolaním všetkých členov rady alebo
- smrťou člena rady.

Národná rada člena rady odvolá, ak

- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou člena rady,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená, alebo
- nevykonáva funkciu člena rady najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.

Ak sa členovi rady skončí funkčné obdobie, národná rada je povinná vykonať všetky potrebné opatrenia na to, aby 15 dní pred skončením funkčného obdobia bol zvolený nový člen rady.

Predseda národnej rady zaradí rokovanie o odvolaní člena rady na najbližšiu schôdzu národnej rady. Ak národná rada rozhodne o odvolaní člena rady, predseda národnej rady zaradí voľbu

---

⁵³ § 10 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵⁴ § 11 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

nového člena rady na najbližšiu schôdzu národnej rady od rozhodnutia o odvolaní, a ak to nie je možné, zaradí voľbu nového člena rady na schôdzu nasledujúcu po najbližšej schôdzi národnej rady.

Národná rada odvolá všetkých členov rady, ak

- svojím uznesením dvakrát v priebehu šiestich mesiacov konštatuje, že rada neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo
- svojím hlasovaním nerozhodla o odvolaní generálneho riaditeľa z dôvodu, že rada najmenej trikrát za sebou neschválila jeho návrh a predložila príslušnému výboru národnej rady podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa.

Ak boli odvolaní všetci členovia rady, predseda národnej rady zaradí voľbu nových členov rady na najbližšiu schôdzu národnej rady od rozhodnutia o odvolaní, a ak to nie je možné, zaradí voľbu na schôdzu nasledujúcu po najbližšej schôdzi národnej rady.⁵⁵

Za **generálneho riaditeľa** možno zvoliť fyzickú osobu, ktorá

- sa prihlásila za kandidáta na funkciu generálneho riaditeľa na výzvu príslušného výboru národnej rady; kandidát nesmie byť členom rady,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonný,
- má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- má najmenej päťročnú odbornú prax v oblasti riadenia a
- nevykonáva funkcie a činnosti uvedené ako nezlučiteľné s funkciou člena rady.

Funkčné obdobie generálneho riaditeľa začína plynúť odo dňa nasledujúceho po skončení výkonu funkcie generálneho riaditeľa, na miesto ktorého bol zvolený, najskôr však dňom jeho zvolenia národnou radou, a trvá päť rokov. Generálneho riaditeľa možno zvoliť opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.⁵⁶

Generálneho riaditeľa volí národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady na základe verejného vypočutia prihlásených kandidátov. Verejné vypočutie kandidáta zabezpečuje príslušný výbor národnej rady a jeho súčasťou je prezentácia projektu riadenia a rozvoja Rozhlasu a televízie Slovenska. Verejné vypočutie je vysielané naživo na webovom sídle národnej rady.

Príslušný výbor národnej rady zverejní najneskôr 90 dní pred uplynutím funkčného obdobia generálneho riaditeľa výzvu na prihlásenie kandidátov, a to prostredníctvom vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle Rozhlasu a televízie Slovenska, na webovom sídle národnej rady a najmenej v jednom denníku celoštátnej periodickej tlače.

Ak sa výkon funkcie generálneho riaditeľa skončí pred uplynutím jeho funkčného obdobia, príslušný výbor národnej rady zverejní do 15 dní od skončenia výkonu funkcie generálneho riaditeľa výzvu na prihlásenie kandidátov.

Po verejnom vypočutí všetkých kandidátov zaujme príslušný výbor národnej rady stanovisko a následne predloží v lehote najviac 120 dní od zverejnenia výzvy skompletizovaný **návrh na voľbu generálneho riaditeľa spolu so svojím stanoviskom národnej rade**.

---

⁵⁵ § 12 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵⁶ § 16 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Hlasovanie o voľbe generálneho riaditeľa zaradí predseda národnej rady do programu najbližšej schôdze národnej rady. Zvolený je kandidát, ktorý získal vo voľbe nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov národnej rady.

Ak žiaden z kandidátov nebol zvolený, vykoná sa opakovaná voľba. Na opakovanej voľbe sa zúčastnia dvaja kandidáti, ktorí získali najvyšší počet hlasov. V prípade rovnosti počtu hlasov sa na opakovanej voľbe zúčastnia všetci kandidáti, ktorí tento počet získali. Opakovaná voľba sa nevykoná, ak sa hlasovalo len o jedinom kandidátovi, ktorý z dôvodu, že nezískal potrebnú väčšinu hlasov, nebol zvolený.

Ak generálny riaditeľ nebol zvolený, vykoná sa nová voľba.

Výzvu na prihlasovanie kandidátov do novej voľby generálneho riaditeľa zverejní príslušný výbor národnej rady do piatich dní od neúspešnej opakovanej voľby.⁵⁷

Výkon funkcie generálneho riaditeľa sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia generálneho riaditeľa,
- vzdaním sa funkcie generálneho riaditeľa,
- odvolaním generálneho riaditeľa z funkcie alebo
- smrťou generálneho riaditeľa.

Generálny riaditeľ sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady; výkon funkcie sa skončí dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi národnej rady.

Národná rada na návrh príslušného výboru národnej rady odvolá generálneho riaditeľa, ak

- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená, alebo
- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou generálneho riaditeľa aj po uplynutí 30 dní od jeho zvolenia.

Národná rada môže na návrh príslušného výboru národnej rady odvolať generálneho riaditeľa, ak

- nevykonáva svoju funkciu najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace,
- rada počas šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov svojím uznesením opakovane konštatuje, že Rozhlas a televízia Slovenska si neplní úlohy a povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo povinnosti ustanovené osobitnými predpismi, na čo bola opakovane upozornená Radou pre vysielanie a retransmisiu, a generálny riaditeľ napriek uzneseniu rady nevykonával žiadne úkony smerujúce k náprave,
- nesplnil si niektorú z povinností explicitne definovaných zákonom,
- nedodrжал záväzné ukazovatele schváleného rozpočtu Rozhlasu a televízie Slovenska na príslušný rozpočtový rok,
- rada najmenej trikrát za sebou neschválila jeho návrh a predložila príslušnému výboru národnej rady podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa.

---

⁵⁷ § 17 zákona č.532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

O predložení návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa príslušným výborom národnej rady rozhoduje príslušný výbor národnej rady uznesením. Národná rada rozhoduje o odvolaní generálneho riaditeľa nadpolovičnou väčšinou prítomných poslancov.⁵⁸

2.14 Národný bezpečnostný úrad - NBÚ

Riaditeľa Národného bezpečnostného úradu, ak spĺňa stanovené predpoklady, **volí a odvoláva národná rada na návrh vlády. Funkčné obdobie** riaditeľa bezpečnostného úradu je **sedem rokov** a začína plynúť odo dňa zvolenia do funkcie riaditeľa bezpečnostného úradu. Tú istú osobu možno zvoliť za riaditeľa bezpečnostného úradu najviac na dve funkčné obdobia.

Funkcia riaditeľa bezpečnostného úradu sa nezlučuje s výkonom funkcie v inom orgáne verejnej moci, s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, publicistickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

Výkon funkcie riaditeľa bezpečnostného úradu sa končí uplynutím jeho funkčného obdobia. Pred uplynutím funkčného obdobia zaniká výkon funkcie riaditeľa úradu len

- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Riaditeľ bezpečnostného úradu sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením predsedovi národnej rady.

Národná rada môže odvolať riaditeľa bezpečnostného úradu z funkcie na základe návrhu 30 poslancov alebo na návrh vlády, alebo ak riaditeľ bezpečnostného úradu

- do troch mesiacov od vymenovania do funkcie neodstránil dôvody nezlučiteľnosti výkonu funkcie,
- začal vykonávať funkciu alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom jeho funkcie,
- bol právoplatným rozhodnutím súdu odsúdený za spáchanie trestného činu,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená,
- stratil štátne občianstvo,
- stal sa členom politickej strany alebo politického hnutia,
- nie je spôsobilý zo zdravotných dôvodov podľa lekárskeho posudku, rozhodnutia orgánu štátnej zdravotnej správy alebo orgánu sociálneho zabezpečenia vykonávať svoju funkciu dlhšie ako jeden rok,
- nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- stratil oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami.⁵⁹

---

⁵⁸ § 18 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵⁹ § 71 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.15 Telekomunikačný úrad

Zrušený zákonom č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.16 Poštový regulačný úrad

Zrušený zákonom č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.17 Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

Na čele regulačného úradu je predseda regulačného úradu, ktorého volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky. Uznesenie o odvolaní predsedu regulačného úradu spolu s odôvodnením návrhu uznesenia zverejňuje národná rada na svojom webovom sídle.

Predseda regulačného úradu je štatutárnym orgánom regulačného úradu, riadi ho a zodpovedá za jeho činnosť.

Vláda navrhne národnej rade kandidáta na funkciu predsedu regulačného úradu najneskôr tri mesiace pred uplynutím funkčného obdobia predsedu regulačného úradu. Ak národná rada nezvolí navrhnutého kandidáta, vláda navrhne národnej rade iného kandidáta na príslušnú funkciu najneskôr do jedného mesiaca od predchádzajúceho nezvolenia.

Funkčné obdobie predsedu regulačného úradu je šesťročné. Tá istá osoba môže vykonávať funkciu predsedu regulačného úradu najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Predseda regulačného úradu a ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia do dňa vzniku funkcie nového predsedu regulačného úradu; dňom vzniku funkcie je deň uvedený v oznámení o zvolení nového predsedu regulačného.

Výkon funkcie predsedu regulačného úradu sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia, ak zákon neustanovuje inak,
- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie.

Výkon funkcie predsedu regulačného úradu zaniká

- smrťou alebo právoplatným rozhodnutím súdu o vyhlásení za mŕtveho,
- právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin, alebo právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol odsúdený za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti na nepodmienečný trest odňatia slobody,
- právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatným rozhodnutím súdu obmedzená.

Predseda regulačného úradu sa môže vzdať funkcie písomným oznámením doručeným predsedovi národnej rady. Výkon funkcie predsedu regulačného úradu sa skončí dňom doručenia písomného oznámenia o vzdaní sa funkcie, ak v oznámení nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie.

Národná rada odvolá predsedu regulačného úradu, ak nevykonáva svoju funkciu najmenej počas šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov.⁶⁰

2.18 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Prezident vymenúva troch (zo šiestich) členov Rady pre reguláciu na návrh národnej rady a troch členov Rady pre reguláciu na návrh vlády. Na každé miesto člena Rady pre reguláciu sa navrhujú aspoň dvaja kandidáti.

Člen Rady pre reguláciu musí byť občanom Slovenskej republiky a musí spĺňať odborné a morálne predpoklady, ktorými sú:

- vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa technického, ekonomického alebo právnického smeru,
- 10 rokov praxe, z toho 5 rokov v riadiacej funkcii,
- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- bezúhonnosť; za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za trestný čin.

Funkčné obdobie členov Rady pre reguláciu je šesť rokov. Rada pre reguláciu sa z jednej tretiny obnovuje každé dva roky.

Členstvo v Rade pre reguláciu je nezlučiteľné s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, s funkciou člena vlády, s funkciou alebo so zamestnaním v orgáne štátnej správy; to neplatí pre predsedu rady, s funkciou alebo s členstvom v orgáne územnej samosprávy. **Členom rady nemôže byť ten,** koho blízka osoba je vedúcim zamestnancom úradu, má majetkovú účasť na podnikaní regulovaných subjektov, podniká v regulovaných činnostiach alebo je členom riadiacich, dozorných alebo kontrolných orgánov regulovaných subjektov.

Člen Rady pre reguláciu nemôže byť zamestnancom úradu; to neplatí pre predsedu rady - byť zamestnancom regulovaných subjektov, podnikáť v sieťových odvetviach vo vlastnom alebo v cudzom mene, alebo prostredníctvom združenia osôb, mať majetkovú účasť na podnikaní regulovaných subjektov, byť členom riadiacich, dozorných alebo kontrolných orgánov regulovaných subjektov.

Členstvo v Rade pre reguláciu zaniká

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie,
- odvolaním z funkcie,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Prezident odvolá člena Rady pre reguláciu, ak

- bol právoplatným rozhodnutím súdu odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti priamo súvisiaci s výkonom jeho funkcie,
- bol právoplatným rozhodnutím súdu pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatným rozhodnutím súdu obmedzená,
- prestal spĺňať vyššie uvedené podmienky,

---

⁶⁰ § 3 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- nevykonáva svoju funkciu dlhšie ako dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace; to neplatí, ak je člen rady dočasne uznaný za práceneschopného pre chorobu alebo úraz,
- sa preukáže nezákonnosť konania alebo úradného postupu úradu; uvedené platí, ak ide o člena Rady pre reguláciu, ktorý bol jej členom v čase nezákonného konania alebo úradného postupu.

Účinky odvolania z funkcie nastávajú dňom vymenovania nových členov Rady pre reguláciu.

Na uvoľnené miesto člena rady navrhuje nového kandidáta ten, kto navrhol člena rady, ktorého členstvo zaniklo. Na uvoľnené miesto člena rady, ktorý bol vymenovaný za predsedu úradu, navrhuje nového kandidáta ten, kto navrhol člena rady, ktorý bol vymenovaný za predsedu úradu. Návrh predloží prezidentovi Slovenskej republiky do 30 dní od zániku členstva podľa odseku. Na každé miesto člena rady sa navrhujú dvaja kandidáti.⁶¹

2.19 Ústav pamäti národa

Správna rada ústavu má deviatich členov. Predsedu a štyroch členov na návrh určeného výboru volí národná rada, po dvoch menujú vláda a prezident.

Funkčné obdobie členov správnej rady je šesťročné. Pri prvej voľbe členov správnej rady dňa 21. mája 2003 sa losom určili mená polovice zo štyroch členov ustanovených národnou radou, dvoch vládou a dvoch prezidentom, funkčné obdobie ktorých skončí po troch rokoch. Po zániku členstva člena správnej rady volí nového člena ten orgán, ktorý volil predchádzajúceho, a to na celé funkčné obdobie. **Prvé funkčné obdobie predsedu je šesť rokov.**

Člena správnej rady môže odvolať ten orgán, ktorý ho ustanovil, len vtedy, ak bol právoplatne odsúdený za trestný čin alebo ak po dobu najmenej šiestich mesiacov nevykonáva svoju funkciu.⁶²

Dozorná rada ústavu je najvyšším kontrolným orgánom ústavu. Má troch členov. **Dvoch členov volí a odvoláva na návrh určeného výboru národná rada** a jedného člena vymenúva a odvoláva minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Dozorná rada si spomedzi svojich členov volí predsedu. **Funkčné obdobie členov dozornej rady je šesťročné.**⁶³

2.20 Úrad na ochranu osobných údajov

Predsedu Úradu na ochranu osobných údajov na návrh vlády volí a odvoláva národná rada. Návrh na voľbu predsedu úradu na nové funkčné obdobie predkladá vláda národnej rade najneskôr 60 dní pred uplynutím funkčného obdobia úradujúceho predsedu úradu. **Funkčné obdobie predsedu úradu je päť rokov a možno ho zvoliť najviac na dve po sebe nasledujúce obdobia.** Predseda úradu ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia, kým národná rada nezvolí predsedu úradu na nové funkčné obdobie.

⁶¹Zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.

⁶² § 12 zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov a činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa).

⁶³ § 14 zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov a činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa).

Za predsedu úradu možno zvoliť občana, ktorý je voliteľný za poslanca do národnej rady, je bezúhonný, má vysokoškolské vzdelanie, má najmenej 10 rokov odbornej praxe v oblasti informatiky alebo práva a dosiahol vek najmenej 35 rokov. Za bezúhonného občana sa považuje občan, ktorý nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov, ktorý nie je starší ako tri mesiace.

Predseda úradu nemôže byť členom politickej strany ani politického hnutia.

Počas výkonu funkcie **nesmie predseda úradu podnikat' ani vykonávať inú zárobkovú činnosť** s výnimkou vedeckej, pedagogickej, publicistickej, literárnej alebo umeleckej činnosti a správy vlastného majetku a majetku svojich maloletých detí.

Národná rada môže odvolať z funkcie predsedu úradu, ak

- mu zdravotný stav dlhodobo, najmenej však počas jedného roka, nedovoľuje riadne vykonávať povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie,
- porušil povinnosť zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach týkajúcich sa obsahu osobných údajov, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom svojej funkcie.

Predseda úradu je odvolaný z funkcie dňom nasledujúcim po dni, keď mu bolo doručené rozhodnutie národnej rady o odvolaní z funkcie.⁶⁴

2.21 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Národná rada volí a odvoláva piatich členov dozornej rady Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou na návrh vlády.

Funkčné obdobie členov dozornej rady je päťročné. Začína plynúť dňom zvolenia do funkcie. Členstvo v dozornej rade je obmedzené najviac na dve za sebou nasledujúce funkčné obdobia.

Za člena dozornej rady môže byť zvolená fyzická osoba, ktorá

- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je dôveryhodná,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- má diplom o absolvovaní vysokoškolského štúdia v študijných programoch druhého stupňa,
- má najmenej trojročnú prax v oblasti zdravotného poistenia, v oblasti práva, v oblasti finančného trhu alebo v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Funkcia člena dozornej rady je nezlučiteľná s funkciou prezidenta, poslanca národnej rady, člena vlády, prokurátora, sudcu, štátnych tajomníkov ministerstiev, vedúcich služobných úradov ministerstiev, predsedov (vedúcich alebo riaditeľov) ďalších ústredných orgánov štátnej správy a ich štatutárnych zástupcov a s funkciou, povolaním alebo zamestnaním v orgáne územnej samosprávy. Členmi dozornej rady nesmú byť ani predseda úradu, členovia správnej rady a zamestnanci úradu. Ak člen dozornej rady v čase jeho zvolenia do tejto funkcie zastáva alebo vykonáva funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou

---

⁶⁴ § 35 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. Bol zrušený zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

člena dozornej rady, je povinný bez zbytočného odkladu skončiť každú takú funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť.

Členovia dozornej rady sú povinní bez zbytočného odkladu po svojom zvolení doručiť predsedovi národnej rady písomné oznámenie, v ktorom uvedú, či spĺňajú podmienky nezlučiteľnosti.

Výkon funkcie člena dozornej rady sa končí uplynutím jeho funkčného obdobia.

Pred uplynutím funkčného obdobia výkon funkcie člena dozornej rady zaniká

- vzdaním sa funkcie na písomnú žiadosť člena dozornej rady doručenú národnej rade; výkon funkcie v takom prípade zaniká dňom doručenia písomného oznámenia, ak v ňom nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie,
- odvolaním z funkcie národnou radou,
- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

Člena dozornej rady odvolá národná rada z jeho funkcie, ak

- bol právoplatným rozsudkom súdu odsúdený za úmyselný trestný čin alebo bol právoplatne odsúdený za trestný čin a súd nerozhodol o podmienечnom odložení výkonu trestu odňatia slobody,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená,
- nepriaznivý zdravotný stav mu dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, vykonávať funkciu,
- začal vykonávať funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena dozornej rady, alebo ak nesplnil povinnosť doručiť predsedovi národnej rady písomné oznámenie o splnení podmienky nezlučiteľnosti funkcií.

Člena dozornej rady môže národná rada odvolať z jeho funkcie aj z iných dôvodov, na návrh vlády.⁶⁵

2.22 Sociálna poisťovňa

Členov **dozornej rady s výnimkou predsedu volí a odvoláva národná rada. Dozorná rada Sociálnej poisťovne má 11 členov. Predsedom dozornej rady je minister práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.**

Dozorná rada sa ďalej tvorí

- z troch zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov,
- z troch zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov,
- z jedného zástupcu ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a z dvoch zástupcov ministerstva financií navrhnutých vládou,
- z jedného zástupcu navrhnutého záujmovými združeniami občanov reprezentujúcimi poberateľov dôchodkových dávok.

Za člena dozornej rady môže byť navrhnutá a zvolená fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, je bezúhonná a má skončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Bezúhonná fyzická osoba je fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená

---

⁶⁵ § 26 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

za trestný čin. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.

Funkčné obdobie člena dozornej rady je päťročné.

Členstvo v dozornej rade zaniká

- uplynutím funkčného obdobia člena dozornej rady,
- vzdaním sa funkcie písomnou žiadosťou člena dozornej rady doručenou národnej rade, a to najskôr odo dňa doručenia žiadosti, ak v nej nie je uvedený neskorší deň vzdania sa funkcie,
- odvolaním alebo smrťou.

Národná rada odvolá člena dozornej rady, ak

- sa neodôvodnene nezúčastnil najmenej na troch zasadnutiach dozornej rady,
- začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v dozornej rade,
- si neplní povinnosti člena dozornej rady ustanovené zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- bol právoplatne odsúdený za trestný čin.

Člena dozornej rady môže národná rada odvolať z jeho funkcie aj z iných dôvodov, ako sú uvedené vyššie, na základe návrhu toho, kto podal návrh na zvolenie člena dozornej rady, alebo na návrh orgánu dozoru štátu.⁶⁶

2.23 Slovenský pozemkový fond

Orgány pozemkového fondu sú:

- rada pozemkového fondu,
- generálny riaditeľ a námestník generálneho riaditeľa.

Funkcie člena rady, generálneho riaditeľa a námestníka sú navzájom nezlučiteľné. Členmi rady nemôžu byť zamestnanci pozemkového fondu.

Činnosť a hospodárenie pozemkového fondu kontroluje jedenásťčlenná rada. Členov rady volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky, a to šiestich členov na návrh vlády Slovenskej republiky a piatich členov na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do Národnej rady Slovenskej republiky, na návrh výboru. Rada začne vykonávať svoju činnosť, ak Národná rada Slovenskej republiky zvolí všetkých členov navrhnutých vládou Slovenskej republiky a nadpolovičnú väčšinu členov navrhnutých výborom; povinnosť zvoliť zvyšných členov rady tým nie je dotknutá. Funkčné obdobie členov rady je tri roky.

Členstvo v rade, ako aj funkcia predsedu alebo podpredsedu zanikajú

- uplynutím funkčného obdobia,
- dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa členstva výboru,
- dňom odvolania národnou radou,
- právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin,

---

⁶⁶ § 123 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

- smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.⁶⁷

2.24 Tlačová agentúra Slovenskej republiky

Správna rada TASR má päť členov a je zložená z

- odborníka v oblasti práva, odborníka v oblasti ekonómie, odborníka v oblasti žurnalistiky a odborníka v oblasti informačných technológií, ktorých volí a odvoláva národná rada z kandidátov na členov správnej rady navrhnutých príslušným výborom národnej rady,
- jedného člena, ktorého volia a odvolávajú zamestnanci tlačovej agentúry zo zamestnancov tlačovej agentúry v pracovnom pomere; členom správnej rady nemôže byť generálny riaditeľ.

Kandidátov na členov správnej rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady poslanci alebo právnické osoby pôsobiace v oblasti médií, kultúry, audiovizie, vedy, vzdelávania, informačných technológií, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv, reprezentujúce alebo zastupujúce profesijné združenia, národnostné menšiny alebo etnické skupiny, iné menšiny alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. Za odborníka sa považuje fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, najmenej päť rokov odbornej praxe a tri roky riadiacej praxe v požadovanej oblasti.

Členom správnej rady môže byť štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je bezúhonný. **Člen správnej rady nesmie vykonávať funkciu v politickej strane alebo politickom hnutí, vystupovať v ich mene alebo pôsobiť v ich prospech.**

Člen správnej rady nesmie byť

- **vydavateľom** periodickej tlače, osobou, ktorá vyhladáva a spracúva informácie s cieľom sprostredkovať ich odplatne v agentúrnom spravodajstve verejnosti, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu týchto osôb, alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat',
- **vysielateľom** programovej služby alebo prevádzkovateľom retransmisie, štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, dozorného orgánu alebo zamestnancom týchto osôb, ani v tejto oblasti podnikat' alebo
- **vlastníkom**, spoluvlastníkom, ani štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu osoby, ktorá poskytuje služby súvisiace s reklamou a propagáciou alebo marketingovou komunikáciou.⁶⁸

Funkčné obdobie člena správnej rady je päť rokov. Člena správnej rady možno zvoliť opätovne, najviac na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

⁶⁷ § 35a zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

⁶⁸ § 9 zákona č. 385/2008 Z.z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

Ak sa členstvo v správnej rade skončí pred uplynutím funkčného obdobia, nový člen správnej rady je zvolený na zvyšok funkčného obdobia toho člena správnej rady, ktorého vo funkcii nahradil.⁶⁹

Výkon funkcie člena správnej rady sa skončí

- uplynutím funkčného obdobia,
- vzdaním sa funkcie člena správnej rady; členstvo sa skončí dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie predsedovi správnej rady, ak ide o predsedu správnej rady, dňom doručenia oznámenia o vzdaní sa funkcie podpredsedovi správnej rady,
- odvolaním člena správnej rady z funkcie,
- smrťou člena správnej rady alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
- skončením pracovného pomeru člena správnej rady.

Národná rada odvolá člena správnej rady, alebo zamestnanci tlačovej agentúry odvolajú člena správnej rady ak

- vykonáva funkciu alebo činnosť nezlučiteľnú s funkciou člena správnej rady,
- bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, pri ktorom výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- bol právoplatne pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony bola právoplatne obmedzená,
- nevykonáva funkciu člena správnej rady najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace alebo
- stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky.⁷⁰

Kandidáti na členov výberových komisií uskutočňujúcich výberové konanie na miesta sudcov

Výberové konanie na miesta sudcov uskutočňuje päťčlenná **výberová komisia**. Členov výberovej komisie vymenuje predseda súdu z databázy kandidátov na členov výberovej komisie vždy po vyhlásení výberového konania, a to tak, aby jeden člen bol z kandidátov zvolených národnou radou, jeden člen z kandidátov zvolených súdnou radou a dvaja členovia z kandidátov vymenovaných ministrom. Jedného člena výberovej komisie zvolí na žiadosť predsedu súdu sudcovská rada súdu, na ktorom sa voľné miesto obsadzuje.

Na účely vytvorenia databázy kandidátov na členov výberovej komisie národná rada a súdna rada volia aspoň po dvoch kandidátoch a minister vymenúva aspoň štyroch kandidátov; databáza sa zverejňuje na webovom sídle národnej rady, súdnej rady a ministerstva.

Za kandidáta na člena výberovej komisie možno zvoliť alebo vymenovať len osobu, ktorá má morálne a odborné predpoklady na nestranný výkon funkcie člena výberovej komisie, ktorá je spôsobilá posúdiť uchádzača a ktorá pôsobí najmä v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo vykonáva právnické povolanie; to platí aj pre voľbu člena výberovej komisie voleného sudcovskou radou.⁷¹

---

⁶⁹ § 10 zákona č.385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

⁷⁰ § 11 zákona č.385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov.

⁷¹ § 29 z. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na záver tejto kapitoly uvádzame prehľadnú tabuľku kreačnej činnosti národnej rady, v ktorej sú uvedené orgány a inštitúcie, do ktorých volí alebo schvaľuje kandidátov národná rada, stručne popísaná úloha národnej rady v tomto procese, označený subjekt, ktorý podáva návrh na danú funkciu a taktiež príslušný výbor národnej rady, ktorý sa tým zaoberá.

3. Kreačná funkcia NR SR – gescia, rozsah a zodpovednosť

Inštitúcia	Úloha národnej rady / funkčné obdobie	Kto podáva návrh	Výbor národnej rady
Ústavný súd SR	voľba kandidátov na sudcov ÚS SR funkčné obdobie 12 rokov	§ 11 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. - poslanci národnej rady - vláda - predseda Ústavného súdu SR - predseda Najvyššieho súdu SR - generálny prokurátor SR - záujmové organizácie právnikov - vedecké inštitúcie	Ústavnoprávny výbor
Súdna rada	volí 3 členov funkčné obdobie 5 rokov	§ 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Generálny prokurátor SR	navrhne vymenovanie a odvolanie kandidáta funkčné obdobie 7 rokov	§ 123 ods. 1 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci národnej rady	
Verejný ochranca práv	voľba a odvolávanie verejného ochrancu práv funkčné obdobie 5 rokov	§ 4 z. č. 564/2001 Z. z. skupina 15 poslancov národnej rady	Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny
Komisár pre deti	voľba a odvolávanie komisára pre deti funkčné obdobie 6 rokov	§ 16 z. č. 176/2015 Z. z. kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady	
Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím	voľba a odvolávanie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím funkčné obdobie 6 rokov	§ 16 z. č. 176/2015 Z. z. kandidáta na komisára môže príslušnému výboru národnej rady predložiť len poslanec národnej rady	
Najvyšší kontrolný úrad	voľba, odvolávanie a pozastavenie výkonu funkcie predsedu a podpredsedov NKÚ	§ 110 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci národnej rady	
Špeciálny prokurátor	volí a odvoláva špeciálneho prokurátora funkčné obdobie 7 rokov	§ 24a ods. 1 z. č. 154/2001 Z. z. na návrh generálneho prokurátora na základe výberového konania	

Najvyšší súd SR Disciplinárny senát	navrhuje súdnej rade kandidátov na členov disciplinárneho senátu funkčné obdobie 3 roky	§ 119 ods. 3 z. č. 385/2000 Z. z. na základe žiadosti súdnej rady	Ústavnoprávny výbor
Národná banka Slovenska	schvaľuje návrh vlády na vymenovanie guvernéra a 2 viceguvernérov funkčné obdobie 6 rokov	§ 7 ods. 2 z. NR SR č. 566/1992 Zb. vláda	Výbor NR SR pre financie a rozpočet
Rada pre vysielanie a retransmisiu	volí a odvoláva 9 členov Rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 6 ods. 2 z. č. 308/2000 Z. z. <u>poslanci, profesijné inštitúcie a občianske združenia</u> pôsobiace v oblasti audiovizízie, hromadných informačných prostriedkov, kultúry, vedy, vzdelávania, športu, registrované cirkvi a náboženské spoločnosti a občianske združenia občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom Koordináčného výboru pre otázky zdravotne postihnutých občanov Slovenskej republiky	
Rozhlas a televízia Slovenska RTVS			
Rada	volí 9 členov rady funkčné obdobie je 6 rokov; každé 2 roky sa obmieňa tretina členov rady	§ 9 ods.1 z. č. 532/2010 Z. z. príslušný výbor národnej rady, § 9 ods.3 z. č. 532/2010 Z. z. návrhy kandidátov na členov rady predkladajú príslušnému výboru národnej rady právnické osoby pôsobiace v oblasti audiovizízie, médií, kultúry, ekonómie, práva, hospodárstva, vedy, vzdelávania, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt, ľudských práv a životného prostredia, ochrany zdravia, reprezentujúce alebo zastupujúce záujmy národnostných menšín alebo etnických skupín, iných menšín alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.	Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá
Generálny riaditeľ	volí národná rada funkčné obdobie 5 rokov	§17 ods.1 z. č. 532/2010 Z. z. príslušný výbor národnej rady	Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	volí a odvoláva predsedu regulačného úradu funkčné obdobie 6 rokov	§ 3 zákona č. 402/2013 Z. z. vláda	
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	navrhuje 3 členov regulačnej rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Ústav pamäti národa	volí predsedu a 4 členov správnej rady a 2 členov dozornej rady funkčné obdobie 6 rokov	§ 12 ods. 1, § 14 ods. 1 z. č. 553/2002 Z. z. určený výbor národnej rady § 126 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. poslanci a výbory národnej rady	
Úrad na ochranu osobných údajov	volí a odvoláva predsedu funkčné obdobie 5 rokov	§ 35 ods.2 z. č. 428/2002 Z. z. zrušený zákonom č. 122/2013 Z. z. na návrh vlády	Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	volí a odvoláva 5 členov dozornej rady funkčné obdobie 5 rokov	§ 26 ods. 3 z. č. 581/2004 Z. z. vláda	
Sociálna poisťovňa	volí a odvoláva členov dozornej rady funkčné obdobie 5 rokov	§ 123 ods. 4 z. č. 461/2003 Z. z. - reprezentatívne združenia odborových zväzov troch zástupcov - reprezentatívne združenia zamestnávateľov troch zástupcov - ministerstvo práce jedného zástupcu a ministerstvo financií dvoch zástupcov navrhnutých vládou, - záujmové združenia občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok jedného zástupcu	
Slovenský pozemkový fond	volí a odvoláva členov Rady fondu funkčné obdobie 3 roky	§ 35a ods. 1 z S NR č. 330/1991 Z. z. - šiestich členov na návrh vlády - piatich členov na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady, na návrh výboru.	Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	volí a odvoláva členov rady funkčné obdobie 5 rokov	§ 10 z. č. 385/2008 Z. z. - poslanci alebo právnické osoby pôsobiace v oblasti médií, kultúry, audiovizie, vedy, vzdelávania, informačných technológií, rozvoja a ochrany duchovných hodnôt,	Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport; Výbor NR SR pre kultúru a médiá

		ľudských práv, reprezentujúce alebo zastupujúce profesijné združenia, národnostné menšiny alebo etnické skupiny, iné menšiny alebo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti	
Národný bezpečnostný úrad	volí a odvoláva riaditeľa NBÚ funkčné obdobie riaditeľa NBÚ je 7 rokov	§ 71 z. č. 215/2004 Z. z. na návrh vlády	Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti NBÚ

4. Výkon kreačnej funkcie Národnej rady SR v VI. volebnom období

Výkon kreačnej funkcie Národnej rady SR v VI. volebnom období		
Voľby funkcionárov v inštitúciách určených osobitnými zákonmi		
Inštitúcia – funkcionár (orgán)	Voľba a odvolávanie funkcionárov na schôdzach NR SR – VI. volebné obdobie	Funkčné obdobie, Predpokladaný termín volieb
Ústavný súd SR NR SR navrhuje dvojnásobný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu	<u>33. schôdza</u> – návrh na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky – návrh prezidentovi SR kandidátov zvolených v tajnom hlasovaní: <ul style="list-style-type: none"> Imrich Volkai, Eva Fulcová, Jana Baricová, Ján Bernát, Miroslav Duriš <u>35. schôdza</u> - návrh na voľbu kandidáta na sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky – návrh prezidentovi SR kandidáta zvoleného v tajnom hlasovaní: <ul style="list-style-type: none"> Juraj Sopoliga <u>58. schôdza</u> - návrh na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky – návrh prezidentovi SR kandidátov: <ul style="list-style-type: none"> Mojmír Mamojka, Jana Laššáková 	funkčné obdobie: 12 rokov predpokladaný termín volieb: september 2018 december 2018 január 2019
Súdna rada NR SR volí 3 členov zo 17 členov Súdnej rady	<u>37. schôdza</u> ; návrh na odvolanie člena Súdnej rady – odvolaný: <ul style="list-style-type: none"> Dušan Čimo <u>37. schôdza</u> ; návrh na voľbu člena Súdnej rady - riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> Ján Slovinský 	funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: jún 2017 september 2019

Generálny prokurátor SR Návrhy na generálneho prokurátora podávajú poslanci NR SR	<u>21. schôdza</u> – návrh na voľbu kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora Slovenskej republiky – návrh prezidentovi SR vymenovať kandidáta Jaromíra Čižnára	funkčné obdobie: 7 rokov predpokladaný termín volieb: júl 2020
Verejný ochranca práv NR SR volí verejného ochrancu práv z kandidátov, ktorých navrhne najmenej 15 poslancov NR SR		funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: marec 2017
Komisár pre deti	<u>58. schôdza</u> - voľba Komiséra – zvolená: <ul style="list-style-type: none"> Viera Tomanová 	funkčné obdobie: 6 rokov predpokladaný termín volieb: december 2021
Komisár pre deti so zdravotným postihnutím	<u>58. schôdza</u> - voľba Komiséra – zvolená: <ul style="list-style-type: none"> Zuzana Stavrovská 	funkčné obdobie: 6 rokov predpokladaný termín volieb: december 2021
Najvyšší kontrolný úrad Predsedu a podpredsedov NKU volí a odvoláva NR SR	<u>23. schôdza</u> – voľba podpredsedov – riadna voľba – zvolení: <ul style="list-style-type: none"> Igor Šulaj Vladimír Tóth <u>51. schôdza</u> – voľba predsedu – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> Karol Mitrik 	funkčné obdobie: 7 rokov predpokladaný termín volieb: máj 2022 september 2020
Špeciálny prokurátor NR SR volí špeciálneho prokurátora na návrh generálneho prokurátora	<u>35. schôdza</u> – voľba špeciálneho prokurátora – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> Dušan Kováčik 	funkčné obdobie: 7 rokov predpokladaný termín volieb: júl 2021
Najvyšší súd SR Disciplinárny senát NR SR volí kandidátov na sudcov na základe žiadosti súdnej rady, súdna rada	<u>25. schôdza</u> – návrh na voľbu kandidátov na členov disciplinárnych senátov – navrhnutí: <ul style="list-style-type: none"> Zuzana Gajerová, Petra Príbělská <u>37. schôdza</u> – návrh na voľbu kandidátov na členov disciplinárnych senátov – navrhnutí: <ul style="list-style-type: none"> Branislav Cepek, Marek Ďuran, Antónia Kandrávová, Marcela Kosová, Štefan Kridla, Martin Píry, Miriam Srogončíková, Ľuboslava Vanková, Danica Veselovská 	funkčné obdobie: 3 roky predpokladaný termín volieb: január 2017 október 2017 október 2018

určí počet kandidátov	<p><u>39. schôdza</u> - voľba člena disciplinárneho senátu – riadna voľba – zvolená:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mária Tóthová <p><u>53. schôdza</u> - návrh na voľbu kandidátov na členov disciplinárnych senátov – navrhnutí:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tomáš Kozovský, Martina Gajdošová, Karol Posluch, Ivan Syrový, Michal Antala, Jozef Beňo, Ivan Kochanský, Miroslav Šupa, Pavol Toman, Anton Novák, Jozef Tuhovčák, Ján Majling <p><u>58. schôdza</u> - návrh na voľbu kandidátov na členov disciplinárnych senátov – navrhnutí:</p> <ul style="list-style-type: none"> Martin Bargel, Peter Szabo 	január 2019
<p>Národná banka Slovenska</p> <p>Guvernéra a viceguvernéra NBS vymenúva a odvoláva prezident SR na návrh vlády schválený NR SR, ak neboli vymenovaní zo zamestnancov NBS</p>	<p><u>3. schôdza</u> – návrh vlády na vymenovanie viceguvernéra Národnej banky Slovenska – schválený návrh na vymenovanie Jána Tótha</p> <p><u>44. schôdza</u> – návrh vlády SR na vymenovanie guvernéra Národnej banky – schválený návrh na vymenovanie Jozefa Makúcha</p> <p><u>53. schôdza</u> – návrh guvernéra Národnej banky Slovenska na voľbu členky Rady pre rozpočtovú zodpovednosť – navrhovaná Anetta Čaplánová</p>	<p>funkčné obdobie: 5 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: január 2021 november 2018</p>
<p>Rada pre vysielanie a retransmisiu</p> <p>Rada má 9 členov, ktorých volí a odvoláva NR SR 1/3 členov Rady sa obnovuje každé 2 roky</p>	<p><u>11. schôdza</u> – voľba členov Rady pre vysielanie a retransmisiu - riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Marta Danielová Vladimír Holan Ľubomír Kmec <p><u>44. schôdza</u> – voľba členov Rady pre vysielanie a retransmisiu - riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ingrid Fašiangová Gabriela Rothmayerová Peter Kolenič 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: február 2017 december 2017 december 2018 január 2019 december 2020 január 2021</p>
<p>Slovenský pozemkový fond</p> <p>Rada fondu má 11 členov, ktorých volí a odvoláva NR SR</p>	<p><u>53. schôdza</u> – voľba členov Rady Slovenského pozemkového fondu – riadna voľba – zvolení na návrh vlády:</p> <ul style="list-style-type: none"> Marek Gnocič, Roman Jilly, Ivan Mišík, Radomil Květon, Jaroslav Lovašš, Michal Sýkora <p>– zvolení na návrh VPŽP:</p> <ul style="list-style-type: none"> Boris Brunner, Jozef Gajdoš, Miroslav Masarik, Milan Roman, Milan Cibik 	<p>funkčné obdobie: 3 roky</p> <p>predpokladaný termín volieb: august 2018</p>
<p>Rozhlas a televízia Slovenska</p> <p>Rada (9 členov)</p>	<p><u>3. schôdza</u> – odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska Miloslavy Zemkovej</p> <p><u>5. schôdza</u> – voľba generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska – riadna voľba – zvolený:</p> <ul style="list-style-type: none"> Václav Mika <p><u>14. schôdza</u> – voľba členov Rady rozhlasu a televízie Slovenska – riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Igor Gall za oblasť rozhlasového vysielania Jozef Chudík za oblasť televízneho vysielania Peter Kubica za oblasť ekonómie 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov (každé 2 roky sa obmieňa 1/3 členov Rady)</p>

generálny riaditeľ	<p><u>46. schôdza</u> - voľba členov Rady rozhlasu a televízie Slovenska – riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ľubomír Guman a Ildikó Nagy za oblasť rozhlasového vysielania • David Soukeník za oblasť práva 	<p>funkčné obdobie: 5 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: august 2017 február 2017 február 2021 február 2019</p>
Národný bezpečnostný úrad - riaditeľ	<p><u>2. schôdza</u> – voľba riaditeľa Národného bezpečnostného úradu – riadna voľba – zvolený:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jozef Magala 	<p>funkčné obdobie: 7 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: jún 2019</p>
Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb predseda	<p><u>29. schôdza</u> – voľba predsedu Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb – riadna voľba – zvolený:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vladimír Kešjar 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: január 2020</p>
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví – členovia Rady pre reguláciu (3 zo 6)	<p><u>21. schôdza</u> – návrh na voľbu kandidátov na člena Regulačnej rady – návrh prezidentovi SR kandidátov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jána Horkoviča, Vladimíra Štefánika <p><u>51. schôdza</u> - návrh na voľbu kandidátov na člena Regulačnej rady – návrh prezidentovi SR kandidátov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milan Hrgaš, Ján Híj 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov (obnovuje sa 1/3 členov každé 2 roky)</p> <p>predpokladaný termín volieb: november 2017 december 2017 jún 2019 september 2019</p>
Ústav pamäti národa predseda Správnej rady	<p><u>14. schôdza</u> – voľba predsedu Správnej rady – riadna voľba – zvolený:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondrej Krajňák 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov</p> <p>predpokladaný termín volieb: február 2019</p>
Správna rada – členovia (4 z 8)	<p><u>7. schôdza</u> – voľba členov Správnej rady – riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igor Baka • Karol Janas <p><u>48. schôdza</u> – voľba člena Správnej rady – riadna voľba – zvolený:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin Pekár 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov (každé 3 roky sa obnovuje ½ členov)</p> <p>predpokladaný termín volieb: september 2018 apríl 2021 jún 2022</p>
Dozorná rada – členovia (2 z 3)	<p><u>48. schôdza</u> – voľba členov Dozornej rady – riadna voľba – zvolení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • László Bukovszky 	<p>funkčné obdobie: 6 rokov</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Terézia Holecová 	predpokladaný termín volieb: apríl 2021
Úrad na ochranu osobných údajov - predseda	<u>51. schôdza</u> – voľba predsedu – riadna voľba – zvolená: <ul style="list-style-type: none"> • Soňa Pötheová 	funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: máj 2020
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Dozorná rada (predseda a 4 členovia)	<u>19. schôdza</u> – voľba predsedu – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> • Ján Zvonár – voľba podpredsedu – riadna voľba – zvolená: • Ľubomíra Romanová – voľba členov – riadna voľba – zvolení: • Rastislav Šipoš, Róbert Illéš, František Jurčag 	funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: máj 2018 jún 2019
Sociálna poisťovňa Dozorná rada (11 členov)	<u>39. schôdza</u> – voľba zástupcu navrhnutého reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov do Dozornej rady Sociálnej poisťovne – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> • Branislav Masár <u>44. schôdza</u> - odvolanie a voľbu zástupcu navrhnutého vládou Slovenskej republiky do Dozornej rady Sociálnej poisťovne – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> • Radko Kuruc - odvolaný: • Peter Pellegrini <u>51. schôdza</u> - odvolanie a voľbu zástupcu navrhnutého vládou Slovenskej republiky do Dozornej rady Sociálnej poisťovne – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> • Jana Kolesárová - odvolaný: <ul style="list-style-type: none"> • Marek Lendacký <u>53. schôdza</u> - voľba zástupcu navrhnutého vládou Slovenskej republiky do Dozornej rady Sociálnej poisťovne – riadna voľba – zvolený: <ul style="list-style-type: none"> • Ján Mikulík 	funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: február 2017 december 2019 september 2020
Tlačová agentúra SR Správna rada (4 členov z 5)	<u>29. schôdza</u> – voľba členov Správnej rady – riadna voľba – zvolení: <ul style="list-style-type: none"> • Boris Chovanec (odborník z oblasti práva) • Vladimír Masár (odborník v oblasti ekonómie) • Ján Sanda (odborník v oblasti žurnalistiky) • Peter Alekša (odborník v oblasti informačných technológií) 	funkčné obdobie: 5 rokov predpokladaný termín volieb: február 2019 marec 2019

Spracovala: Mgr. Petra Ďurinová

D Funkcia Národnej rady Slovenskej republiky v zahranično-politickej oblasti

1. Právny rámec zahranično-politickej funkcie

Špecifické postavenie národnej rady v oblasti zahraničnej politiky je stanovené ústavou, ktorá sústreďuje pôsobnosť danej problematiky predovšetkým na exekutívu, teda predovšetkým na vládu (vláda rozhoduje o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky – čl. 119 písm. i) ústavy) a prezidenta Slovenskej republiky [zastupuje Slovenskú republiku navonok, dojednáva a ratifikuje medzinárodné zmluvy, a. i. – čl. 102 ods. 1 písm. a)]. V zmysle uvedeného, úlohou parlamentu, ako jediného ústavodarného a zákonodarného orgánu Slovenskej republiky, je v rámci zahranično-politických aktivít schvaľovať a spätne potvrdzovať rozhodnutia vlády, teda dodávať legitimitu daným rozhodnutiam, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú charakter štátu a môžu mať dopad na občanov. Inak povedané národná rada zahraničnú politiku neriadi priamo.

Z hľadiska prehľadnejšej klasifikácie zapájania sa národnej rady v oblasti zahraničnej politiky je možné identifikovať dva základné rozmery tejto problematiky:

- 1) ústavno-právny rozmer;
- 2) aspekt parlamentnej diplomacie.

Ústavno-právny rozmer predmetnej problematiky zahŕňa predovšetkým aspekty vyplývajúce z legislatívnej funkcie a kontrolnej činnosti národnej rady. Legislatívny aspekt súvisí najmä s účasťou národnej rady, ako jediného zákonodarného a ústavodarného orgánu, na procese tvoriacom predpoklad pre ratifikáciu medzinárodných zmlúv (t.j. vo vymedzených prípadoch vyslovovanie súhlasu s medzinárodnými zmluvami) a na legislatívnom procese zákonov týkajúcich sa zahranično-politickej oblasti. Aspekty vyplývajúce z kontrolnej činnosti národnej rady obsahujú primárne možnosť zamerania sa na zahranično-politické otázky v rámci kontrolných právomocí národnej rady napr. kontrolných právomocí, ktoré môžu uplatňovať individuálni poslanci národnej rady (interpelácie, hodina otázok). Špecifickou kompetenciou v tejto oblasti je napr. aj prerokúvanie návrhu zamerania činnosti diplomatickej misie alebo stálej misie, ktorý pred nástupom na výkon funkcie predkladá vedúci misie na pôde Zahraničného výboru národnej rady v zmysle § 8 ods. 7 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ako odvodený aspekt kontrolnej činnosti národnej rady v rámci vyššie uvedeného ústavno-právneho rozmeru problematiky je možné vnímať aj rokovanie národnej rady o zameraní zahraničnej politiky na príslušný kalendárny rok, keďže ide o rozpracovanie zahraničnopolitickej časti Programového vyhlásenia vlády SR. A rovnako aj rokovanie o správe o plnení úloh zahraničnej politiky Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok.

V rámci ústavno-právneho rozmeru zapájania sa národnej rady v oblasti zahraničnej politiky je možné popri vyššie naznačených legislatívnych kompetenciách a kontrolnej činnosti národnej rady identifikovať aj širšiu politickú funkciu parlamentu. V tomto kontexte je možné uvažovať predovšetkým o prijímaní politických deklarácií - vyhlásení a uznesení v národnej rade.

2. Teoretické východiská

Z historického hľadiska možno vo všeobecnom meradle zapájanie sa národných parlamentov do zahranično-politických aktivít štátnych útvarov považovať za limitované. Uvedená skutočnosť nie je prekvapujúca, nakoľko zahranično-politická činnosť bola vo väčšej miere sústredená na vzájomné vzťahy medzi štátnymi útvarmi, pričom táto pôsobnosť bola zverená prevažne exekutívnej zložke štátnej moci a nie zriedkavo sa uskutočňovala prostredníctvom skrytých diplomatických komunikačných kanálov. Na druhej strane je dôležité pripomenúť, že národné parlamenty sa už v minulosti spolupodieľali na procese ratifikácie bilaterálnych a multilaterálnych medzinárodných zmlúv a dohôd, ktoré vyplynuli z vyššie načrtnutého úsilia exekutívy. Vo väčšine prípadov však pôsobnosť národných parlamentov v oblasti zahraničnej politiky tkvela predovšetkým v účasti na ratifikačnom procese. Určitou výnimkou boli Spojené štáty americké a Mexiko, kde horné komory parlamentov (senáty) zohrávali v oblasti zahraničnej politiky významnú úlohu.

Dvadsiate storočie prinieslo dve zásadné zmeny s nepriamym ale aj s priamym účinkom na pôsobenie národných parlamentov v zahranično-politickej oblasti. Po prvé, poznanie, že národy sú vzájomne úzko prepojené, viedlo k zakladaniu množstva medzinárodných organizácií. V súčasnosti vo svete pôsobia medzinárodné organizácie vykonávajúce pôsobnosť takmer vo všetkých oblastiach ľudskej aktivity – ľudské práva, zamestnanecká politika, liberalizácia trhu, finančná politika, štandardy ochrany životného prostredia a mnoho ďalších. V uvedenom prípade sa pôsobnosť národných parlamentov zo začiatku sústredila výlučne na spoluúčasť na ratifikačnom procese príslušných zmlúv a dohôd, nakoľko pri vzniku išlo z hľadiska kompetencií prevažne o negociačné fóra, kde zástupcovia exekutívy prijímali rozhodnutia a vyjednávali medzinárodné zmluvy. Na druhej strane s postupom času a medzinárodného prepojenia čím ďalej tým širšie spektrum otázok prerokovávaných v národných parlamentoch má svoje korene v medzinárodnopolitickom vývoji a štruktúre. Pochopenie, že expandujúcu činnosť vlád v medzinárodných organizáciách je dôležité sledovať sa odzrkadlilo v zakladaní medziparlamentných štruktúr v rámci medzinárodných organizácií. Po druhé, dvadsiate storočie prinieslo aj potrebu kreovania regionálnych integračných zoskupení aspirujúcich prekonávať historické „traumy“ národov a posilňovať tak stabilitu a mier s presvedčením, že v jednote je sila. Z tohto dôvodu štáty začali postupne na princípe subsidiarity integrovať svoje trhy, ekonomiky a ďalšie súčasti života štátu. Tento proces sprevádzal prenos kompetencií z národnej na nadnárodnú úroveň, pričom postupne vyplynulo pochopenie, že je z hľadiska demokracie a legitimacy moci potrebné, aby národné parlamenty vykonávali nad supranacionálnymi rozhodnutiami dohľad a kontrolu.

Z hľadiska demokracie sa tak v oboch prípadoch (v prípade medzinárodnej spolupráce, ako aj v prípade regionálnej integrácie štátov) objavuje určitý paradox – zatiaľ čo podstata politiky sa rýchlo globalizuje (napr. v oblasti trhu, ekonomiky, životného prostredia apod.), proces tvorby politiky a jeho kľúčové inštitúcie, resp. inštitúty (voľby, parlament, politické strany) ostávajú zakotvené na národnej alebo lokálnej úrovni. Nedostatočný vplyv tradičnej demokracie na oblasť medzinárodnej správy je jedným z dôvodov, prečo dochádza k požiadavke väčšej demokratickej zodpovednosti medzinárodných organizácií zdola (prostredníctvom občanov). „Medzera“ medzi národnou úrovňou, odkiaľ demokratické inštitúcie z historického hľadiska pochádzajú, a globálnym alebo regionálnym levelom je podstatou zaužívaného pojmu *demokratický deficit*.

Ako už bolo naznačené vyššie, kľúčovou výzvou v oblasti pôsobenia národných parlamentov v multilaterálnych záležitostiach ostáva adaptovať sa na podmienky tradične

exkluzívneho postavenia exekutívy v zahraničnej politike. Vzdialenosť medzi vnútroštátnymi a nadnárodnými záležitosťami sa postupne stiera, nakoľko čím ďalej, tým viac vnútropolitických otázok je ovplyvnených a súvisí aj s medzinárodnopolitickými dianím. Národné parlamenty sa postupom času snažia spolupodieľať na kedysi tradičnej výsade exekutívnej zložky moci vytvárať a realizovať zahraničnú politiku a dohliadajú na exekutívu rovnako intenzívne v oblasti zahraničnej politiky ako v oblasti domácej politiky. Spôsob, akým by sa národné parlamenty mohli zapájať do zahranično-politickej činnosti štátu rámcovo zadefinovali predsedovia parlamentov v Deklarácii prvej konferencie predsedov parlamentov (rok 2000). V uvedenej deklarácii bolo konštatované, že parlamentná dimenzia medzinárodnej spolupráce by mala byť realizovaná národnými parlamentmi samostatne, a to v prvom rade na národnej úrovni prostredníctvom štyroch vzájomne prepojených spôsobov, a to prostredníctvom:

- a) vplyvania na politiku príslušného štátu v záležitostiach prerokúvaných na pôde Organizácie spojených národov a iných medzinárodných negociačných fórach,
- b) dbania na vlastnú informovanosť o postupe a výsledkoch týchto rokovaní,
- c) spoluúčasti v medziach ústavnosti príslušného štátu na procese ratifikácie zmlúv a rozhodnutí,
- d) aktívneho prispievania v rámci implementačného procesu týchto rozhodnutí.⁷²

Na základe uvedených odporúčaní tak predsedovia parlamentov implicitne vyhlásili, že vyjednávanie na medzinárodnej pôde prenechávajú do pôsobnosti exekutívy, pričom parlamenty budú kontrolovať tieto negociácie. Za týmto účelom je nevyhnutné presne zadefinovať spôsob zapojenie sa národných parlamentov v oblasti zahraničnej politiky v rámci ústavy a zákonov príslušného štátu. Na to, aby mohli parlamenty efektívne vykonávať kontrolu nad exekutívou je potrebné, aby boli úplne, včas a systematicky informované a mali možnosť vyžiadať si dodatočné informácie od exekutívy prostredníctvom kontrolnej funkcie parlamentu. Imanentnou súčasťou a zároveň nevyhnutným predpokladom je aj účasť poslancov národných parlamentov v delegáciách do medzinárodných organizácií.

Spoločnou črtou regionálnych integračných procesov je vytváranie štruktúr inšpirovaných organizáciou moci v národných štátoch, hoci niektoré zložky podobné exekutive a legislative sú v týchto integračných zoskupeniach kreované odlišne. Konkrétne napr. regionálne parlamenty (napr. Európsky parlament) pôsobia popri národných parlamentoch, pričom ich účel a pôsobnosť sú komplementárne. Regionálny parlament reprezentuje záujmy spoločenstva (resp. organizácie) a národné parlamenty zastupujú národné záujmy.

3. Zahranično-politická činnosť Národnej rady Slovenskej republiky počas VI. volebného obdobia – prehľad

V nasledujúcej časti textu bude pozornosť venovaná predovšetkým nasledujúcim trom oblastiam:

- 1) vyslovenie súhlasu s medzinárodnými zmluvami;
- 2) prijímanie politických deklarácií - vyhlásení a uznesení;
- 3) parlamentná diplomacia;

---

⁷² Meziparlamentná únia. *An effective parliament (II): Parliament's involvement in international affairs*. Dostupné on-line On: <http://www.ipu.org/dem-e/guide/guide-7.htm>, citované 22.1.2013.

3.1 Medzinárodné zmluvy prerokované Národnou radou Slovenskej republiky

Do pôsobnosti národnej rady patrí aj vyslovovanie súhlasu s medzinárodnými zmluvami. V zásade ide o zmluvy v zmysle čl. 7 ods. 2,3,4 a 5 ústavy. Kategorizácia zmlúv prerokovávaných národnou radou je uvedená v čl. 7 ods. 4 a čl. 86 písm. d) ústavy. V zmysle uvedených článkov národná rada pred ratifikáciou (prezidentom Slovenskej republiky) vyslovuje súhlas s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, s medzinárodnými politickými zmluvami, s medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy, s medzinárodnými zmluvami z ktorých vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodných organizáciách, s medzinárodnými hospodárskymi zmluvami všeobecnej povahy, s medzinárodnými zmluvami, na ktorých vykonanie je potrebný zákon, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktoré priamo zakladajú práva fyzických alebo právnických osôb.

Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy národná rada zároveň rozhoduje o tom, či ide o medzinárodné zmluvy, ktoré majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky (tzv. prednostné zmluvy).

Vzťah prezidenta Slovenskej republiky, národnej rady a vlády Slovenskej republiky v oblasti vyslovovania súhlasu národnej rady s medzinárodnými zmluvami je nasledovný: pokiaľ ide o právomoc dojednávať a ratifikovať medzinárodné zmluvy, jej jediným nositeľom je prezident Slovenskej republiky. Ratifikácia, v zmysle čl. 102 ods. 1 písm. a) ústavy, ako samostatný proces, je vykonávaný výlučne prezidentom Slovenskej republiky, pričom vyslovenie súhlasu národnej rady tvorí predpoklad na začatie tohto procesu. Príprava a prerokovanie návrhov medzinárodných zmlúv, na ktoré je potrebný súhlas národnej rady bolo prezidentom Slovenskej republiky prenesené na vládu Slovenskej republiky (Rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky z 29. júna 2001 o prenesení právomoci dojednávať niektoré medzinárodné zmluvy č. 250/2001 Z .z.). Pre úplnosť poznamenávame, že v zmysle tohto rozhodnutia bola právomoc dojednávania, schvaľovania a následného uzatvorenia vládnych a rezortných medzinárodných zmlúv, prenesená na vládu a rezortných ministrov.

Štatistický prehľad medzinárodných zmlúv prerokovaných národnou radou

Rok	Celkový počet medzinárodných zmlúv, ktoré prerokovala národná rada	Počet medzinárodných zmlúv, s ktorými národná rada vyslovila súhlas
2012	17	17
2013	20	20
2014	20	20
2015	19	19
2016	0	0
Spolu	76	76

(VI. volebné obdobie k 5.3.2016)

Zdroj: Autor na základe zoznamu vygenerovaného prostredníctvom Systému sledovania legislatívneho procesu (resp. vyhľadávania v návrhoch zákonov).

Štatistický prehľad medzinárodných zmlúv, s ktorými národná rada vyslovila súhlas
(kritérium prednosti pred zákonmi Slovenskej republiky)
(VI. volebné obdobie k 5.3.2016)

Rok	Počet prerokovaných medzinárodných zmlúv (celkový počet)	Počet prerokovaných zmlúv, ktoré majú prednosť pred zákonmi (z celkového počtu)
2012	17	11
2013	20	18
2014	20	17
2015	19	16
2016	0	0
Spolu	76	62

Zdroj: Autor na základe zoznamu vygenerovaného prostredníctvom Systému sledovania legislatívneho procesu (resp. vyhľadávania v návrhoch zákonov).

Z hľadiska počtu subjektov spomedzi medzinárodných zmlúv, s ktorými národná rada vyslovila súhlas v roku 2012 v rámci VI. volebného obdobia prevažovali multilaterálne medzinárodné zmluvy iniciované európskymi inštitúciami. Z uvedených medzinárodných zmlúv prevažovali zmluvy vo finančnej a hospodárskej oblasti. Popri uvedených úniových zmluvách vyslovila národná rada v oblasti rozvojovej pomoci Zmluvu z Cotonou. V sledovanom období zaznamenávame výraznú multilaterálnu spoluprácu v oblasti ochrany životného prostredia: Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí, Medzinárodný dohovor o občianskoprávnej zodpovednosti za škody vzniknuté v dôsledku znečistenia olejom zo zásobníkov a Dodatok k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier. Bilaterálne medzinárodné zmluvy sa týkali špecifických tém vychádzajúcich z konkrétnych bilaterálnych vzťahov, napr. Zmluva medzi SR a Bosnou a Hercegovinou o medzinárodnej cestnej osobnej a nákladnej doprave, Zmluvy v oblasti sociálneho zabezpečenia medzi SR, Srbskom a USA.

Z hľadiska počtu subjektov medzinárodných zmlúv znova prevažovali v roku 2013 multilaterálne zmluvy. Z iniciatívy inštitúcií EÚ vyslovila NR SR súhlas s viacerými zmiešanými úniovými zmluvami s cieľom vytvorenia právneho rámca pre účinnejšiu spoluprácu medzi EÚ a jej členskými štátmi a tretími krajinami. NR SR takto napomohla ratifikácií historicky prvého zmluvného vzťahu medzi EÚ a Irackou republikou. Taktiež vo vzťahu k zmluvnému základu EÚ vyslovila NR SR súhlas s Protokolom o obavách írskeho ľudu týkajúcich sa Lisabonskej zmluvy, ktorý konkretizuje vybrané ustanovenia Lisabonskej zmluvy a poskytuje záruky ohľadom ich aplikácie vo vzťahu k členským štátom EÚ. Vzhľadom na záväzky vyplývajúce z členstva SR v OSN bol významným momentom súhlas národnej rady s Opčným protokolom k Dohovoru o právach dieťaťa o procedúre oznámení, ktorý slúži ako efektívny nástroj ochrany detí, pričom zakladá mechanizmus individuálnych sťažností. V oblasti ľudských práv vyslovila národná rada v roku 2013 súhlas i s Protokolom č. 15, ktorým sa mení Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V rámci bilaterálnych medzinárodných zmlúv, s ktorými národná rada v roku 2013 vyslovila súhlas je výrazná spolupráca s Českou republikou, s ktorou Slovenská republika uzavrela Zmluvu o vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelávaní. Rovnako dôležitým sa stáva vyslovenie súhlasu s Protokolom o zmene a doplnení Zmluvy o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi medzi SR a ČR.

V roku 2014 dominovali multilaterálne medzinárodné zmluvy iniciované inštitúciami EÚ zamerané na vzájomnú spoluprácu medzi zmluvnými stranami. K týmto patria zmluvy medzi SR a Mongolskom, Gruzínskom, Vietnamom, Čiernou Horou, Ukrajinou a štátmi Strednej Ameriky. Z hľadiska zmluvného práva sú uvedené medzinárodné zmluvy zmiešanými úniiovými zmluvami. V trestnoprávnej oblasti národná rada v roku 2014 vyslovila súhlas s dvoma zmluvami, s Dodatkom k Rímskemu štatútu Medzinárodného trestného súdu k zločinu agresie a so Zmluvou o obchodovaní so zbraňami, ktorá vyplýva zo záväzkov členstva SR v OSN. Ďalšou zmluvou v rámci členstva SR v OSN, s ktorou národná rada vyslovila súhlas bol Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľnými zmiznutiami.

V oblasti bilaterálnej spolupráce pokračuje Slovenská republika vo zveľaďovaní vzťahov s najbližšími partnermi, medzi inými s Českou republikou v rámci evidencie obyvateľstva, s Rakúskom v rámci policajnej spolupráce.

V roku 2015 nastala kvantitatívna zmena medzinárodných zmlúv, s ktorými Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas. Kým v predchádzajúcom roku dominovali multilaterálne medzinárodné zmluvy iniciované medzinárodnými organizáciami, v roku 2015 sa značne zvýšil počet bilaterálnych zmlúv hospodárskej a politickej povahy.

Významnou hospodárskou medzinárodnou zmluvou multilaterálnej povahy sa stáva Dohoda o Vyšehradskom patentovom inštitúte, ktorý je významným počínom krajín V4 v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva. V rámci úniiových multilaterálnych zmlúv hospodárskeho zamerania vyslovila NR SR súhlas s Dohodou o účasti Chorvátska v Európskom hospodárskom priestore, ktorej cieľom je vytvorenie účinného právneho rámca pre spoluprácu medzi členskými krajinami EÚ. Špecifikom v tejto oblasti sa stáva Zmluva o európskom spolupracujúcom štáte medzi SR a Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) s ambíciou zapojenia slovenských výskumných kapacít do vývojových programov ESA. V oblasti ochrany ľudských práv vyslovila NR SR súhlas s tromi multilaterálnymi zmluvami: Dohovor o kazetovej munícii, Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním a Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich použitia

Z hľadiska dĺžky platnosti prevažovali medzinárodné zmluvy s neobmedzenou dĺžkou platnosti. Po obsahovej stránke v zmysle čl. 7 ods. 4 Ústavy SR dominovali medzinárodné politické zmluvy a medzinárodné hospodárske zmluvy všeobecnej povahy

3.2 Prijímanie vyhlásení a uznesení Národnej rady Slovenskej republiky

Podstatnou súčasťou tvorby a realizácie zahraničnej politiky je prijímanie vyhlásení a uznesení, prostredníctvom ktorých národná rada reaguje na domáce a zahranično-politické udalosti. VI. volebné obdobie rezonovalo predovšetkým udalosťami na Ukrajine.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 238 zo dňa 27.9.2012 k vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky k parlamentným voľbám v Bielorusku – reakcia na nedemokratický priebeh parlamentných volieb v Bielorusku.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 956 zo dňa 13.12.2013 k vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky k situácii na Ukrajine - apelácia na ukrajinský parlament riešiť situáciu na Ukrajine bez použitia represívnych zložiek.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1060 zo dňa 19.3.2015 k vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky k situácii na Ukrajine – reakcia na anexiu Krymu Ruskou federáciou.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1349 zo dňa 24.9.2015 k vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky k situácii na Ukrajine – reakcia na prijatie prímeria v Minsku medzi predstaviteľmi vlády Ukrajiny a predstaviteľmi povstalcov v Doneckej a Luhanskej oblasti.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1725 zo dňa 7.5.2015 k vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky k 70. výročiu skončenia druhej svetovej vojny a víťazstva nad nacizmom a fašizmom – vyjadrenie úcty voči osobám, ktoré oslobodili územie Slovenska od nacizmu.

Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1837 zo dňa 24.6.2015 k vyhláseniu Slovenskej republiky k riešeniu migračných výziev, ktorým aktuálne čelí Európska únia – reakcia na vyhlásenie zasadnutia Európskej rady z 23. apríla 2015 o povinných kvótach.

Vyhlásenie Národnej rady Slovenskej republiky k 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra zo dňa 20.10.2015 – pripomenutie významu činností Ľudovíta Štúra pre slovenský národ.

3.3 Parlamentná diplomacia

Parlamentnú diplomáciu môžeme vnímať ako aktivity parlamentu v oblasti medzinárodných vzťahov vykonávané v rámci inštitucionálnych a legislatívnych obmedzení. Existujú tri základné typy diplomatickej činnosti, ktoré môžeme v zahraničnopolitickom pôsobení národnej rady vymedziť:

1. bilaterálna diplomacia, ktorej cieľom je posilniť spoluprácu so zahraničnými parlamentmi na bilaterálnej úrovni. Tento typ diplomacie napomáha k celkovému posilňovaniu vzťahov medzi Slovenskou republikou a ostatnými štátmi. Neoddeliteľnou súčasťou bilaterálnej diplomacie je aj zriadenie a činnosť tzv. skupín priateľstva.
2. multilaterálna diplomacia zameraná na zvýšenie vzájomného porozumenia medzi štátmi na multilaterálnej úrovni prostredníctvom posilnenia demokratickej legitimacy v rámci medzinárodných organizácií. Národná rada vníma význam medzinárodných aktivít predovšetkým v tom, že stále delegácie národnej rady do medziparlamentných štruktúr jednotlivých medzinárodných organizácií sú kreované podľa princípu pomerného zastúpenia politických strán v národnej rade na návrh poslaneckého grémia na začiatku každého volebného obdobia. To umožňuje väčšiu flexibilitu, a to aj napriek skutočnosti, že tieto aktivity sú komplementárne k vládnej zahraničnej politike.
3. európska diplomacia, ktorá nesie znaky konferenčnej diplomacie, avšak má zvláštny charakter v tom zmysle, že je vykonávaná na základe postupov a procedúr EU (konferencie predsedov parlamentov, stretnutia výborov pre európske záležitosti).

Na úrovni predsedu parlamentu sa v VI. volebnom období uskutočnilo viacero stretnutí. Za mimoriadne čulé môžeme označiť diplomatické vzťahy národnej rady s Tureckom. V VI. volebnom období sa uskutočnili tri stretnutia. 7.11.2012 prijal predseda NR SR Pavol Paška J. E. pána Cemila Çiçeka, predsedu Veľkého národného zhromaždenia Tureckej republiky a prezidenta Tureckej republiky, pána Recepa Tayyipa Erdogana dvakrát, v roku 2012 a 2015. Tradične úzke diplomatické vzťahy sa udržiavajú s naším susedom, Českou republikou. V VI. volebnom období prijíma predseda národnej rady predsedu Parlamentu Českej republiky (2012), predsedu Senátu Parlamentu Českej republiky (2013) a predsedu vlády.

V rámci parlamentnej dimenzie bilaterálnej diplomacie sa v VI. volebnom období prehlbujú vzťahy s našimi východnými partnermi. V tomto kontexte na pôde slovenského parlamentu prijal predseda národnej rady v roku 2012 Boyka Borissova, predsedu vlády Bulharskej republiky, predsedu Zhromaždenia Macedónskej republiky, Trajka Veljanoského, v roku 2013 Sergeja J. Naryškina, predsedu Štátnej dumy Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie, predsedu vlády Čiernej Hory, prezidenta Bulharskej republiky a v roku 2015 predsedu vlády Srbskej republiky Aleksandra Vučića a predsedu vlády Ukrajiny J. E. Arsenija Jaceňuka.

K nemenej významným udalostiam patria oficiálne návštevy, počas ktorých mal predseda NR SR možnosť privítať prezidenta Rakúskej republiky, Heinza Fischera (2012), predsedu parlamentu Fínskej republiky Eera Henaluoma (2012), Norberta Lammerta, predsedu Spolkového snemu Spolkovej republiky Nemecko (2013), predsedu Parlamentu Dánskeho kráľovstva J. E. pána Mogensa Lykketofta (2013), prezidenta Francúzskej republiky J. E. pána Françoisu Hollanda (2013), prezidenta Maltskej republiky Georga Abelu (2014) a prezidenta Maďarska J. E. pána Jánosa Ádera (2014).

V súvislosti s členstvom Národnej rady Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách sa 12.6.2012 uskutočnila návšteva predsedu Európskej rady, Hermana Van Rompuya a dňa 30.4. 2014 privítal predseda národnej rady predsedu Európskeho parlamentu Martina Schulza pri príležitosti 10. výročia vstupu Slovenskej republiky do EÚ. V rámci členstva SR v NATO 10.9.2015 prijal predseda parlamentu generálneho tajomníka NATO Jensa Stoltenberga. 19.10.2015 sa uskutočnila návšteva generálneho tajomníka OSN Pan Kimmuna.

VI. volebné obdobie bolo pre NR SR významným vzhľadom k predsedníctvu Slovenska vo V4. Od júla 2014 po august 2015 sa uskutočnilo viacero stretnutí na úrovni výborov, ktoré tvoria dôležitú súčasť parlamentnej diplomacie. K najvýznamnejším patrí medzinárodná konferencia V4 Good Governance Forum 2015, ktoré sa organizovalo v spolupráci s Výborom NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj. Celkový štatistický prehľad zahraničnopolitickej činnosti výborov národnej rady predkladáme v tabuľkách nižšie.

Z dôvodu konania riadnych parlamentných volieb boli zahraničné pracovné cesty a pracovné návštevy výborov v roku 2016 obmedzené.

Štatistický prehľad zahraničných pracovných ciest výborov národnej rady (VI. volebné obdobie k 5.3.2016)

Výbor NR SR	2012	2013	2014	2015	2016	Spolu
Mandátový a imunitný výbor NR SR	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre európske záležitosti	3	4	5	5	2	17
Ústavnoprávny výbor NR SR	0	1	1	1	0	3
Výbor NR SR pre financie a rozpočet	1	0	0	1	0	2
Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti	1	0	1	2	1	4
Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie	0	0	1	1	0	2
Výbor NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj	1	2	2	1	0	6
Výbor NR SR pre sociálne veci	0	0	1	0	1	1
Výbor NR SR pre zdravotníctvo	0	1	0	0	0	1
Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť	0	1	1	1	0	3
Zahraničný výbor NR SR	0	4	4	1	0	9
Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport	1	0	1	1	0	3

Výbor NR SR pre kultúru a médiá	1	0	3	0	0	4
Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny	0	0	1	0	0	1
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti NBÚ	0	0	0	1	0	1
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS	0	0	0	0	0	0
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR na preskúmavanie rozhodnutí NBÚ	0	0	0	0	0	0
Spolu	8	13	21	15	4	61

Zdroj: Údaje boli do tabuľky dosadené na základe informácií uvedených v kalendári zverejnenom na webovom sídle NR SR a na základe výročných správ K NR SR za roky 2010 a 2011. Tabuľka uvádza prehľad zahraničných pracovných ciest výborov NR SR t.j. aspoň dvoch členov príslušného výboru, a teda zahraničné pracovné cesty predsedov výborov NR SR samostatne nie sú v tabuľke započítané.

Štatistický prehľad pracovných návštev výborov zahraničných parlamentov vo výboroch národnej rady (VI. volebné obdobie k 5.3.2016)

Výbor NR SR	2012	2013	2014	2015	2016	Spolu
Mandátový a imunitný výbor NR SR	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre európske záležitosti	0	2	0	0	0	2
Ústavnoprávny výbor NR SR	1	1	1	1	0	4
Výbor NR SR pre financie a rozpočet	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti	0	0	1	0	0	1
Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie	1	0	0	0	0	1
Výbor NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre sociálne veci	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre zdravotníctvo	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť	1	1	0	0	0	2
Zahraničný výbor NR SR	0	3	0	0	0	3
Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre kultúru a médiá	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny	0	1	0	0	0	1
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti NBÚ	0	0	0	0	0	0
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS	0	0	0	0	0	0
Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva	0	0	0	0	0	0
Výbor NR SR na preskúmavanie rozhodnutí NBÚ	0	0	0	0	0	0
Spolu	3	8	2	1	0	14

Zdroj: Údaje boli do tabuľky dosadené na základe informácií uvedených v kalendári zverejnenom na webovom sídle NR SR a na základe výročných správ K NR SR za roky 2010 a 2011. Tabuľka uvádza prehľad zahraničných pracovných ciest výborov NR SR t.j. aspoň dvoch členov príslušného výboru, a teda zahraničné pracovné cesty predsedov výborov NR SR samostatne nie sú v tabuľke započítané.

Dôležitú súčasť parlamentnej diplomacie tvorí, ako už bolo uvedené, aj bilaterálna diplomacia. V rámci Slovenskej skupiny Medziparlamentnej únie (MPÚ) sa zriaďujú dvojstranné skupiny priateľstva, ktorých cieľom je nadväzovanie osobných kontaktov s členmi parlamentov iných štátov alebo skupín štátov a prehlbovanie poznatkov o týchto krajinách v politickej, hospodárskej a kultúrnej oblasti. Predsedov skupín priateľstva volí Valné zhromaždenie Slovenskej skupiny MPÚ t.j. plénum národnej rady. Predseda skupiny priateľstva riadi jej činnosť, zvoláva podľa potreby jej schôdze a podáva Valnému

zhromaždeniu Slovenskej skupiny MPÚ výročnú správu o činnosti príslušnej skupiny priateľstva. Členovia každej skupiny priateľstva si volia zo svojho streda podpredsedu.

Dvojstranné skupiny priateľstva sa vytvárajú so všetkými členskými štátmi MPÚ, pričom interne sa zlučujú do regionálnych skupín, ktoré však voči zahraničiu vystupujú jednotlivo. Každý poslanec národnej rady sa môže prihlásiť do ľubovoľného počtu regionálnych skupín priateľstva. Dopĺňovať členstvo v skupinách možno do 1 mesiaca od ustanovujúcej schôdze Slovenskej skupiny MPÚ v novom volebnom období a v dni konania Valných zhromaždení Slovenskej skupiny MPÚ. V rámci VI. volebného obdobia k 5.3.2016 registrujeme 28 regionálnych skupín priateľstva.

Štatistický prehľad regionálnych skupín priateľstva v národnej rade
(VI. volebné obdobie k 5.3.2016)

Názov skupiny	Počet členov
Skupina priateľstva s Českou republikou	53
Skupina priateľstva s Dánskym kráľovstvom, Fínskou republikou, Islandskou republikou, Nórsnym kráľovstvom, Švédskym kráľovstvom, Estónskou, Litovskou a Lotyšskou republikou	25
Skupina priateľstva s Ukrajinou	43
Skupina priateľstva so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a s Írskom	13
Skupina priateľstva s krajinami Afriky	5
Skupina priateľstva s krajinami Latinskej Ameriky	22
Skupina priateľstva s Austrálskym zväzom, Republikou fidžijských ostrovov, Republikou Marshallových ostrovov, Novým Zélandom, Papuou - Novou Guineou a Samojským nezávislým štátom	9
Skupina priateľstva s Maďarskom	15
Skupina priateľstva s Poľskou republikou	34
Skupina priateľstva s Rakúskou republikou, Lichtenštajnským kniežatstvom, Švajčiarskou konfederáciou	24
Skupina priateľstva so Spolkovou republikou Nemecko	16
Skupina priateľstva s Talianskou republikou a Sanmarínskou republikou	22
Skupina priateľstva so Štátom Izrael	21
Skupina priateľstva s Cyperskou republikou, Helénskou republikou a Maltskou republikou	5
Skupina priateľstva s Francúzskou republikou a Monackým kniežatstvom	22
Skupina priateľstva s Andorrským kniežatstvom, Španielskym kráľovstvom a Portugalskou republikou	9
Skupina priateľstva s Belgickým kráľovstvom, Holandským kráľovstvom a Luxemburským veľkoveľkostvom	9
Skupina priateľstva s Ruskou federáciou	59
Skupina priateľstva s Japonskom	9
Skupina priateľstva s Filipínskou republikou, Indonézsou republikou, Kórejskou republikou, Malajziou, Singapurskou republikou a Thajským kráľovstvom	6
Skupina priateľstva s Čínskou ľudovou republikou	22
Skupina priateľstva s Indickou republikou a Srílanskou demokratickou socialistickou republikou	8
Skupina priateľstva s Kambodžským kráľovstvom, Kórejskou ľudovodemokratickou republikou, Laoskou ľudovodemokratickou republikou, Mongolskom, Vietnamskou socialistickou republikou, Bangladéšskou ľudovou republikou, Iránom, Nepálom a Pakistanom	13
Skupina priateľstva s arabskými krajinami	7
Skupina priateľstva s Bieloruskou, Moldavskou, Arménskou, Azerbajdžanskou, Kazašskou, Kirgizskou, Tadžickou a Uzbekou republikou, Turkménskom a Gruzínskym	27

Skupina priateľstva s Albánskou republikou, Bosnou a Hercegovinou, Chorvátskou republikou, Macedónskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou, Srbskou republikou a Čiernou Horou	21
Skupina priateľstva so Spojenými štátmi americkými a Kanadou	34
Skupina priateľstva s Tureckou republikou	5

Od vzniku samostatnej Slovenskej republiky sa národná rada aktívne zapája do činnosti medzinárodných organizácií a ich parlamentných orgánov. V rámci VI. volebného obdobia pôsobili poslanci národnej rady v nasledujúcich delegáciách pri medzinárodných inštitúciách:

- Stála delegácia NR SR v Parlamentnom zhromaždení Rady Európy
- Stála delegácia NR SR v Parlamentnom zhromaždení NATO
- Stála delegácia NR SR v Parlamentnom zhromaždení OBSE
- Stála delegácia NR SR v Medziparlamentnej únii
- Stála delegácia NR SR v Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
- Stála delegácia NR SR v Stredoeurópskej iniciatíve a jej parlamentnej dimenzii
- Stála delegácia NR SR v Parlamentnom zhromaždení Únie pre Stredomorie
- Stála delegácia NR SR v Parlamentnom zhromaždení Čiernomorskej hospodárskej spolupráce

E Funkcia Národnej rady Slovenskej republiky v európskych záležitostiach

1. Úloha národných parlamentov

Národné parlamenty nie sú súčasťou oficiálnej inštitucionálnej architektúry EÚ, no aj napriek tomu zohrávajú vo fungovaní EÚ dôležitú úlohu. Postavenie národných parlamentov vychádza z konceptu zastupiteľskej demokracie na európskej úrovni po prvýkrát definovaného v Ústave pre Európu a v nezmenenej podobe prevzatého do Lisabonskej zmluvy v čl. 10 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“). Na európskej úrovni sa zastupiteľská demokracia prejavuje na dvoch úrovniach – na úrovni Európskeho parlamentu a na úrovni národných parlamentov. Postavenie národných parlamentov bolo Lisabonskou zmluvou zakotvené priamo do textu zmluvy v podobe čl. 12 ZEÚ definujúceho spôsoby, akými národné parlamenty aktívne prispievajú k dobrému fungovaniu EÚ.⁷³ Uvedené ustanovenie priamo odkazuje na špecifikujúcu úpravu v Protokole (č. 1) o úlohe národných parlamentov v EÚ a Protokole (č. 2) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality, ktoré sú pripojené k Lisabonskej zmluve.

Lisabonskou zmluvou bolo postavenie národných parlamentov posilnené predovšetkým v nasledujúcich oblastiach:

- včasná a úplná informovanosť národných parlamentov o činnosti inštitúcií EÚ a pripravovanej legislatíve [upravené v Protokole (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii],
- zapojenie sa národných parlamentov do kontroly dodržiavania zásady subsidiarity vytvorením mechanizmu predbežnej kontroly alebo následnej súdnej kontroly dodržiavania zásady subsidiarity [upravené v Protokole (č. 2) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality],
- povinnosť informovať národné parlamenty o realizácii politiky v rámci oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a zakotvenie účasti vnútroštátnych parlamentov na kontrole činnosti Europolu a hodnotení činnosti Eurojustu,
- zapojenie sa národných parlamentov do rokovania o návrhoch na zmenu zmluvného základu EÚ a účasť zástupcov národných parlamentov v konvente k ich prorokovaniu (čl. 48 ZEÚ), vrátane možnosti jediného národného parlamentu vetovať zjednodušenú revíziu zmlúv spočívajúcu v prechode na rozhodovanie kvalifikovanou väčšinou,
- zapojenie sa národných parlamentov do kontroly využívania klauzule flexibility (čl. 352 ZEÚ),
- povinnosť Rady Európskej únie informovať národné parlamenty o žiadostiach o členstvo v EÚ (čl. 49 ZEÚ).⁷⁴

Lisabonská zmluva má v kontexte posilnenia právomocí vnútroštátnych parlamentov dopad aj na postavenie národnej rady ako na národný parlament členského štátu EÚ. V zmysle rozšírenia kompetencií vnútroštátnych parlamentov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy bolo nevyhnutné tieto zmeny premietnuť aj do právneho poriadku Slovenskej republiky. Práve v rámci VI. volebného obdobia predložil Výbor NR SR pre európske záležitosti v tejto veci dva návrhy – po prvé išlo o návrh na zmenu a doplnenie rokovacieho

---

⁷³ Čl. 12 Zmluvy o Európskej únii.

⁷⁴ SYLLOVÁ, Jindřiška – PÍTROVÁ, Lenka – PALDUSOVÁ, Helena a kol. *Lisabonská smlouva. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 73 – 74.

poriadku národnej rady a po druhé návrh na zmenu a doplnenie ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie. Uvedená novela rokovacieho poriadku bola schválená, zatiaľ čo návrh na zmenu spomenutého ústavného zákona nebol schválený, nakoľko nedosiahol potrebnú kvalifikovanú väčšinu hlasov všetkých poslancov.

V novele rokovacieho poriadku išlo predovšetkým o úpravu obsolentnej terminológie („Európske spoločenstvá“ boli v dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy nahradené „Európskou úniou“; „návrhy právne-záväzných aktov“ boli nahradené „návrhmi právnych aktov EÚ“), rozšírenie kompetencií Výboru pre európske záležitosti o posudzovanie súladu návrhov právnych aktov EÚ so zásadou subsidiarity, zakotvenie ustanovení o prerokúvaní žaloby vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom EÚ a predĺženie lehoty na predkladanie predbežného stanoviska vlády k návrhu právneho aktu z 3 na 4 týždne. Návrh novely rokovacieho poriadku bol v treťom čítaní prerokovaný na 18. schôdzi NR SR, uznesenie číslo 492 zo dňa 2. 6. 2011; návrh novely rokovacieho poriadku bol schválený.

V dôsledku nevyhnutnosti zabezpečenia plnenia úloh Kancelárie NR SR, ktoré jej vyplynuli z novely rokovacieho poriadku (implementácia posudzovania súladu návrhu právneho aktu EÚ so zásadou subsidiarity na pôde Výboru pre európske záležitosti) bol prijatý **Mechanizmus prípravy odôvodneného stanoviska v Kancelárii NR SR**.⁷⁵

Iniciátorom na začatie skúmania súladu návrhu právneho aktu EÚ so zásadou subsidiarity môžu byť:

- a) poslanci NR SR
- b) Odbor pre európske záležitosti Kancelárie NR SR
- c) iné národné parlamenty členských štátov EÚ.

Mechanizmus prípravy odôvodneného stanoviska sa skladá s nasledujúcich krokov:

- v rámci informácie o nových návrhoch právnych aktov Európskej únie a o predbežných stanoviskách sa v rámci lehoty 8 týždňov (tzv. systém včasného varovania) Odbor pre európske záležitosti Kancelárie NR SR vyjadrí k súladu návrhu legislatívneho aktu EÚ so zásadou subsidiarity;
- Výbor NR SR pre európske záležitosti (ďalej len VEZ) prijme uznesenie, v ktorom poverí svojho predsedu zabezpečením návrhu odôvodneného stanoviska;
- korešpondent IPEX zverejní informáciu ohľadom začatia skúmania návrhu legislatívneho aktu so zásadou subsidiarity na webovom sídle IPEX;
- vecne príslušný zamestnanec Odboru pre európske záležitosti vypracuje odborné stanovisko, v ktorom okrem všeobecných informácií uvedie argumenty týkajúce sa súladu / nesúladu návrhu legislatívneho aktu so zásadou subsidiarity;
- vecne príslušný zamestnanec Odboru pre európske záležitosti spolupracuje s Odborom legislatívy Kancelárie NR SR;
- v prípade, ak bude počas uvedenej lehoty doručené aj stanovisko príslušného rezortného ministerstva, zamestnanec Odboru pre Európske záležitosti zohľadní pri príprave podkladu aj tento návrh;
- podkladový materiál sa najneskôr 48 hodín pred zasadnutím VEZ zašle tajomníkovi VEZ;

---

⁷⁵ Kompletne znenie Mechanizmu prípravy odôvodneného stanoviska v Kancelárii Národnej rady SR je možné nájsť na intranete Kancelárie NR SR v rámci sekcie Vnútorne predpisy – iné.

- tajomník VEZ vypracuje na základe zaslaných podkladov uznesenie, ktorého prílohou je odôvodnené stanovisko;
- VEZ zaujme stanovisko k predloženému materiálu jednoduchou väčšinou prítomných členov;

2. Výbor pre európske záležitosti

Podľa ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. môže národná rada vykonávaním pôsobnosti v záležitostiach EÚ zákonom poveriť svoj výbor. To znamená, že pokiaľ sa národná rada uznesie, že všetka európska agenda, ktorou sa rozhodne zaoberať, nebude prerokovávaná na schôdzi národnej rady, môže na tento účel zriadiť nový výbor alebo poveriť touto pôsobnosťou iný, už existujúci výbor. Na tento účel bol najskôr dočasne uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 893 z 29. apríla 2004 a neskôr na trvalo rokovacím poriadkom zriadený Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti.

Výbor pre európske záležitosti bol právnymi predpismi kreovaný ako silný výbor. Táto skutočnosť vyplýva najmä z ustanovenia ústavného zákona č. 397/2004 Z. z., podľa ktorého ak národná rada (výbor pre európske záležitosti) schváli návrh stanoviska (mandát) vlády, je člen vlády týmto stanoviskom (mandátom) viazaný pri zastupovaní Slovenskej republiky v príslušnom orgáne EÚ.

Keďže však výbor pre európske záležitosti v praxi nevykonáva len pôsobnosť v intenciách ústavného zákona č. 397/2004 Z. z. (schvaľovanie záväzných mandátov pre členov vlády), ale sú mu rokovacím poriadkom zverené aj ďalšie právomoci národných parlamentov (napr. posudzovanie súladu návrhov legislatívnych aktov EÚ so zásadou subsidiarity vrátane schvaľovania odôvodnených stanovísk), je možné konštatovať, že slovenský model predstavuje tzv. zmiešaný systém sledovania záležitostí EÚ v národnom parlamente.

Prerokovávanie záležitostí EÚ vo výbore pre európske záležitosti upravujú § 58a a § 58b zákona o rokovacom poriadku, v ktorých sú podrobnejšie definované pravidlá postupu a rokovania tohto výboru. Okrem toho vyššie uvedené ustanovenia zakotvujú zloženie výboru, spôsob hlasovania, ako aj povinnosti vlády voči tomuto výboru. Nový § 58b zákona o rokovacom poriadku upravuje postup pri prerokovávaní a podávaní žaloby vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom EÚ.

2.1 Zloženie výboru

Národná rada volí predsedu a členov výboru pre európske záležitosti na základe princípu pomerného zastúpenia politických strán a politických hnutí, za ktoré boli poslanci zvolení do národnej rady v príslušnom volebnom období.

Princíp pomerného zastúpenia sa uplatňuje z toho dôvodu, že výbor pre európske záležitosti prijíma záväzné stanoviská a odporúčania pre zástupcov Slovenskej republiky v inštitúciách EÚ, a preto je potrebné, aby o jeho stanoviskách rozhodovali všetky politické strany a politické hnutia zastúpené v národnej rade.

Výbor pre európske záležitosti je jediným výborom národnej rady, v ktorom má každý z jeho členov jedného náhradného člena. Náhradných členov volí rovnako národná rada.

Dôvodom je zabezpečenie stálej funkčnosti výboru a čo najširšie odborné pokrytie agendy výboru.

Náhradný člen sa môže zúčastniť na schôdzi výboru pre európske záležitosti za člena výboru na základe oznámenia člena výboru predsedovi výboru. V tomto prípade sa náhradný člen započítava do počtu prítomných členov výboru a má na schôdzi výboru pre európske záležitosti právo hlasovať. Ak sa zúčastňuje na schôdzi výboru pre európske záležitosti spolu s členom výboru, ktorého je náhradným členom, alebo bez oznámenia člena výboru o účasti náhradného člena, náhradný člen sa nezapočítava do počtu prítomných členov výboru a nemá právo hlasovať. Náhradný člen za predsedu výboru alebo podpredsedu výboru pre európske záležitosti sa na schôdzi výboru zúčastňuje ako člen výboru.⁷⁶

Na rokovaní výboru pre európske záležitosti sa môžu zúčastňovať aj poslanci Európskeho parlamentu zvolení na území Slovenskej republiky, pričom majú právo vyjadrovať sa k prerokúvanej veci, ak požiadajú o slovo. Na rokovaní však nemajú právo hlasovať.

2.2 Pôsobnosť výboru

Výbor pre európske záležitosti:

- a) prerokúva návrhy právne záväzných aktov a iných aktov Európskej únie,
- b) schvaľuje stanoviská Slovenskej republiky k návrhom podľa písmena a), o ktorých budú rokovať príslušné orgány Európskej únie,
- c) posudzuje súlad návrhov legislatívnych aktov Európskej únie so zásadou subsidiarity vrátane schvaľovania odôvodnených stanovísk,
- d) prerokúva návrhy žalôb vo veci porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom Európskej únie,
- e) prerokúva správy a informácie predkladané národnej rade vládou a členmi vlády a akty predkladané národnej rade orgánmi Európskej únie,
- f) môže požiadať ostatné výbory národnej rady o ich stanoviská k návrhom podľa písmen a) a b),
- g) podáva národnej rade správy o činnosti podľa písmen a) až f).⁷⁷

Národná rada si však môže vyhradiť rozhodnutie o záležitostiach podľa písm. a) až c). Týmto sa ponecháva národnej rade možnosť, aby si v prípadoch osobitnej dôležitosti vyhradila rozhodnutie vo veciach zverených do pôsobnosti výboru pre európske záležitosti.

---

⁷⁶ § 58a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

⁷⁷ § 58a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

**Štatistický prehľad o činnosti
Výboru NR SR pre európske záležitosti
(VI. volebné obdobie k 5.3. 2016)**

1.	Počet schôdzí	83
2.	Počet rokovacích dní	84
3.	Počet prijatých uznesení	230
4.	Počet neprijatých uznesení	15
5.	Návrhy stanovísk SR	444
6.	Návrhy právnych aktov EÚ	1637
7.	Žiadosti o návrh stanoviska k návrhom právnych aktov EÚ od ostatných výborov podľa §58a	71
12.	Počet spoločných správ výborov	2
14.	Počet poslaneckých prieskumov	0
15.	Počet prijatých petícií	0

Zdroj: *Stručný prehľad o činnosti NR SR v VI. volebnom období (2012-2016)*

Spracovala: Mgr. Krisztina Csillag

**FUNKCIE NÁRODNEJ RADY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V VI. VOLEBNOM OBDOBÍ**

Vydala Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky,

Parlamentný inštitút v náklade 300 výtlačkov

Tlač: Referát reprografie Kancelárie NR SR

Prvé vydanie. Strán 133

Bratislava, február 2018

ISBN 978-80-89052-92-9

EAN 9788089052929